Mažosios Lietuvos Bibliotekа

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 52 (1403) 1976 GRUODIS - DECEMBER 23 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

DANGUOLĖ STONČIŪTĖ-KUOLIENĖ

Tuomet Erodas, slapčia pasikvietęs išminčius, smulkiai juos išklausinėjo apie žvaigždės pasirodymo metą ir, siųsdamas į Betlėjų, tarė: "Keliaukite ir viską sužinokite apie kūdikį. Radę praneškite man, kad ir aš nuvykęs jį pagarbinčiau." Išklausę karaliaus, išminčiai leidosi kelionėn. Ir štai žvaigždė, kurią jie buvo matę užtekant, traukė pirma, kol sustojo ties ta vieta, kur buvo kūdikis. ...Įžengę į namus, pamatė kūdikį su motina Marija ir, parpuolę ant žemės, jį pagarbino. Mato 2,7-11.

Daug kalbėjom, mažai tikėjom

Įdomu ir verta pasklaidyti Šventraštį, suskaičiuoti, kiek kartų ir kokiais atvejais jame yra kalbama apie miegą, jo priežastis ir pasekmes.

Viena pačių pavojingiausių miego rūšių yra snūduriavimas. Šis pusiaumiegis jau daugeliui žmonių atnešė didelę nelaimę arba net staigią mirtį.

Kaip gaila, kad mes, lietuviai, sunkių sąlygų verčiami, kaip tautiečiai ir krikščionys, pradedame snausti. Tai jaučia kiekvienas lietuvis, kuris bent šiek tiek mūsų spaudą seka ir lietuviška veikla domisi. Mūsų priešai jau pradeda džiūgauti, kad mes, išeiviai, pamažu prarandame kantrybę ir viltį. Nė vienas tų tautiečių, kurie prieš 30 ar net daugiau metų į vakarus arba į užjūrį pasitraukė, net nesapnavo, kad daugiau savo padangės nematys. Lengva buvo laukti grįžimo ir jaustis lietuviais pirmajame ir antrajame išeivijos dešimtmetyje, bet dabar jau aiškiai jaučiame, kad mes, kaip anie tarnai Evangelijoje, pradedame snūduriuoti ir užmigti.

Teprimena mums Kalėdų Paslaptis, kad mes ir visi tie, kurie gal po dešimtmečių dar kaip lietuviai gyvuos, Lietuvai bus labai reikalingi. Teprimena mums Kalėdų Paslaptis, kad ir mes patys turime puoselėti savo tautos organizmą. Kalėdų Paslaptis yra jau nuo šv. Jono Evangelisto laikų taip išreikšta: "Ir Žodis tapo kūnu". Šis sakinys yra mums, lietuviams, labai gerai žinomas: mes jį giedame prie atviro kapo.

* * *

Jau seniausia žmonijos išmintis byloja, kad žmogus be "kūno", t. y. be papročių, be tradicijų, be "lizdo šilumos", tampa valkata ir dvasiškai, ir fiziškai. Mūsų "kūnas", t. y. lietuvybė, yra taip turtingas, taip žmogiškai gaivus ir šiltas, kad jo sunykimas, jo užmigimas ir mums būtų nelaimė, ir žmonijai nuostolis. Kaip žmonės, mes norime prie didesnės anglų, amerikiečių ar vokiečių kaimenės prisiplakti. Žmogus juk yra bendruomeninis padaras.

Bet atverkime akis ir pamatykime, kaip malonu ir žmogiška gyventi mažesniame tautiškame vienete. Kas būtų naujas JAV prezidentas J. Carter be savo tikrosios mažos gimtinės? Eina dabar per pasaulį "nostalginė" srovė. Ir graudu, ir juokinga pergyventi, kaip jaunimas veržiasi į mažus vienetus, jieškodami šilumos, papročių, taip sakant, "vakarykščios d i e n o s". Mes, lietuviai, turime dar labai daug tos vakarykščios tikros šilumos. Nepraraskime jos. Mūsų Išganytojas Jėzus Kristus atėjo į mažą žydų tautą, kuri ligi šiandien tik savo papročių ir įstatymų dėka kaip "kūnas" gyvuoja.

* * *

Nei žodžiu, nei mintimi negalime aprėpti visų tų filosofų ir gudragalvių, kurie stengėsi per prarają tarp visatos ir kito pasaulio nutiesti kokį nors tiltą. Krikščionis žino tai. Dievas tapo žmogumi. Tik per kitą žmogų, tik per meilę artimui mes galime pasiekti Dievą.

Bet ši kalėdinė tiesa, kad Dievas tapo konkretybe, atskleidžia mums ir metodą, kuriuo mes galime lengviau egzistuoti ir išlikti krikščionimis.

Nė viena tiesa, nė vienas įstatymas negali būti pasaulyje be formos, be kūno. Mūsų tikėjimas skatina mus kiekvieną dieną įkūnyti Kristaus tiesą. Geras būdas tam yra religiniai mūsų tautos *papročiai, tradicinės maldos.* Paskutiniais metais mes daug kalbėjome apie Dievą ir apie tikėjimo tiesas, bet permažai jomis gyvenome. Grįžkime į paprastą, nuoširdų tikėjimą. Kas nori išlikti krikščioniu, tesilaiko savo asmeniniame gyvenime arba savo šeimoje religinių papročių. Atmintinai išmokta, taigi kūnu tapus, lietuviška malda ir sekmadienio pareigos sąžiningas atlikimas senoje lietuviškoje tradicijoje yra geri būdai išlikti krikščioniu.

Mūsų Dievas nori gyventi ir lietuviškame mūsų kūne. Ką reiškia religijos įsikūnijimas tautoje, rodo mums žydų ir dabartinis lenkų pavyzdys. Kadangi mes, lietuviai, tuo tarpu neturime valstybinio kūno, tai juo labiau puoselėkime Kristų tautiniame kūne.

Kun. Jonas J., Šveicarija

BETLĖJINĖ Kristaus šviesa

tenuskaidrina mūsų tautos kelius,

teveda laisvėn pavergtuosius,

tegaivina laisvuosius —

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI"

Nužmogintųjų Kalėdos siaubo plotuose

KUN. K. GULBINAS, OFM Cap.

Kai 1940 m. pavasarį vokiečiai užėmė Olandiją, Jonas H. Wigmans dar neturėjo aštuoniolikos metų. Norėdamas prisidėti prie Olandijos išvadavimo, jis pasiryžo žūtbūt pasiekti į Angliją pasitraukusius Olandijos kariuomenės dalinius, stoti savanoriu į jų eiles ir su ginklu rankoje grįžti į savo tėvų žemę. Tiesiog į Angliją pabėgti jam nepavyko. Todėl jis nutarė stoti savanoriu į vokiečių aviaciją ir lėktuvu pasiekti Angliją. Savanoriu į vokiečių kariuomenę jis buvo priimtas, bet rytų fronte atsidūrė ne kaip lakūnas, o kaip pėstininkas. Dabar J. H. Wigmans sugalvojo savo tikslą pasiekti aplinkiniu keliu: perbėgti fronto linija į sovietų pusę ir iš Rusijos pasiekti Anglijoje esančius Olandijos kariuomenės dalinius. Perbėgti į sovietų pusę jam pasisekė laimingai, bet už Olandijos laisvę ginklu kovoti neteko — bolševikinės Rusijos kalėjimuose jis praleido ne tik likusius karo metus, bet ir ilgą pokario laikotarpį.

Kilnojamas iš kalėjimo į kalėjimą, iš lagerio į lageri, jis sutiko žmonių iš įvairiausių mūsų planetos tautų, neišskiriant nė baltiečių. Daugelis jo draugų mirė nuo šalčio, bado, pervargimo ir visokių ligų. Gyvi būdami, visi jie prašė: "Kai tu išeisi į laisvę, pasakyk pasauliui, ką mes čia turėjome iškentėti." Vykdydamas mirusiems ir darbo vergijoje likusiems draugams duotą pažadą, J. H. Wigmans apkeliavo daug Vakarų Europos miestų su paskaitomis ir savo pergyvenimus Sovietų Sąjungoje aprašė knygoje "Vienas iš milijonų", kuri sulaukė vertimų į vokiečių, anglų, isp[illegible] albas ir 1973 m. pradžioje pasiekė 400.000 tiražą.

Lageriuose jis daugiausia bendraudavo su vokiečiais karo belaisviais ir, jei tik galėdavo, švęsdavo drauge su jais Kalėdas.

Vieną tokį Kūčių vakaro pergyvenimą čia ir atpasakosime "TŽ" skaitytojams.

* * *

Vėl artinasi Kalėdos. Tos dienos mes visi tiesiog bijome. Mintys apie namus ir namiškius taip gaivališkai pradeda kankinti, jų pasiilgimas taip stipriai pradeda gelti širdį, jog atrodo, kad kitos dienos jau nebesulauksime.

Vienintelis šviesos šaltinis atrodė esanti žvakė. Bent taip atrodė tam, kuris įėjo pro duris į nepaprasto ilgio mūsų patalpas. Kelios žibalinės lempelės, kurios nedrąsiai smilko prieblandoje, atrodė kaip toli nuo vienas kito išmėtyti rusenantys anglių gabalėliai. Kokliuotos buvusio arklių tvarto sienos žioravo drėgme. Kančios ir vargo draugai gulėjo susirietę ant triaugščių narų. Kiti sėdėjo, utinėdami arba lopydami savo skarmalus.

Keli triūsėsi aplink rūkstančią krosnį. Sunku pasakyti, kur jie gavo tas kelias pusiau sušalusias bulves ar sėtinius, kurių dabar beveik neįmanoma buvo išvirti. Barniai maišėsi su keiksmais. Tada erdvę vėl užgulė slogi tyla. Nebuvo jokio ženklo, kad tai būtų Kalėdos — 1946 m. Kalėdos Karagandoje.

Žvakės šviesa keletą iš mūsų subūrė aplink neobliuotą stalą. Užgiedojome net vieną Kalėdų giesmę, bet atrodė, kad mūsų giesmės garsus praryja plačiai išsižioję pabaisos nasrai, kuriuose tie garsai dingsta, nespėdami nuskambėti. O nuo narų pasigirdo niurzgios pastabos: verčiau nutiltumėte su savo kvailu rėkavimu, kai nesą net pilvo kuo prikimšti.

Taip nutilome bijodami žodį pratarti, tiktai žiūrėjome į žvakės šviesą, kiekvienas paskendęs *savo mintyse. Prie stalo sėdėjo* ir buvęs viršila, civiliniame gyvenime dirbęs akademiniu tapytoju. Jonas Mueleris, — taip jis vadinosi, — ištraukė iš kelnių kišenės kažką panašaus į peilį ir atitiesė stearino žvakės dagtį. Paskui jis nugramdė nuo stalo stearino nuovarvas ir atsargiai, vieną po kitos, sudėjo jas į liepsną. Pastebėjau, kad jo veidas savotiškai nušvito. Pagaliau jis pralaužė tylą.

"Vieną kartą jau esu išgyvenęs Kalėdas, — taip jis pradėjo, — kurios buvo tokios pat sunkios ir tamsios kaip ir šiandien. Bet, nežiūrint didelio kartėlio, jos kartu atnešė ir pa*guodos." Susėdusieji prie stalo* sukluso, kartu nustebę ir pradžiugę, kad atsirado vyras, kuris tokioje kankinančiai slogioje valandoje išdrįso pratarti žodį.

* * *

"Buvo 1941 metų Kūčios, — tęsė Jonas toliau. Jau niekad aš nebepajėgsiu užmiršti tų šiurpių vaizdų, kuriuos teko pergyventi anomis dienomis, kai buvo 'tiesinamas' Tulio — Oriolo frontas. Kas pats tai pergyveno, žino, apie ką čia kalbama. Degantys kaimai, beviltiški civilių žmonių veidai, nežinantys ką bedaryti kareiviai, kurie buvo priversti vykdyti beprotišką įsakymą. Visa tai taip sunkiai slėgė mano širdį, kad aš nieko kito nebenorėjau, tiktai kulkos į kaktą, visai rimtai. Negalėjau tokio pasibaisėjimo pernešti. Tarp kitko, tada mes pralaimėjom karą, tada, kai išprovokavome rusų tautos sielą."

Mueleris perbraukė ranka per kaktą ir valandėlei nutilo.

"Aš priklausiau 120-tajam žvalgybos padaliniui ir buvau kulkosvydžių skyriaus šaulys. Bet traukiantis tai neturėjo reikšmės, nes tada mes visi buvome pėstininkai. Kūčių dieną mes skubiai pasitraukėme nuo rusų ir *turėjome uždavinį* pasiekti Oką, naująją fronto liniją. Kartu su keturiais vyrais buvau gavęs ypatingą uždavinį ir turėjome žygiuoti aplinkiniais keliais. Kai vėl reikėjo surasti dalinį, mes tik sunkiai galėjome orientuotis iš labai netikslių vietinių žmonių nurodymų ir, *užėjus nakčiai, milžiniš*kame miško plote visiškai netekom orientacijos.

Buvo pasiutiškai šalta, kartais iki juosmens įsmukdavome į sniegą. Apie antrą valandą ryto taip buvome išvargę, kad apie tolimesnį žygį nebebuvo nė kalbos. Beprasmiška tai buvo *šiaip ar taip. Laimei, radome* didelį kūgį šiaudų. Storai apsikaišėme šiaudais ir bandėme užmigti. Mano draugams, atrodo, tai ir pavyko. Bet man nedavė užmigti rūpesčiai: rusai galėjo mums lipti ant kulnų; galėjome visi peršalti, nes šiaudai nuo drėgno šalčio mažai tesaugojo. *Turėjau pakankamai* laiko prisiminti Betlėjaus užeigą.

Brėkštant rytui, kelią mums pradėjo rodyti degantis kaimas. Padarėme vingį, nes nežinojom kas jį padegė, ir laimingai pasiekėme pagrindinį divizijos žygio kelią.

* * *

Kalėdų rytas pasitaikė nepaprastai, tiesiog skaudinančiai gražus. Tyras sniego baltumas, p a s a k i š k a i mirguliuojantis šerkšnas, apdengęs medžius ir krūmus, mane žavėte žavėjo, nežiūrint viso to, kas dėjosi aplink. Jeigu tokią grožybę būtų *galima nutapyti — galvojau* pats sau. Bet staiga mano svajonės buvo žiauriai sugriautos — prieš mūsų akis stovėjo kaimas, vėl degantis kaimas. Ir čia buvo tas pats įvykę, kaip ir visur: civiliai gyventojai rusai, nieko blogo nenujausdami, dalinosi su kareiviais paskutiniu geresniu *kąsniu, kuris dar jiems buvo* likęs. Jų akyse stovėjo atžygiuojančių bolševikų baimė. Daugelis verkė.

Vokiečių kareiviai su blogiausia savijauta, kokią tik žmogus gali turėti, nurijo lašiniais apdėtą riekę duonos, o po penkių minučių pradėjo padeginėti šiaudinius stogus. Dūmais virstantis kaimas pradėjo rangytis į dangaus žydrynę, juodi pelenai, kaip pragaro sniegas, ėmė temdyti nekaltą baltumą. Kaimo gyventojai, baisiausiai pasipiktinę, stovėjo susispaudę daubos pakrantėje. Vaikai verkė, moterys aimanavo ir meldėsi, keliems belikusiems vyrams iš *pykčio gniaužėsi kumščiai.*

Mane apėmė tokia gėda, kad aš norėjau kuo greičiausiai žemėn prasmegti. Bet mes, kaip plakami nusikaltėliai, turėjome praeiti pro pat skaudžiai nusivylusių žmonių veidus, kurių žvilgsniai skaudžiau mus pliekė, negu botagai ar lazdos.

Kaip tik tuo momentu, kai mūsų būrys prisiartino prie tų varguolių, pamačiau, kaip vienas milžiniškas senis išsitraukė iš menkos išgelbėtų rakandų krūvelės ikoną. Moteris klykdama kabinosi jam į rankas, bet jis išsisuko, augštai pasistiebė ir, griausmingai keikdamas, sviedė šventąjį paveikslą į daubą.

Tapytojai dažnai turi labai gerą veidų atmintį. To senio galva priklausė prie tokių, kurio veidą kartą pamačius, nebegalima užmiršti. Stiprus senio judesys atsmaukė kailio kepurę ir dar stipriau išryškino tą apvalią ir kietą kaukolę, kuri jau kartą buvo man kritusi į akis spalio mėnesį, kai žygiavome pirmyn per Oką. Kaip nepaprastai skyrėsi anų dienų vaizdas nuo šiandieninio! Kas 1941 m. vasarą ir rudenį žygiavo į rytus, tas tikriausiai ir pats buvo tokių vaizdų liudininkas. Kančios išvarginti žmonės sveikino mus kaip išvaduotojus. Ir kaip tik tas senis, su tokia įdėmia kaukole, stovėjo tada priešais savo pirkią, be kepurės, rankas sukryžiavęs ant krūtinės, giedomas psalmes. Džiaugsmo ašaros riedėjo jam per barzdą.

Tas vaizdas kaip žaibas perskrodė mano galvą, kai dabar pamačiau, kaip senis sviedė į daubą šventąjį paveikslą. Aš supratau, kad tragiškai čia sužlugo pasitikėjimas, ir d a r labiau gėdinausi dėl tų, kurie buvo sugriovę tų paprastų žmonių tikėjimą."

* * *

Jonas Mueleris abiem rankom pasirėmė veidą. Pilnoje žmonių patalpoje nieko nebuvo girdėti, tik dabar ta tyla buvo kitokia, negu prieš tai — nebe slogi ir grėsminga, bet atidžiai suklususi. Iš tamsos išsinėrė veidai, bado ir vargo paženklinti veidai. Jie priminė daugiau gyvulių, negu žmonių galvas — galvas arklių, šunų, ožkų, žiurkių. Ir man kilo klausimas, ar jie dabar yra taip iškreipti, ar jie anksčiau dėvėjo kaukes? Priešais mane jie sudarė jau antrą eilę ir atrodė lyg už jų dar daugiau būtų tokių, kurie alko išganingo žodžio.

"Ir dabar įvyko tai, — tęsė Mueleris toliau, — ką aš jums iš pat pradžios norėjau papasakoti. Mes skubėjome pasistumti į priekį, kad kuo greičiau išeitume iš dūmų ir pelenų lietaus. Staiga sustojome lyg įbesti: iš vienos degančios lūšnelės veržėsi vaiko klyksmas. Pasižiūrėjome vienas į kitą — reikėjo kaip nors gelbėti. Bet trobelė jau skendo liepsnose, o aš buvau atsakingas už man pavestų vyrų gyvybę. Pro duris jau buvo nebeįmanoma įsiveržti: medinis prieangis labiausiai buvo ugnies apimtas. Mums bebėgant aplink trobelę ir bejieškant kito įėjimo, kažin kuris kareivis prastūmė langą ir pro plyšį įsispraudė į vidų. Mane apėmė siaubas. Pradėjome šaukti, norėdami palengvinti kelią atgal. Bet kaip tik tokiu būdu mes galbūt apsunkinome vaiko suradimą.

Tai truko gal tik kelias akimirkas, bet mums liepsnų tratėjimas ir šnypštimas pasivaideno kaip ištisa amžinybė. Vienas atvilko stulpą — mums pavyko molio sienoje po langu pramušti skylę. Pagaliau Guenteris Giesen (taip jis vadinosi) išniro iš dūmų ir ugnies debesies. Jo veidas buvo stipriai paraudęs, antakiai ir barzda nusvilusi, akys laukiniškai duriančios. Keliose vietose ruseno uniforma. Rankose jis nešė gniutulą, vaiką, kurį jis buvo įvyniojęs į savo kareivišką milinę. Mes norėjome paimti iš jo naštą, bet jis nepaleido vaiko, kuris vėl pradėjo klykti, kai tik mes atvyniojome jo veiduką. Pasirodo, tai būta mergaitės, gal ketverių metų amžiaus.

Tuo pat akimoju pasigirdo skardus riksmas nuo daubos pakrantės. Moteriška žmogysta atsiskyrė nuo žmonių būrio ir pasileido bėgti mūsų pusėn. Guenteris žingsniavo jos link. Ir kaip tik tuo momentu nuo miško pakraščio pasigirdo šūvis...

* * *

Praslinko jau penkeri metai, bet aš vis dar negaliu užmiršti to, kas tada atsitiko. Tokie pergyvenimai žmogų padaro arba surambėjusiu gyvuliu, arba giliai tikinčiu. Tą akimirką aš gaivališkai pajutau, kaip stipriai prie šito jauniausiojo iš mūsų grupės buvau prisirišęs. Tai buvo tykus ir kilnus jaunuolis, paslaugus ir patikimas betkokiose aplinkybėse. Jis buvo kilęs nuo Mozelio vidupio, devynių vaikų šeimoje vyriausias. Dažnai jį stebėdavau, kaip jis vogčiom žiūrėdavo į savo namiškių fotografiją. Mažesniems broliukams jis turėjo būti auklė, nes po jo sekė net keli berniukai iš eilės. Aną Kalėdų rytą man pasivaideno tarytum an-

(Nukelta į 2-rą psl.)

MINĖDAMI šį žmogui nesuprantamą įvykį — Išganytojo gimimą žmogumi ir žmonėm, pažvelkime į save ir pasitikrinkime, kokie esame to įvykio prasmės šviesoje. Jeigu Dievas parodo žmogui tiek dėmesio, tai kiek turėtų rūpintis pats žmogus savo vertės išlaikymu! Kalbėjęs žmonėm per pranašus, Dievas prabilo per savo Sūnų. Kokia nelaimė žmogui to neišgirsti, nesuprasti, nepriimti. Be to lieka žmogui tik klaiki nežinomybė, iš kurios išeiti žmogus nesuranda kitokio kelio ir nesuras, nes jo nėra. Apie kitokių siūlymų iliuzijas būtų galima daug pasakyti ne tik abstrakčių minčių, bet ir iš žmonių gyvenimo patirties. Nors ir sunku suprasti žmogaus vertę, bet ją branginkime. Kas savęs nesuniekina, to nesuniekins ir nenuvertins jokie žmonių pasikėsinimai. Kuris save niekina, jo vertės niekas neapgins, nepakels.

Kristaus atėjimo šventė, jo palikimas tebūna visų džiaugsmui ir išganymui. Linkėdamas visiems Dievo palaimos, kartu linkiu daug džiaugsmo, paguodos šiose šventėse ir laimingų 1977 metų.

VYSKUPAS VINCENTAS BRIZGYS

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $10.00, pusmetinė—$6.00. Rėmėjo prenumerata $15.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $10.00 per year, $6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Nužmogintųjų Kalėdos...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

gelas to jauno vyro pavidalu nusileidęs iš dangaus ant viso to neapsakomo karo siaubo, šviesi visų karo baisybių priešingybė, o dabar kaip tik jį nukirto anoji akla kulka.

Bet tada apie visa tai pagalvoti nebuvo laiko — visi tie įvykiai mane pritrenkė. Įsakiau įtvirtinti kulkosvydį ir pasiųsti kelias salves į pamiškę. Bet niekas ten daugiau nebepasirodė, ir mes niekad nesužinojome, iš kieno šautuvo ta nelemta kulka atzvimbė — ar tai buvo partizanas, ar kerštо apsėstas vietinis, ar rusų žvalgas? Sukritusiam draugui bandžiau padėti. Kulka pataikė po pečiomente. Kraujas lašėjo tik iš tos žaizdos, bet aiškiai buvo matyti, kaip Guenteris silpsta.

Moteris rėkdama ir smarkiai mosuodama pasigriebė mergaitę į glėbį, ir mus staiga iš visų pusių apsupo kaimo gyventojai, su nepaprastu susijaudinimu ir didele p a g a r b a žiūrėdami į mirštantįjį. Tuo tarpu jo pirštai grabaliojo aplink prasegtą uniformą pakaklėje, tarytum jis ten ko ieškotų. Ir kai aš pagelbėjau, aptikau retežėlį su medalikėliu, kurį katalikai nešioja. Jame buvo atvaizduota Jėzaus Motina. Įtempęs paskutines jėgas, Guenteris šiaip taip privirpino medalikėlį prie lūpų, ir tada jo ranka bejėgiškai nudribo į sniegą.

* * *

Pakėlęs galvą, pamačiau virš savęs dvi plačiai išplėstas akis. Tai buvo tas pats senis, kuris dabar pasilenkė prie mirusiojo ir palietė medalikėlį. Jo veido bruožai tiesiog mėšlungiškai trūkčiojo. Kaip žaibo trenktas jis pargriuvo į sniegą, bet greit vėl atsikėlė ir skubiai nužingsniavo į daubą. Atėjęs prie kraštо, šliaužte nušliaužė skardžiu iki apačios, parpuolė veidu ant žemės, tris kartus persižegnojo ir vėl atsitiesė, laikydamas rankose ikoną. Vargais negalais įsiropštė į skardį ir iškilmingai nešė šventąjį paveikslą, tarytum jis vadovautų kokiai procesijai, į mūsų pusę. Ikoną, kuri irgi vaizduoja motiną su kūdikiu, jis uždėjo mirusiam ant krūtinės. Tada jis tvirtu balsu pradėjo kalbėti maldas, kurių aš nesupratau, tikriausiai senovine slavų liturgijos kaba, o aplinkui apstoję žmonės žegnojosi ir meldėsi su juo kartu, kol aš Guenteriui užspaudžiau akis.

Lavoną paguldėmė ant rogių šalia kulkosvydžio ir dar tris dienas gabenomės kartu, kol pagaliau radome tiek laiko, kad pajėgėme stipriai įšalusioje žemėje iškasti kapui duobę. Tai buvo prie Okos krantų.

Matote — baigė Jonas Mueleris, — tokios buvo mano Kalėdos 1941 m. Jas slėgė didelė tamsa. Ir iš viso, daugelis dalykų, ir tai patys svarbiausi, lieka mums, žmonėms, per visą mūsų gyvenimą apgaubti tamsos, nepermatomo kevalo!"

Kai aš prisimenu to senio veidą virš mirštančiojo, tą trapų ir visai kitokios šviesos pritvinusį veidą, jaučiu ir žinau: mūsų tautoms dar lieka viena viltis. Vienintelė viltis."

(Johan H. Wigmans, Einer von Millionen. 10 Jahre in Russland und Sibirien — Vienas iš milijonų. 10 metų Rusijoje ir Sibire. Eindhoven, 1973).

MEDUS --
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar koriuose.
Iš bityno: **30 Dewson St.,**
Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

Mielą kolegę MARIJĄ GUDAITIENĘ
ir artimuosius, mylimai sesutei

a.a. Zuzanai Daugvainienei

mirus, reiškiame gilią užuojautą —

Toronto Maironio
mokyklos vedėjas ir mokytojai

Tragiškai žuvus Lietuvoje

A†A

inž. MYKOLUI VALIUŠIUI,

sesutei TEKLYTEI SEKONIENEI
ir jos vyrui ADOLFUI reiškiame
gilią užuojautą bei kartu liūdime —

V. V. Kecoriai
V. E. Smilgiai
B. J. Stalioraičiai

Mohawk
Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbimo mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Malda ir prekyba Jėzaus gimtinėje

Televizijos bei radijo žurnalisto įspūdžiai iš Kristaus gimimo šventovės Betlėjuje

Šių eilučių autorius MALCOLM MUGGERIDGE, parašęs knygą "Jesus. The Man Who Lives" ir išleisdinęs 1975 metais. "The Times" ją pavadino puikia studija apie reikšmingiausią dalyką. Autorius yra gimęs 1903 m. Britanijoje, studijavęs Cambridge kolegijoje, profesoriavęs Egipte, buvęs laikraščių redaktoriumi, jų korespondentu Maskvoje. Šiuo metu jis reiškiasi daugiausia kaip radijo ir televizijos darbuotojas. Čia pateikiame trumpą minėto leidinio ištrauką. RED.

Šventoji žemė yra pilna istorijos, rašytos ant akmenų, išreikštos gatvių veidais, besikeičiančiu alfabetu. Bet iš tikrųjų tai nėra vien istorija, kurią čia radau — joje glūdi gilesnė bei tauresnė tiesa po akmenimis, prasiveržianti pro veidus, triukšmus ir apgavystes.

Gerai atsimenu apšvietimo momentą. Tai buvo Kristaus Gimimo šventovėje Betlėjuje. Aš sėdėjau kriptoje ir laukiau kada išeis lankytojai, kad galėtume pradėti filmavimą. Prieš tai dienos metu filmavome netoliese esančius laukus, kur piemenys ganė kaimenę, kai išgirdo džiugią žinią, kad Išganytojas gimė Betlėjuje ir kad Jį ras suvystytą ir paguldytą prakarte. Tuose laukuose buvo piemuo, kuris ganė savo kaimenę — avis ir ožkas. Jos buvo atskirtos, kaip kad reikalaujama. Kai jis pamatė mus ir mūsų aparatus, paėmė ant rankų avį, visai taip, kaip pavaizduota spalvotuose paveiksluose, kuriuos mačiau vaikystėje Šv. Rašto pamokose. Kai mūsų filmininkas ruošėsi fotografuoti, piemuo pastatė avį ant žemės ir atėjo pas mus derėtis dėl atlyginimo. Kai pagaliau susitarėm ir nufilmavom jį bei jo kaimenę, nuėjom į Kristaus Gimimo šventovę, kurion buvo labai sunku įeiti dėl elgetų ir vaikų, siūlančių pirkti atvirukus, Rožinius bei kitokius suvenyrus.

Pasišalinęs nuo jų įkyrumo, radau vietą kriptoje ant akmens, šešėlyje degančių žvakių, kurios buvo vienintelė šviesa. Galvojau sau vienas: kokios nerimtos vadinamosios šventos vietos! Koks grasus komercializmas jas išnaudoja! Ar lengvatikis negalėtų manyti, kad kriptoje sidabro kryžiumi pažymėtas lopinys yra tiksliai ta vieta, kurioje gimė Jėzus? Man rodėsi, kad Šventoji Žemė tapo paversta savotišku "Jesusland", panašiai kaip "Disneyland".

Visi dalykai kriptoje — akinančių spalvų užuolaidos, dengiančios akmens sienas, neskoningi kryžiai, paveikslai, kabančios lempos — sudaro tokią nuotaiką. Esminis bruožas Kristaus gimime buvo paprastumas — tikra priešingybė Afroditei, kylančiai iš jūros visa savo didybe ir grožiu, arba Apolonui, didingai spindinčiam ir pralenkiančiam kitus dievaičius. Dėlto įrengiant tą šventvietę, laikomą Jėzaus gimimo vieta, nederėjo prikrauti sceninių reikmenų, užgožiančių pliką prakartą, kuris dabar atrodo kaip visokių senų liturginių daiktų sandėlis! Vietoje to šventovėje reikėjo pabrėžti sienų plikumą, kuklumą, suderintą su šventės nuotaika, kad ir varganiausias lankytojas pajustų, jog Dievo Sūnus atėjo šin pasaulin dar menkesnėse sąlygose.

Taip bemąstydamas pradėjau stebėti kriptos lankytojų elgseną. Kaikurie žegnojosi, kiti klaupėsi, bet dauguma jų buvo standartiniai XX šimtmečio laimės jieškotojai, kuriems Kristaus Gimimo šventovė tebuvo viena iš turistinių atrakcijų, kaip Taj Mahal arba Madame Tussaud vaško muzėjaus baisybių kambarys Londone, kaip balzamuotas Lenino lavonas Raudonojoj Aikštėj Maskvoje. Visdėlto pastebėjau, visų jų veidai atrodė šiek tiek pasikeitę Jėzaus gimimo scenos akivaizdoje. Jie lyg sakyte sakė: štai, čia Jis atėjo pasaulin, čia mes Jį rasime! Tą akimirką dingo nuobodumas, tingus smalsumas, klaidžiojanti mintis. Dar kartą toje vietoje suspindėjo garbė ir angelų balsai skelbė: "Šiandieną jums gimė Išganytojas . . . kuris yra Kristus Viešpats!" Jie perkeitė šią turistinę įdomybę į autentišką šventovę.

Blake rašė: "Visa tai, ką galima tikėti, yra tiesos pavidalas". Arba: "Tiesa niekad negali būti pasakyta taip, kad būtų suprasta ir netikima". Jėzaus istorija, atpasakota Evengelijose, yra tiek tikra, kad gali būti ir yra tikima. Jos tiesos reikia jieškoti ne tiek istorijoje, archeologinėse dulkėse, antropologiniuose kauluose, kiek tikinčiųjų širdyse. "Kur du ar trys susirenka mano vardu, — pažadėjo Jėzus, — ten ir aš esu su jais". Šis pažadas galioja net neįtikimiausiose vietose, įskaitant ir Jo gimimo vieta laikomą kriptą Gimimo šventovėje Betlėjuje.

Jieškojimas Jėzaus istorijoje yra lygiai neišmintingas, kaip ir bandymas išrasti matą begalybei matuoti arba padaryti laikrodį, kuris eitų amžinai. Dievas žiedžia istoriją pagal savo tikslus, apreikšdamas joje "slėpiningą simetriją" (Fearful Symetry), kuri yra Jo kalba su žmonėmis. O istorija tėra molis, kuriuo Jis pasinaudoja. Juk kas gi jieško Mikelangelo "Pietos" akmenų skaldykloje, iš kur buvo paimtas marmuras jai sukurti? Arba kas jieško Šekspyro karaliaus Lyro Holinšedo "Kronikose"? Jei tai tiesa mirtingo genijaus atveju, juo labiau tiesa kūrėjo atveju, kai juo yra pats Dievas, panūdęs atsiųsti mums savo atvaizdą ženklais, naudodamasis mirtingųjų kalba, kad atskleistų naujas vilties bei supratimo perspektyvas. Tai ir buvo Įsikūnijimas, aprašytas ketvirtosios Evangelijos pradžioje. Tai viena svarbiausių vietų, kada nors ir kieno nors parašytų. Nuo triumfuojančios įžangos žodžių "pradžioje buvo Žodis, tas Žodis buvo pas Dievą, ir Žodis buvo Dievas" iki nuostabios ir drąsinančios pabaigos "tas Žodis tapo kūnu ir gyveno tarp mūsų . . . pilnas malonės ir tiesos" ši Evangelija įsakmiai aiškina, kodėl turėjo būti Įsikūnijimas, ką jis reiškė žmonijai anais laikais ir visais amžiais.

Taigi, Jėzaus istorija prasideda Įsikūnijimu. Be jo visai nebūtų krikščioniškosios istorijos. Įvairiais laikotarpiais pasaulyje atsirado daugybė žymių pranašų, mistikų, kankinių, šventųjų, gyvenusių bei kalbėjusių žodžius, pilnus malonės ir tiesos, už kuriuos turime būti dėkingi. Tačiau nė vienas jų nesiskelbė ir nebuvo laikomas Įsikūnijusiu Dievu. Tik Jėzaus atveju tikėjimas tvirtai skelbė, jog kai Jis atėjo pasaulin, Dievas teikėsi priimti žmogaus pavidalą, kad tuo būdu žmonės trokštų Dievo panašumo, siektų iš savo mirtingumo Jo nemirtingumo, iš savo netobulumo — Jo tobulybės. Senajame Testamente pasakyta: niekas negali išvysti Dievo ir išlikti gyvas. O Kierkegaardas sako: Dievas negali padaryti žmogaus sau lygiu, jo neperkeisdamas į kažką daugiau nei žmogus. Vienintelė galimybė Dievui buvo tapti žmogumi. Jis tai ir padarė įsikūnydamas Jėzaus asmenyje. Tuo būdu Jis atidarė langą siaurame, tamsiame egoistiniame kalėjime, kuriame visi mes smilkstame, į šviesą, į perspektyvą, nurodydamas kelią į "garbingą Dievo vaikų laisvę" (šv. Paulius) iš kūno vergijos ir valios siautėjimo.

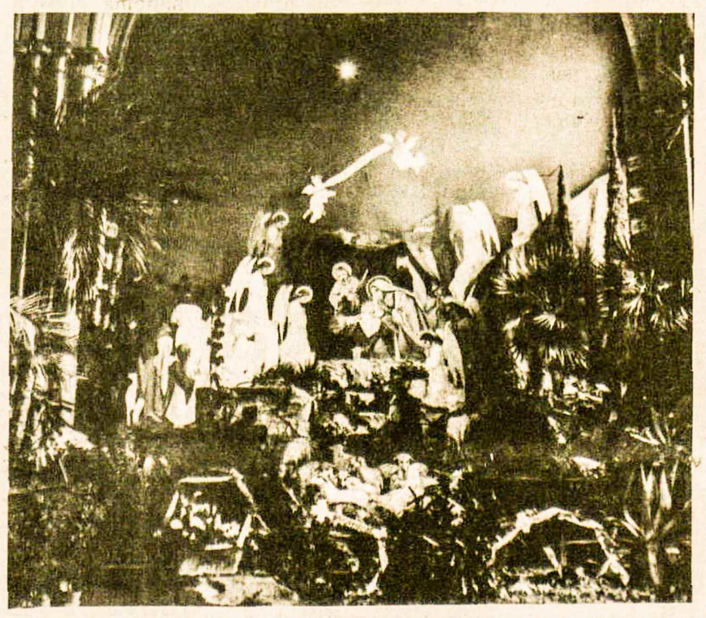

Betlėjaus prakartėlė Kauno arkikatedros - bazilikos koplyčioje 1975 metais

KŪČIOS / KLEMENSAS JŪRA /

Didžios Paslapties naktis —
taikos naktis
Šventosios rimties naktis —
Kūčių naktis.

Menu — širdimi atvira —
Nubėga atmintis . . .
Gimtinėse Kūčių vakarą —
Vidiuos šventa rimtis.

Nuo mažo kūdikio dienų
Išplaukia įspūdingai,
Tėvų tradicijas menu
Ilgiausių metų vingiuos.

Kai metų naštą nukeliu,
Jaučiuosi lengvas, mažas . . .
Seku snieginiam patale
Žvaigždelių šokį gražų.

Nuo šalčio pyška tvoros,
Už kluono staugia vilkas . . .
Pro langą šaipos mėnuo —
Žvaigždynai mirga, mirga . . .

Sesutės kloja stalą
Pakvipusiu šienu,
Tradiciją senelių
Ir šiandien dar menu . . .

Prėskučiai prie kisielių,
Aguonpienis saldus,
Ir baravykai, ir raguoliai,
Ir ko tenai nebus . . .

Taip įprasta nuo seno —
Nuo prosenių laikų,
Kad būtų dvylika
Ten valgių atskirų.

Plotkelė puošia stalą
Su rūtos šakele:
Mintis į dangų kelia
Šventa ramia tyla . . .

Sustojo. Kalba maldą.
Visi — visa šeima . . .
Suvirpa tėvo balsas:
"Kūrėjau, laimink mus . . ."

"Palaimin vargo duoną,
Sunkių darbų naštas . . .
Kad su Tava malone —
Būt sveikata tvirta . . ."

"Palaimink, Dieve, tuos —
Kurių kėdė tuščia . . .
Kurie jau iškeliavo —
Negrįžtamai iš čia . . ."

Matau, sužvilga ašara
Senelės akyse,
Kai ji plačiai žegnojas —
Pravirksta paslapčia . . .

— — — — — — — — — —

Plotkelę laužiame
Su nuotaika šviesia,
O žodžiuose, širdy —
Linkėjimų gausa . . .

Ir vynas obuolinis,
Kaip gintaras skaidrus,
Ir žodis iš krūtinės
Išsiveržia švelnus.

Vaikai — su prakalbom pakyla,
Su drebančiais balsais,
Džiaugsmu krūtinės šyla —
Šventos Nakties garsais . . .

— — — — — — — — — —

— Keliausime rarotų . . . —
Suskamba tėvo balsas.
Tai tik miražo būta —
Senųjų tolių garsas . . .

Nei sniego, nei varpelių,
Nei kaimo papročių . . .
Ir į Mišias Bernelių —
Tik mintyse einu . . .

Norėtum būti mažas,
Toli, toli nuo čia . . .
Dar kartą prisiminti —
Lietuviškas Kūčias.

Brazilija, 1976 m. gruodžio 23 d.

Simon's TELEVISION
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto **Tel. 532-8772**
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.
Nuomojam, taisom, parduodam televizijas ADMIRAL, "stereo" ir kitos rūšies aparatus.

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga sveikiname

visus Kanados lietuvius, krašto tarybos atstovus, Kanados Lietuvių Bendruomenės apylinkių valdybas, savo brolius ir seseris pavergtoje Tėvynėje ir visus lietuvius laisvajame pasaulyje, linkėdami ryžto ir ištvermės kovoje už Tėvynės laisvę ir lietuviškumo liepsnos išsaugojimą išeivijoje —

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA

Kanados Lietuvių Bendruomenės

apylinkių valdybas, Tautos Fondo apylinkių atstovybes bei įgaliotinius, lėšų telkimo talkininkus ir visus gausiomis aukomis remiančius pavergtos Tėvynės laisvinimo darbą

Kalėdų švenčių ir Naujų Metų

proga nuoširdžiai sveikina —

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE

Kanados Lietuvių Fondas

SVEIKINA NARIUS IR VISĄ LIETUVIŲ BENDRUOMENĘ, LINKĖDAMAS

malonių šventų Kalėdų ir gražių bei taikingų naujų metų –

KLF TARYBA

Didžiosios Kristaus gimimo šventės

bei NAUJŲ METŲ proga sveikiname tautiečius, ryžtingai kovojančius už sąžinės laisvę pavergtoje Lietuvoje, ištikimai juos remiančius išeivius laisvajame pasaulyje, linkime visiems ištesėti bendrame krikščioniškame žygyje ir sulaukti naujosios aušros —

KANADOS LIETUVIŲ KATALIKŲ CENTRAS

Kalėdinė palaima ir sėkmė telydi 1977 metais kiekvieną geros valios sesę ir brolį lietuvį! Naujo ryžto tėvynės laisvinimo darbe, vienybės ir brolіškos tarpusavio meilės Toronto lietuvių tarpe linki –

KLB TORONTO APYLINKĖS VALDYBA

Kalėdinė dovana

M. STONYS

Lietuvoje buvo įsigalėjęs paprotys prieš Kalėdas ir Naujus Metus sveikinti atvirukais savo gimines ir pažįstamus. Amerika mus išmokė ne tik sveikinti, bet ir savo gimines bei artimuosius prieš Kalėdas apdovanoti. Pagal amerikiečių darbininkijos supratimą, kalėdine dovana gali būti kiekvienas daiktas, reikalingas ar naudingas asmeniui, šeimai ar namų apyvokai. Todėl prieš Kalėdas viskas dovanoms perkama: *marškiniai, kaklaraiščiai,* kojinės, pirštinės, pigūs radijo aparatai, kvepalai, muilas, rankšluosčiai, staltiesės, saldainiai, vynas ir t.t. Dauguma lietuvių daro tą patį. Tik retas iš mūsų atsimena, kad dovana turėtų būti truputį vertesnis daiktas už kojines ar marškinius. Vertesnis tai nėra brangesnis daiktas. Jis gali būti nebrangus ar net pigus, bet jis turi prakalbėti į žmogaus širdį, į jausmus, į asmens meninį, kultūrinį ar dvasinį *polinkį. Tik tada tas daiktas* bus priimamas su džiaugsmu, bus gerbiamas ir laikomas ilgą laiką, vis nepamirštant jį dovanojusio asmens. Tad pirkime dovanai ne betką, o daiktą, kuris gavėją pradžiugintų, kuris gavusiam būtų brangus, mielas ir vertingas. Atsimintina, kad pinigas — blogiausia dovana.

Tad ką dovanoti?

Vaikams, jau mokantiems skaityti, užsakyti vaikų žurnalą — "Eglutę". Jo kaina — tik $7 *metams. Nupirkite* lietuviškų iliustruotų knygelių, vaikiškų lietuviškų plokštelių. Būkite tikri, kad vaikai labiau ir ilgiau džiaugsis tomis dovanomis, negu saldumynais ar žaisliukais, kurių amžius visada labai trumpas.

Religingam giminaičiui dovanokime iš medžio išdrožinėtą kryželį ar koplytėlę, religinį paveikslėlį ar kun. Alf. Grauslio knygą "Šviesa tamsoje". Jei jis ar ji neskaito lietuviškų laikraščių ar žurnalų, ypač krikščioniško turinio, *verta juos užsakyti.*

Mėgstančiam literatūrą, padovanokime neseniai išėjusią Pr. Naujokaičio "Lietuvių literatūros istorijos" vieną ar kelias knygas (jų yra keturios). Galima užsakyti metams žurnalą "Aidai". Jei mėgsta poeziją, padovanokime eilėraščių knygelę. Knygą rinkti ne pagal savo skonį, o pagal to asmens, kuriam ta knyga bus dovanojama.

Jei giminaitis ar draugas *mėgsta dailę, dovanokite jam* kurią nors dailininko monografiją. Gera dovana būtų ir neseniai iš spaudos išėjusi knyga "Palikę tėviškės namus".

Savo draugui, kuris neskaito "Tėviškės Žiburių", užprenumeruokite juos metams. Jam bus didelė dovana. Kitam gali būti labai vertinga dovana Stasio Barzduko knyga "Lietuvis savo tautoje, valstybėje ir bendruomenėje".

Jaunimui, jei mėgsta muziką, *dainas, dovanoti muzikos ar dainų* plokšteles. Gera dovana ir žurnalas "Ateitis" arba "Lietuvių Dienos".

Angliškai kalbantiems gera dovana "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" anglų kalba. Tinkama ir neseniai pasirodžiusi knyga "Lithuanians in America 1651-1975". Taip pat tinka ir žurnalas "Lituanus", kurio adresas: 6621 S. Troy St., Chicago, Ill. 60629, USA.

Suprantama, jog čia visko, kas būtų verta dovanoti Kalėdų proga, neįmanoma surašyti. Čia tik duodami pavyzdžiai. Kiekvienas pats pagalvos ir suras, kas jo giminaičiui ar giminaitei, draugui ar draugei bus tinkama ir pageidaujama. Tik reikėtų neužmiršti, kad knyga, paveikslas, žurnalas, plokštelė *ar laikraštis visų laikoma kultūringa* dovana, o žmogus, tą dovaną gavęs, laikomas pagerbtu ir kultūringu žmogumi.

Toronto lietuvaitės prie Kalėdų eglutės Ontario Mokslo Centre, kur buvo surengtas kalėdinis tautybių festivalis. Iš kairės: Anita Urbonaitė, Danutė Skukauskaitė, Rita Rudaitytė. Nuotr. J. Ligerio

KRISTAUS gimimo šventės ir NAUJŲ METŲ

proga nuoširdžiai sveikiname brolius kunigus, vienuoles seseles, parapijų tarybas, organizacijas, tikinčiuosius ir visus mielus tautiečius, linkėdami Viešpaties palaimos bendrame kelyje į Tėvynės laisvę ir visų gerovę —

Kanados Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės valdyba

Nuoširdžiai sveikiname

visus mūsų rėmėjus ir visą lietuvišką *bendruomenę*

ŠV. KALĖDŲ ir *NAUJŲ METŲ* proga

Kristus nuolat su mumis! Tai tikint, mūsų šventės ir kasdienybė įgaus gilesnės reikšmės bei paguodos.

Visus ypatingu būdu prisiminsime kalėdinės novenos maldose. Kalėdinių sveikinimų išlaidas skiriame lietuviškai labdarai —

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys Toronto

Visus parapijiečius, Prisikėlimo bažnyčios ir vienuolyno geradarius bei rėmėjus, visus kolonijos lietuvius

su šv. Kalėdomis ir naujais metais sveikina

TĖVAI PRANCIŠKONAI

Augustinas Simanavičius, OFM
Benediktas Bagdonas, OFM — Antanas Prakapas OFM
Eugenijus Jurgutis, OFM — Barnabas Mikalauskas, OFM

PRISIKĖLIMO PARAPIJA TORONTE

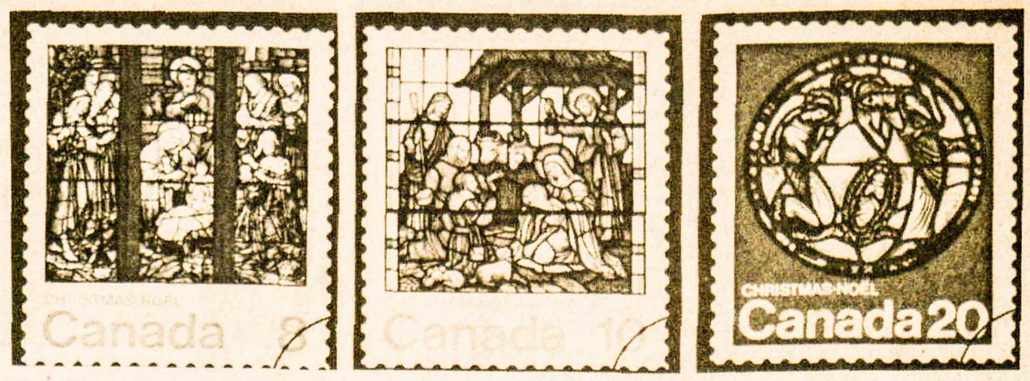

1976 metais Kanados išleistieji pašto ženklai, vaizduoją Kristaus gimimą Betlėjuje. Pirmasis vaizdas — iš Toronto katalikų katedros, antrasis — Londono, Ont.

Pašto ženklai ir Kalėdos

JAV paštas 1971 m. išleido 1,2 bilijono egzempliorių vieno pašto ženklo. Tai buvo didžiausia laida nuo to laiko, kai buvo išleistas pirmas pašto ženklas 1840 m. Ši laida buvo 10 kartų didesnė už normalią laidą.

Tas ypatingas pašto ženklas buvo vienas iš dviejų kalėdinių pašto ženklų, išleistų tais metais. Jis vaizdavo Kristaus gimimo sceną. Paveikslas buvo sukurtas italų dailininko Giorgio Giorgione (originalas, pieštas apie 1510 m., laikomas Valstybinėje Meno Galerijoje Vašingtone).

Didelis šio pašto ženklo pasisekimas rodo ne tik kalėdinių p. ž. populiarumą, bet ir jų pareikalavimą. Kitas kalėdinis p. ž. išleistas tais metais vaizdavo populiarią Kalėdų dovaną "Partridge in a Pear Tree". Šio p. ž. pareikalavimas buvo daug mažesnis, negu prakartėlę vaizduojančio p. ženklo.

Kalėdiniai p. ženklai yra gana naujas dalykas. Tik 1937 m. Austrija išleido p. ženklą, kuris buvo skirtas kalėdiniams sveikinimams. Ant šio p. ženklo buvo atvaizduota rožė. Tai būdingas Austrų kalėdinis motyvas.

Per pirmuosius 30 metų kalėdiniai p. ženklai daugiausia buvo motyviniai. Vienos tautos naudojo visų priimtą motyvą — žvaigždę, kitos — tam kraštui būdingus motyvus. Pvz. JAV vaizdavo poinsetę, Austrija — rožę. Dar kiti vaizdavo vaikų džiaugsmą, jų žaislus, eglučių papuošalus, įvairius Kalėdų senelio atvaizdus. Net "Tyli naktis, šventa naktis" buvo prisiminta, kai 1948 m. Austrija išleido p. ženklą šios giesmės 130 m. sukakčiai paminėti.

Pirmas p. ženklas, vaizduojantis dalį Kristaus gimimo istorijos, buvo išleistas Brazilijos 1939 m. Jame vaizduojami Trys Karaliai ir Betlėjaus žvaigždė. Pirmoji p. ženklų serija, vaizduojanti pilną Kristaus gimimo *sceną, pasirodė 1943 m.* Vengrijoje. Per sekančius 15 metų kalėdiniai p. ženklai pasirodydavo nereguliariai.

Kalėdinių p. ženklų išleidžiančių kraštų skaičius pradėjo augti 1958—1961 m. laikotarpyje. Kosta Rika, Ispanija, Naujoji Zelandija, Norfolk, Peru ir keletas kitų kraštų pradėjo naudoti kalėdinius motyvus ant savo p. ženklų. Įprastus kalėdinių p. ženklų motyvus ilgainiui pakeitė Kristaus gimimo vaizdai. 1959 m. Vatikanas išleido tris gražius p. ženklus (sukurtus Rafaelio), vaizduojančius Kristaus gimimą.

1962 m. JAV, išleisdamos kalėdinį p. ženklą, daug pagelbėjo išpopuliarinti tokių p. ženklų naudojimą ant kalėdinių sveikinimų. Šis pirmas JAV kalėdinis *p. ženklas buvo mažo formato,* žalios ir raudonos spalvos, vaizduojąs kalėdinį vainiką ir žvakes. Tada reikėjo tik 4 centų laiškui. Šis p. ženklas susilaukė daug kritikos. Jis daug kam nepatiko, nes esą buvo maišoma religija su valstybe. Tačiau labai palankus visuomenės atsiliepimas visus kritikus nutildė, ir kiekvienais sekančiais metais Kalėdų šventėms pasirodydavo visų pamėgti kalėdiniai p. ženklai.

1964 m. Kanada išleido pirmą tikrą kalėdinį p. ženklą, ir pasirodė, kad tie p. ženklai tokie populiarūs, jog po kelerių metų buvo išleidžiama net keli skirtingi kalėdiniai p. ženklai.

1966 m. jau 22 kraštai naudojo kalėdinius p. ž. ant kalėdinių sveikinimų ir buvo aišku, kad kalėdiniai pašto ženklai jau prigijo.

1968 m. kalėdinius p. ženklus išleidžiančių kraštų skaičius paaugo iki 44 ir po 1970 m. pasiekė 50. Vyrauja daugiausia religiniai motyvai. Čia matome garsių dailininkų paveikslų ir šventovių *vitražų reprodukcijas.* Prakartėlės scena buvo labai populiari ir buvo panaudota ant Ispanijos, Antiguos, Naujosios Zelandijos, Anglijos, Australijos ir daug kitų kraštų kalėdinių p. ž.

Kitas populiarus motyvas — Trys Karaliai. Vieni jų buvo vaizduojami tradiciniu būdu, kiti — moderniu.

Kalėdinius p. ž. išleisdavo net tokie kraštai, iš kurių niekas jų nesitikėdavo. Pvz. Jordanas ir Korėja. Arabų šachų karalystės tiesiog pilte pylė puikius kalėdinius p. ženklus, bet jie buvo tų valstybėlių tik grynas eksporto produktas pasipinigauti. Jie neatliko savo paskirties vietiniame krašte.

Šiais metais Kanada išleido 3 religinio turinio kalėdinius p. *ženklus. Visų p. ženklų motyvas* tas pats — Kristaus gimimo scena, paimta iš vitražų.

Ant 8 ct. p. ženklo atvaizduotas vitražas puošia Šv. Mykolo katedrą Toronte, Ont. Šis vitražas buvo pagamintas Miunchene 1912 m. Franc Mayer bendrovės. 10 ct. pašto ženklas vaizduoja Šv. Judo šventovės vitražą Londone, Ont. Šis vitražas pagamintas 1964 m. Londone, Anglijoje. Trečias, 20 ct. p. ženklas, sukurtas kanadietės menininkės Yvonne Williams ir kol kas yra jos nuosavybė.

K. K.

KOTRYNA GRIGAITYTĖ

Kronikinės Kalėdos

Vystyklai išsitiesia per dangų
Iš saulės rietimo,
Debesų verpalo,
Iš vaivorykščių gijų.
Supasi pasaulio vygė varpu:
Supasi jūros gelme,
Žemės širdimi.
Palmės, eglės ir pušys
lenkia karūnas.
Ko Tu verki
Vargano kūdikio verksmu?
Ko Tu verki?

– – – – – – – – – – –

Kai mano žemė žydi
Šerkšnos jazminais,
Į Tavo guolį byra
Tik vinys, vinys, vinys . . .

Kanados lietuvaitė prie Kalėdų eglutės. Ar okupuotoje Lietuvoje ir Sibire tautiečiai taip pat gali džiaugtis Kristaus gimimo švente? Nuotr. J. Ligerio

Toronto Lietuvių Pensininkų Klubo (5-00458 Lietuvių Namuose) valdyba sveikina visus klubo narius

KALĖDŲ švenčių ir Naujų Metų proga,

linkėdama visiems geriausios sėkmės, o ligoniams greito pasveikimo —

Klubo valdyba

Pašauktieji

Nelė Mazalaitė

Garsus teologas rašė naują knygą.

Buvo labai lengva. Jis juto tiesą savo pirštuose kaip plunksną. Tiesa buvo kaip mozaika, sulasyta iš daugelio. Nederėjo sulydyti, nes būtų žmogui užmesta *našta — žmogus juk laisvas* pasirinkti. Jis tik bijojo, kad gali nebeatrasti nieko naujo, nes jis ir jo broliai teologai jau seniai buvo pradėję ardyti, kaip atgyvenusį altoriaus apdarą, Šventrąšti. Tereikėjo palaikyti siūlą iki pribaigimo. Jie nuvalė Evengelijas, senuosius mokytojus sudėjo į jų kapų vietas, išrausė šaltinius, kol viskas susibėgo į reikalingą srovę, tinkamą šiai dienai ir šios dienos žmogui. ŽMOGUI.

"Aš suskaldžiau žmogaus dvasios atomą" — kartą jis prasitarė ir didžiavosi tuo prasitarimu. Augo savyje, regėdamas, kad jo žodžiai turi reikšmę, kad jo linkme išsišakoja keliai.

Bet kiekvienas takas turi pakeliui akmenį. Tokia yra tikrovė. Jis buvo priėjęs knygoje *kliuvinį: kodėl tie, kurie* yra mokyti, žinomi, iškilūs, be pasipriešinimo įduoda vadeles į jo ir jo draugų rankas, o paprastieji, menkieji žmoneliai griovė tobulėjantį evoliucijos ciklą, paviešinimui nešė savo supratimo, seno skelbimo Dievą. Pavieniui, bet jų yra minios. Ir čia jis turėjo ginčytis su savim: kas yra minia? Ar tie, kurie klausė jo, ar tie mažieji, tie pavieniai medžiai, kurie sudarė mišką?

Kadangi negalėjo pats sau atsakyti, darėsi nekantrus: kaip reikia suvesti viską ir visus į ratą, kuris vienija? Kodėl jie nesiduoda suvaromi? Suvaromi — jam staiga patiko tas terminas. Juk tai buvo jų naudai, juk dabar skelbiama viską užtvindanti bendroji pasaulio meilė yra tik*roji Bažnyčia. Jeigu būtų įmanoma* juos prievarta suvaryti, kaip yra gydoma epidemijos metu . . . Taip, jis turi rasti žodžių, kurie skambėtų kilniai, protingai, praktiškai. Ar jam pavyko atrasti ką naujo?

Jis atsikėlė nuo stalo, pasivaikščiojo, lasydamas lyg vaisius, mintis, sakinius, palaidus žodžius verdamas į grandį. Pagaliau atrodo, kad apmatai ir ataudai derinosi — jis grįžo į savo kėdę, pridėjo plunksną prie nebaigto sakinio ir sustojo. Pradėjo skaityti ir netikėjo, kad skaito teisingai. Pakėlė lapą, apžiūrėjo iš abiejų pusių — jo ranka buvo štai kas parašyta:

* * *

Artėjo vidurnaktis.

Karalius nuobodžiavo. Sako, *taip įprasta valdovams.* Štai kodėl jie prasimano tiek daug pramogų. Tačiau jo nuobodulys buvo kitoks. Jokios linksmybės negalėjo jo pakeisti. Jau kuris laikas ėjo gandai iš tų, kurie daug žinojo, kad artėja prieš amžius nusakytas laikas, kad karaliaus likimas yra surištas su tuo *įvykiu. Štai kodėl karalius nieko* kito nebeįstengė, kaip tik vaikščioti nuo vieno lango iki kito, žiūrėti į sargybinius ir raminti save, kad iokios nelaimės negali prasiskverbti pro tokią apsaugą.

Ūmai jo veidą palietė švytėjimas: ties langu, kur jis stovėjo, karalius išvydo žvaigždę. Ji žėrėjo stipriau nei brangakmenis valdovo vainike, švietė į jo veidą, į begalinius tolius, švietė augštyn, stačiai šaukė, skelbė, kad reikia paliesti tą šviesą akimis, rankomis ir širdimi.

Didelės baimės apimtas, karalius ėmė šaukti:

— Užgesykit ją!

Kareiviai ir tarnai lipo į bokštą, siekė jietimis ir strėlėmis, o žvaigždė švietė . . . Liepė karalius uždangstyti langus sunkiausiom užuolaidom, uždegti tūkstančius žiburių kieme ir salėse, kad žvaigždei nebūtų vietos.

Nusiraminęs užmigo.

Tuo pačiu metu, kai ji spinduliavo viršum valdovo buveinės, žvaigždė suspindėjo pirklio namuose į visus langus. Ji kvietė savo šviesa praverti langus, išeiti iš namų ir eiti į laukus. Ji stovėjo kaip laukianti rodyklė. Pirklį apėmė apmaudas — jis neturėjo laiko, jis skaičiavo savo pelnus. Šaunus ir džiuginantis darbas žarstyti auksą. O ir sidabras buvo labai skaistus jo rieškučiose, kol nepalietė anoji šviesa, kuri, *krisdama ant lobių,* užtemdė juos. Pinigai atrodė surūdiję ir kruvini. Jis negalėjo leisti taip išniekinti savo turto — sušlavė pinigus į apdaro skverną ir nusileido į rūsį. Čia nėra langų, ir žvakės atšvaitoje auksas vėl atgavo savo grožį — jokios dėmės nekrito ant jo, nes *žvaigždei nebuvo vietos.*

Staiga pirklys iš krūvos atskaitė trisdešimt sidabrinių grašių ir paslėpė atskirai.

O žvaigždė švietė ties vyriausio kunigo namais — ten seni ir jauni dvasininkai sklaidė raštus, dalinosi išmintimi, mokė, gyrė vienas kitą ir aiškino knygas, kurios, kaip pilni aruodai, buvo sklidinos pranašysčių. Ir tuo akimoju, kai skaitė apie ženklus, skelbiančius artėjantį Mesiją, pamatė žvaigždę.

Ji švitėjo virš jų galvų, buvo aiški, kaip raštas, šaukė ir skelbė: "Atėjo išsipildymo metas!" Bet jie traukė pečiais, kratė galvas. Ir kodėl jie turėjo tikėti? Glaudžiau apsėdo stalą, nulenkė galvas ant pranašysčių aliejinės lempos prieblandoje. Žvaigždei nebuvo vietos . . .

Žvaigždė švytėjo laukų plote, kur piemenys ganė savo bandas. Seni vyrai ir jauni paganėliai sustojo, rodė pirštais į dangaus šviesumą ir džiaugėsi, nes iš šviesos išgirdo balsus. Jie regėjo savo akimis angelus, suprato giesmę, nes ji buvo jiems skirta. *Tikėjo ir angelams, ir žvaigždei.* Jie ėjo, kur buvo vedami žodžių ir šviesos, užmiršę savo vienintelį turtą — bandas. Jie žingsniavo iki žvaigždė sustojo ties uolos anga. Įėję rado Kūdikį ir garbino jį . . .

Teologas skaitė ir nesistebėjo — jis nebemokėjo stebėtis. *Raštas buvo jo ranka rašytas,* bet tai nereiškė nieko — buvo tiktai pasąmonės žaidimas. Juk tiek daug per visą amžių skaitė visokių dalykų ir dabar galvojo apie prietaringus atkaklius žmonelius.

Jo širdis buvo rami ir šalta, kaip užeiga, kurioje nebuvo vietos.

Jis dar kartą pažiūrėjo į raštą ir norėjo suplėšyti jį — negi jis gali apsijuokinti, jeigu kas nors pamatytų jo ranka rašytus tokius dalykus.

Tačiau popierius gulėjo prieš jo akis visai tuščias.

Teologas sumirksėjo ir tarė:

— Reikės pirkti naujus akinius.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SEKA PAŽEIDIMUS

Sovietų vykdomiems Helsinkio išpareigojimų laužymams sekti specialų komitetą Lietuvoj sudarė: už religijos teises kovojantis Viktoras Petkus, žydų kilmės fizikas Eitanas Finkelšteinas, Ignalinos rajono Ceikiniu parapijos klebonas kun. Karolis Garuckas, poetas Tomas Venclova ir Ona Lukauskaitė-Poškienė. Šią žinią pranešė Reuterio telegramų agentūros atstovas iš Maskvos, remdamasis ten ivykusia spaudos konferencija, kurioje dalyvavo komiteto vadovas V. Petkus. Jis prašė Helsinkio sutarti pasirašiusias valstybes neužmiršti, kad Lietuva sovietine respublika yra tapusi tik dėl raudonesios armijos įžengimo jos teritorijon 1940 m. birželio 15 d. Dėlto ypatinga dėmesį reikia skirti žmogaus teisėms Lietuvoje. Lietuvių grupė turi glaudžius ryšius su šių metu pavasarį Maskvoj įsisteigusiu panašiu rusų komitetu. Spaudos konferencijos dalyviams buvo pateikti trys atvejai, pažeidę Helsinkio susitarimu principus: 1. vysk. Julijono Steponavičiaus ir vysk. Vincento Sladkevičiaus ištrėmimas iš jų vyskupijų į mažas vietoves, 2. nauju istatymu įvesta griežta valdžios kontrolė religinėms draugijoms, 3. Jono Matulionio ir Vlado Lapenio suėmimas Vilniuje spalio 19 d. už religinių bei tautinių raštų dauginimą ir platinimą.

TURISTAI IŠ UŽSIENIO

Užsienio turizmo valdybos viršininkas Algirdas Petraitis "Gimtojo Krašto" lapkričio 25 dienos laidoje džiaugiasi kasmet gausėjančiais užsienio turistais. Pasak jo, dideli nuopelnai tenka sovietinio "Inturisto" 1960 m. Vilniuje įsteigtam skyriui. Pernai Lietuvoje lankėsi apie 22.000 svečių iš užsienio, o per šių metų devynis mėnesius vien tik "Inturisto" globa pasinaudojo beveik 14.000. Pastarųjų tarpe daugiau kaip 3.500 buvo turistai iš Kanados, JAV, Britanijos, Prancūzijos bei kitų valstybių. Atrodo, šios grupės pagrindą sudarė minėtų šalių lietuviai. A. Petraitis turistų traukos šaltiniais mini Gedimino kalną, senąjį ir naująjį Vilniu, Trakų pilį su muzėjum, pačius Trakus su karaimų namukais, Elektrėnus ir Kauną, kur yra proga susipažinti su M. K. Čiurlionio kūriniais, A. Žmuidzinavičiaus velniukų rinkiniu, pasiklausyti muzėjaus bokšto varpų muzikos, ir netgi po atviru dangum išaugusį Lietuvos liaudies buities muzėjų Rumšiškėse. Jis taipgi kalba apie naujuosius Vilniaus operos ir baleto teatro rūmus, augšto lygio spektaklius, puikius koncertus Vilniaus filharmonijoje.

Skaitydamas tokį rašinį, pradedi ironiškai šypsotis iš tuščių autoriaus žodžių. Užsienio lietuviams, nepriklausantiems "pažanguolių" eilėms, Lietuvoje leidžiama viešėti tik penkias dienas: keturias — Vilniuje ir viena — Kaune. Nei Trakų, nei Elektrėnų, nei pagaliau muzėjaus Rumšiškėse jiem netenka aplankyti. Ekskursijomis į šias vietoves sovietinis "Inturistas" nepasirūpina. Skaitėme "TŽ" puslapiuose, kad rašytojas J. Kralikauskas dviejų viešnagių metu keturis kartus buvo pravežtas pro Elektrėnus ir prie jų esančią tėviškę, bet jon kojos neįkėlė, tėvų kapų neaplankė. Oficialaus leidimo lankytis tėviškėse negauna ir kiti turistai. Jeigu kuris ir apsilanko, tai tik vogčiomis, giminių padedamas. Už tokius veiksmus jam netgi gresia piniginė bauda, kurią jau nevienas yra sumokėjęs. Apie spektaklius ir koncertus netenka nė kalbėti, nes jiems keturios dienos Vilniuje yra aiškiai pertrumpos. Sovietinis "Inturisto" skyrius Vilniuje tik klusniai prižiūri Maskvos isakytus varžtus, už juokingai trumpą viešnagę susižerdamas krūvą sunkiai mūsų tautiečių uždirbtų pinigų.

PIRMOSIOS NELAIMĖS

Paslydę Vilniaus gatvėse, lapkričio 24-25 d.d. susižeidė 78 vilniečiai. Lapkričio 24 d. Lietuvoje įvyko 10 automobilių nelaimių. Aukų pareikalavo ir pirmasis plonas ledas. Pakruojo rajono Tauprių kaime nuskendo šešiametis L. Baldžyšius, bandęs pasiimti ant tvenkinio nuriedėjusį sviedinuką. Prie Vilniaus tuberkuliozinės ligoninės, įlūžus tvenkinio ledui, prigėrė XX vidurinės mokyklos devintokas S. Ivanovas, su draugais žaidęs ledo ritulį. Pasivažinėjimas motorine valtimi tragediją tapo žuvies pramonės valdybos darbuotojams L. Jankevičiui, inž. V. Bogdanovui, milicijos ltn. V. Diliajevui ir "Klaipėdos" restorano administratoriui L. Jaciukevičiui. Susidūrimas su ledo pluta atvėrė kiaurymes valtyje, neturėjusioje pakankamai gelbėjimosi priemonių. Praeivių iškviesta gelbėjimo tarnyba nelaimės vietą pasiekė pervėlai.

SVEČIAI IŠ BALSTOGĖS

Lietuvoje viešėjo dvi Bialystoku vadinamos Balstogės delegacijos: kompartijos bei administracijos darbuotojų, vadovaujama vaivados pavaduotojo S. Topuro, ir komunistinės Jaunimo Sąjungų Federacijos su I sekr. V. Dolengovskiu. Pirmoji delegacija daugiausia domėjosi Lietuvos žemės ūkiu, antroji — ryšiais su jaunimu. Specialų protokolą apie jaunimo bendradarbiavimą 1976-78 m. pasirašė Lietuvos komjaunimo centro komiteto I sekr. V. Baltrūnas ir lenkų delegacijos vadovas V. Dolengovskis. Jame pabrėžiama, kad lietuviai komjaunuoliai vykdys XXV-tojo sovietų kompartijos suvažiavimo, o lenkai VII-tojo Lenkijos kompartijos suvažiavimo nutarimus, plėsdami abipusius ryšius, tarnaujančius abiejų brolišku šalių tarptautinei draugystei. Ryšiams gerinti numatytas keitimasis studentų grupėmis, bendros stovyklos.

PROPAGANDINĖ KNYGA

Antanas Augus "Gimtojo Krašto" 1976 m. 49 nr. skaitytojus supažindina su naująja A. Rakūno knyga "Klasiu kova Lietuvoje 1940—1951 metais". Šiuo leidiniu, atrodo, norima paminėti sidabrinę pokario partizaninių kovų užbaigos sukaktį. Už Lietuvos nepriklausomybę kovoję partizanai ne tik pravardžiuojami banditais, bet ir įrikiuojami į... klasės priešų grupę. Knygoje užsimenama, kad J. Brazaitis, B. Raila, B. Kaslas, kun. F. Jucevičius, A. Maceina partizaninį sąjūdį yra susiedinę su visos lietuvių tautos pasipriešinimu. Šią mintį A. Rakūnas stengiasi sugriauti pasakaite, kad partizanu daugumą sudarė nuverstos išnaudotoju klasės atstovai, vadovais buvo "buržuazinės Lietuvos politinių partiju ir organizacijų veikėjai, žvalgybininkai, policininkai, aktyvūs hitlerinių okupantų talkininkai". Partiju bei organizacijų įvėlimas betgi liudija ne klasinį, o visuotinį tos tautinės kovos pobūdį. Visuotinumo kaip tik trūksta okupacinei sovietų armijai talkinusiems stribams, nes jų eiles sudarė tik komunistai bei jų talkininkai, atstovavę vienai partijai. Šešerius metus trukusi kova liudija, kad partizaninis sąjūdis turėjo platų užnugarį, kad išsivadavimo viltis puoselėjo ne kokia nuverstų išnaudotojų klasė, o didžioji tautos dalis. Partizaninės kovos dar nebuvo užbaigtos ir 1951 m., kaip teigia A. Rakūno knygos antraštė. "Tiesa" 1976 m. lapkričio 28 d. laidoje paskelbė pranešimą apie paminklinio akmens atidengimą Petrašiūnų kapinėse komjaunuoliui gydytojui Vytautui Remeikai, žuvusiam 1952 m. Pasak A. Kadžiulio, 1951 m. jis buvo paskirtas kaimo gydytoju, MVD saugumiečių prišnekintas įsijungti į partizanų eiles. Mirties susilaukė jis už partizanų slaptaviečiu bei užeigų išdavinėjimą. A. Augus, recenzuodamas leidinį, pabrėžia amnestija, kurios tikslas buvo išvengti nereikalingų aukų. Tačiau faktas lieka faktu, kad knygoje minimas partizanas K. Širvys vis dar tebekenčia kalinio likimą koncentracijos stovykloje. Tokių kalinių, matyt, yra ir daugiau.

NAUJA PRIEMONĖ

Vilniaus universitetas įsteigė užsienio kalbų mokymo centra. Jo darbuotojai, vadovaujami A. Kentros, garsiniam ir vaizdiniam kalbų mokymui naudoja elektroninę techniką. Studentams parūpinti naujo tipo kabinetai paspartina kalbinių įgūdžių įsigijimą. Maskvos žemės ūkio parodoje šie vilniečių įrenginiai buvo pripažinti geriausiais Sovietų Sąjungoje ir susilaukė dviejų bronzos medalių.

KERŠTINGAS BRIEDIS

Švenčionių rajono Januliškio medžiotojų būrelio pirm. L. Ryliškis, aprašydamas medžioklę Raškevičiaus raiste, pasakoja apie pašautą briedį. A. Jusys, E. Ryliškis ir kiti vyrai, sužeisto briedžio pėdomis pasiuntę šunį, patys sėdo aštuonių vietų automobilin, pasiryžę jam pastoti kelią prie tolimesnio beržinėlio. Sužeistas briedis, atsistojęs ant užpakalinių koju, du kartus ragais smogė į automobilį, išdaužd amas langą ir gerokai sukrėsdamas medžiotojus. Po to, kulverščia persivertęs per automobilį, šoko į Peršokšnos vandenis, kur jo kančias užbaigė E. Ryliškio šūvis.

VAIRUOTOJŲ MOKYKLA

1975 m. Vilniuje buvo atidaryta Lietuvos Automėgėjų Draugijos vairavimo bei jo tobulinimo mokykla. Jos baigimo pažymėjimus tais metais gavo 506 automobilių ir 210 motociklų vairuotojų. Šios mokyklos skyriai 1976 m. pradėjo veikti Trakų, Ignalinos, Širvintų, Varėnos, Biržų, Radviliškio, Šalčininkų rajonuose. Klasės aprūpintos vaizdinėmis priemonėmis — plakatais, skaidrėmis, gatviu, sankryžų maketais. 1976 m. mokyklą baigė 119 motociklų ir 619 automobilių vairuotojų. Jon priimami tik draugijos nariai. Už mokymosi kursą su mokyklos automobiliu mokoma 78 rubliai, su nuosavu — 53. Tuo pačiu principu kursas motociklininkams kainuoja 36 arba 28 rubliai.

DU MEDALIAI

Kauno radijo gamyklos mažasis nešiojamas televizijos priimtuvas "Šilelis-401D" laimėjo du aukso medalius tarptautinėse mugėse. Pirmojo medalio kauniečių konstruktorių kūrinys susilaukė pavasarinėje Leipcigo mugėje, antrojo — Jugoslavijoje, Zagrebo mugėje, kur net 58 pasaulio šalys buvo išstačiusios savo gaminius. Abiejose mugėse lietuviškasis "Šilelis-401D" pastogę buvo radęs Sovietų Sąjungos paviljone.

GAMTOS APSAUGA

Pirma kartą Lietuvoje buvo išleistas vadovėlis "Gamtos apsauga", paruoštas mokslininkų grupės, skirtas augštosioms ir specialiosioms vidurinėms mokykloms. Studentus ir moksleivius jis supažindina su aktualiaisiais gamtosaugos uždaviniais augalijoje, gyvūnijoje ir kraštovaizdyje.

V. Kst.

Kalėdiniame tautybių festivalyje Ontario Mokslo Centre buvo matyti sveikinimo įrašai įvairiom kalbom, jų tarpe ir lietuvių: "Linksmų švenčių"

Nuotr. S. Dabkaus

PRANEŠIMAS IŠ V. VOKIETIJOS

Užgesę ir šviečiantys žiburiai

K. BR. LIUBINAS

Užgesę tautiečiai

1976 m. lapkričio 9 d. Nagoldo miestelyje Schwarzwalde mirė Antanas Žolynas, buvęs aktyvus LB veikėjas, daug metų tvarkęs lietuvių reikalus Weinheimo apylinkėje. Jis visą laiką gyveno netoli Vasario 16 gimnazijos, galiausiai Sulzbacho kaime. Anksčiau tarnavo 8591 LS kuopoje Schwetzingene, kur rūpinosi katalikų pamaldomis. Palaidotas lapkričio 12 d. Huettenfelde. Apeigas atliko kun. Alf. Bernatonis, prie kapo tarė žodį LB valdybos vicepirm. J. Lukošius, kun. Br. Liubinas ir ev. dijakonas Fricas Skėrys. A. Žolynas buvo gimęs 1911 m. birželio 27 d. Ingavangio kaime, netoli Prienų.

1976 m. lapkričio 24 d. Mainz-Mombach kapinėse palaidotas ats. maj. Juozas Kriščiūnas. Sunku tiksliai pasakyti, kada jis mirė, nes gyveno vienas, o užgeso savo kambaryje be liudininkų. Atrodo, kad tai bus įvykę lapkričio 17 d., nes iki tol kalendoriaus lapai nuplėšti. Laidotuvių apeigas atliko kun. Br. Liubinas, kapinėse suminėjęs ir svarbiausiuosius gyvenimo kelius. Gimęs buvo 1899 m. spalio 27 d. Skuciškės k., Kazlų valsč., Marijampolės aps. 1919 m. vasario 19 d. įstojo Lietuvos kariuomenėn savanoriu, dalyvavo kovose, buvo pasiųstas į karo mokyklą ir ją baigė 1921 m. gruodžio 18 d. Tarnavo leitenantu įvairiuose pulkuose, 1929 m. buvo prezidento rūmų adjutantu. 1931 m. pakeltas kapitonu, o 1934 m. aktyviai dalyvavo Voldemaro sukilime, būdamas vienas iš jo rengėjų. Už tai buvo suimtas ir degraduotas, bet leistas studijuoti Kauno universitete. Studijavo ekonomiją ir ją baigęs dirbo įstaigose Kaune ir Trakuose. Užėmus Lietuvą sovietams, J. Kriščiūnas buvo suimtas ir sėdėjo Marijampolės kalėjime, kurį laiką toje pačioje kameroje su kun. J. Bružiku. Prasidėjus karui, iš kalėjimo išsilaisvino, bet namuose nerado savo žmonos, kuri buvo išvežta į Sibirą. Įstojo į savisaugos dalinius, buvo pakeltas majoru ir vadovavo ypatingajam batalionui. Nuo 1944 m. gyveno Vokietijoje, pirmiausia Uchtės stovykloje, nuo 1948 m. tarnavo pagalbiniuose anglų kariuomenės daliniuose, nuo 1951 m. amerikiečių LS, kur gavo leitenanto laipsnį ir dirbo iki 4204 LS kuopos likvidavimo 1964 m. gale.

Vokietijos LB-nėje veikė nuo pat jos įkūrimo, daugelį metų jos taryboje, vienerius metus buvo krašto valdyboje, daug kartų kontrolės komisijoje. Nuo 1970 m. buvo Mainzo LB apylinkės pirmininku. Taip pat pirmininkavo Lietuvos savanorių-kūrėjų skyriui Vokietijoje. Uolus buvo kunigų talkininkas rengiant lietuviškas pamaldas.

Kapinėse kalbėjo LB vardu J. Lukošius ir savanoris-kūrėjas ats. plk. ltn. Vikt. Sutkus. Vėliau šventovėje buvo koncelebruojamos Mišios, kurių metu pamokslą pasakė buvęs Kriščiūno kapelionas anglų daliniuose kun. Konstantinas Gulbinas, OFM Cap.

Veikėjų suvažiavimas

Vokietijos LB valdyba tradicinį suvažiavimą surengė lapkričio 20-21 d.d. Tas suvažiavimas buvo tradicinis tik forma; tematikos atžvilgiu jis skyrėsi nuo ankstesniųjų suvažiavimų. Valdyba pokalbiams buvo parinkusi ne kokią nors temą, turinčią ryšio su LB, o apie lietuvių santykius su savo kaimynais. Referavo Švedijos LB veikėjas dr. J. K. Čeginskas, jam koreferavo trys daktarai: Alina Veigel, J. Grinius ir J. Norkaitis. Buvo kalbama apie lietuvių santykius su vokiečiais, lenkais, gudais, latviais, rusais ir žydais. Diskusijom vadovavo Vasario 16 gimnazijos dir. V. Natkevičius.

Suvažiavimą pradėjo Vokietijos LB valdybos pirm. J. Barasas, pasveikindamas susirinkusius ir paskaitydamas sveikinimo laišką iš PLB valdybos pirm. Br. Nainio.

Vakare buvo meninė dalis. Joje reiškėsi poetės Eglė Juodvalkytė ir Marytė Saulaitytė, dainininkė Violeta Landienė, fleitininkas Petras Odinis ir Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių šokėjai, vadovaujami neseniai pradėjusios gimnazijoje dirbti Marytės Dambriūnaitės.

Sekmadienio rytą buvo pamaldos katalikams ir evangelikams. Katalikams jas laikė kun. Br. Liubinas, savo pamoksle kalbėjęs apie Kristų Karalių, o evangelikams dijak. Fricas Skėrys. Tą patį sekmadienį įvyko pasitarimas dėl sekančių metų studijų savaitės, kuri įvyks Anglijoje, prie Londono. Buvo aptartos temos, paskaitininkai, išlaidos.

Kariuomenės šventė

Schwetzingene ji buvo surengta lapkričio 22 d. 8591 LS kuopa tėra, berods, vienintelė vieta Vokietijoje, kur tokia šventė yra įmanoma surengti šiokiadienį. Ją pradėjo kuopos vadas mjr. J. Valiūnas, paskaitą skaitė Vasario 16 gimnazijos dir. V. Natkevičius, o meninę dalį atliko tos gimnazijos dainavimo mokytoja V. Landienė, padainuodama daug lietuviškų ir porą vokiškų dainų. Dalyvavo taip pat keliolika amerikiečių.

Kunigų suvažiavimas

Lapkričio 22-25 d.d. Vokietijos lietuviai katalikų kunigai atliko bendras rekolekcijas, kurioms vadovavo atvykęs iš Romos šv. Kazimiero kolegijos rektorius prel. dr. Ladas Tulaba. Paskutinę dieną buvo aptarti taip pat įvairūs bėgamieji reikalai. Įsteigtas pasaulio lietuvių kunigų vienybės skyrius Vokietijoje. Į jo valdybą išrinkti — kunigai A. Bernatonis, Br. Liubinas ir K. Senkus.

Lapkričio 25 d. atskrido Skotijos lietuvių kapelionas prel. J. Gutauskas, kuriam lapkričio 1 d. suejo 80 metų. Į Vokietiją atvyko po kun. dr. Kazimiero Matulaičio, MIC, laidotuvių Londone, kurių metu jis pasakė pamokslą. Prel. Gutauskas apsistojo pas kun. A. Bernatonį, kur porą dienų taip pat viešėjo ir prel. L. Tulaba.

Sudbury, Ontario

TAUTOS FONDUI 1976 M. AUKOJO

$200: P. Petrėnas; $65: A. Braškys; $50: P. Venskus, J. Remeikis, J. Kibickas, mirusio vyro K. Poderio atminimui žmona S. Poderienė; $30: K. Rimas; $25: L, A. Rudis; $20; L. Kulnys, A. Remeikis, K. Tutinas, K. Remeikis, G. Remeikis, E. Paulauskas, E. Rotkis; $15: J. Stankus, A. Milčius; $12: J. Bataitis; $10: A. Kusinskis, A. Rukšys, K. Poderys, P. Jutelis, A. Gatautis, V. Juška, P. Mazaitis, J. Jasinskas, I. Ragauskas, K. Šereiva, V. Gudrūnas; $5: A. Staškevičius, A. Zlatkus, J. Šemogas, P. Gabrėnas, P. Gustas, P. Semežys, J. Petrėnas, J. Paulaitis, V. Grinius, L. Griškonienė, R. Račinskas, S. Krivickas, F. Albrechtas, A. Strakauskas, I. Bružas, A. Rupkalvis, V. Bružas, P. Liutkus, S. Tolvaiša, G. Mazaitytė, V. Kriaučeliūnas, Z. Danilevičius, K. Jonikas, K. Ramonas, J. Pranskus, A. Barkauskas; $3: V. Stepšys, J. Martišius, J. Čebatorius, V. Deveikis, L. Baltutis, J. Kručas, J. Cibulskis, Z. Labuckas; $2: A. Juozapavičius, S. Lencas, A. Valaitis, M. Kupris, J. Glizickas, J. Kriaučeliūnas, V. Butauskas, J. Staškus, K. Sviežikas; $1; A. Mikštas, P. Rūkas; $14: KLB Sudburio apylinkės valdyba. Iš viso — $1000. Visiem aukotojam nuoširdus ačiū!

Apylinkės valdyba

St. Catharines, Ont.

KLB ST. CATHARINES apylinkės valdyba sudaryta iš 8 žmonių: pirm. A. Šetikas, vicepirm. J. Paukštys, sekr. J. Žemaitis, ižd. K. Jasudavičius, narys ir Tautos Fondo įgaliotinis J Skeivelas, kultūros ir informacijos reikalams — S. Šetkus, studentės — Daiva Šetikaitė ir Jūratė Zubrickaitė jaunimo veiklos reikalams. **Kor.**

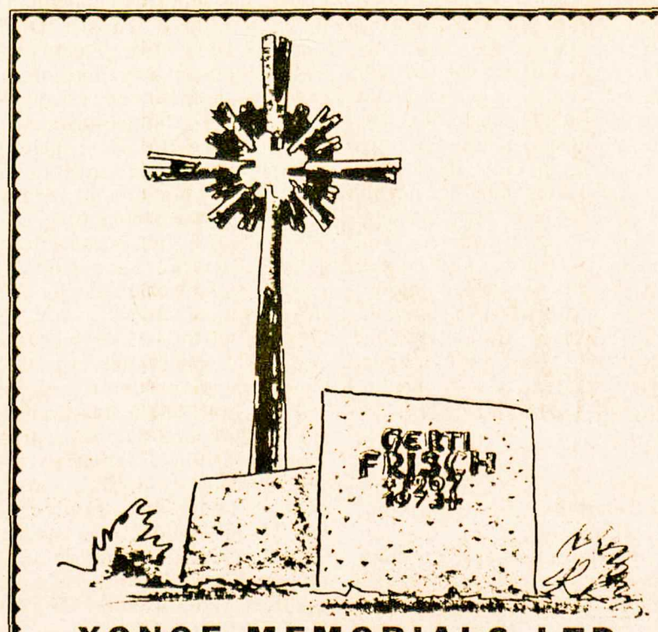

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

NAUJĄJĄ JAV LB KRAŠTO VALDYBĄ sudaro: pirm. A. S. Gečys, I vicepirm. R. Česonis, vicepirmininkai — finansų reikalams F. Andriūnas, teisiniams dr. A. Novasaitis, organizaciniams B. Raugas, jaunimo D. Vaitkevičiūtė, ryšiams su lietuviškai nekalbančiais dr. A. Budreckis, JAV vakarų valstybėms J. Činga, JAV vidurio valstybėms M. Jakaitis, reikalų vedėjas ir sekr. A. Gailiušis, narys informacijai ir protokolų sekr. Br. Vaškaitis, kultūros tarybos pirm. J. Gaila, švietimo tarybos pirm. Br. Juodelis, visuomeninių reikalų tarybos pirm. A. Mačiulaitytė-Zerr, valdybos narė socialiniams reikalams D. Muraškaitė.

DIENRAŠČIO "WASHINGTON POST" pranešimu gruodžio 3 d. laidoje, JAV valstybės departamentas aiškina Prano ir Algirdo Brazinskų prašymą gauti politinę globą bei pasilikti šiame krašte. Greičiausiai šį sprendimą padarė pats sekr. H. Kissingeris, baigiantis eiti savo pareigas. Motyvuojama faktu, kad P. A. Brazinskai į JAV yra atvykę be oficialios vizos. Jų byla vėl perduota imigracijos ir natūralizacijos pareigūnams, kurie naują apklausinėjimą buvo numatę gruodžio 16 d. Su Worcesterio veikėja J. Našukaite-Mack ir LB Bostono apylinkės pirm. A. Matjoška abu Brazinskai lankėsi senatoriaus E. W. Brooke įstaigoje Bostone. Jis jiems pažadėjo savo paramą, bet patarė visiems, kurie jų reikalu laiškais kreipiasi į JAV kongresą, prašyti ne politinės globos, o tik teisės visam laikui pasilikti JAV.

PREL. DR. MYKOLAS URBONAS, ilgametis Šv. Juozapo lietuvių parapijos klebonas DuBois mieste, Pensilvanijoje, mirė 1976 m. lapkričio 17 d., sulaukęs 90 metų amžiaus. Velionis buvo gimęs Lietuvoje, baigęs Šv. Vincento seminariją Cincinnati mieste, kunigu išventintas 1915 m. gruodžio 18 d. Tuoj paskirtas Šv. Juozapo parapijos klebonu, pastatydino šventovę, įsteigė pradinę ir augštesniąją mokyklą. Leido ir redagavo žurnalus "Meilė", "Tikybinė Pažanga", Kunigų Vienybės biuletenį "Forumas". Rašė religinius eilėraščius lietuvių ir anglų kalbomis, išleido po vieną rinkinį abiem kalbom. Nuo 1968 m. buvo pensininku. Palaidotas lapkričio 20 d. dalyvaujant vietiniam vysk. A. M. Watsonui ir būriui kunigų.

POETĄ PRANĄ VAIČAITĮ jo šimtojo gimtadienio proga į JAV Lietuvių Fondo narius įrašė čikagiečiai Juozas ir Antanina Vasiukevičiai, jo vardu atsiuntę $200 įnašą.

TŪKSTANTĮ DOLERIŲ BALFo Klevelando skyriaus vykdomam aukų telkimo vajui įteikė pramoninin-kas Aleksas Kūnevičius, vadovaujantis Klevelando "Custom Trim Products" bendrovei. Perduodamas čekį Ohio BALFo direktorei O. Jokūbaitienei, jis džiaugėsi gražiu šios šalpai skirtos organizacijos darbu, BALFo veikėjų pasišventimu. Stambiomis aukomis A. Kūnevičius remia ir kitas kultūrines lietuvių organizacijas, spaudą, radiją, parapiją.

J. DAUŽVARDIENĖS lietuviškų patiekalų knyga "Popular Lithuanian Recipes" susilaukė jau septintosios 6.000 egz. laidos. Ši knyga yra graži dovana ne tik jaunom lietuvėm šeimininkėm, bet ir nelietuvių kilmės žmonom bei marčiom. Gaunama "Draugo" administracijoje, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629, USA. Kaina — $4. Užsisakant paštu, reikia pridėti 50 centų persiuntimo išlaidom ir Illinois valstijos mokesčiui.

Argentina

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ KLUBE lapkričio 28 d. įvyko trijų veiksmų pjesės "Monika" premjera. Jos autorius ir režisorius — dainininkas Paulius Rūtenis. Su šiuo spektakliu vėl atsigavo Sydnėjaus lietuvių teatras "Atžala". Spektaklis susilaukė rekordinio skaičiaus žiūrovų.

VISUOMENININKĄ JUOZĄ LAPŠĮ amžiaus 65 metų sukakties proga specialiu pobūviu pagerbė Adelaidės lietuviai. Sukaktuvininkas visuomeninės veiklos dirvonuose reiškiasi nuo pat atvykimo Australijon ir yra gerai žinomas visose jos lietuvių kolonijose. Jis yra įsteigęs Baltiečių Tarybą P. Australijoje, jai pirmininkavęs, daugelį metų ėjęs ALB Adelaidės apylinkės pirmininko pareigas, tvarkęs ir dabar tebetvarkantis administracinius choro "Lituania" reikalus. Pagerbime dalyvavo gausūs bičiuliai ir organizacijų atstovai.

Britanija

KUN. DR. K. A. MATULAIČIO LAIDOTUVĖSE gedulingas Mišias Šv. Kazimiero parapijos šventovėje atnašavo iš Skotijos atvykęs velionies bičiulis prel. J. Gutauskas su parapijos klebonu kun. J. Sakevičium, MIC. Maldas ir Evangeliją skaitė kun. dr. S. Matulis, MIC, ir svečias iš JAV kun. J. Steponaitis. Pamaldose taipgi dalyvavo Marijonų vienuolijos generolas kun. J. Selskis, MIC, gudų vysk. Sipovičius, MIC. Lietuviškas giesmes giedojo parapijos choras, vadovaujamas muz. J. Černio. Pamoksle buvo pabrėžta, kad a. a. kun. dr. K. A. Matulaitis buvo pirmasis Londono lietuvių klebonas. Velionį į kapines palydėjo gausus būrys tautiečių su prel. J. Gutausku, kunigais — J. Sakevičium, S. Matuliu, J. Steponavičium ir A. Gėryba. Prie kapo duobės lietuviškame kapinių skyriuje atsisveikinimo žodį tarė prel. J. Gutauskas ir Lietuvos atstovas V. Balickas. Dėl velionies mirties ir laidotuvių lapkričio 25 d. buvo atšauktas Šv. Kazimiero parapijos 75 metų sukakties šokių vakaras, turėjęs įvykti lapkričio 19 d.

Airija

DUBLINO KATALIKŲ PASTANGAS pasiųsti Dievo Motinos Marijos statulą į Vilniaus Aušros Vartus ir ją ten perduoti iš Žagarės iškviestam vysk. J. Steponavičiui niekais pavertė sovietų geležinė uždanga Europoje. Derybas su Sovietų Sąjungos ambasadorium Dubline A. Kaplinu vedė žymus advokatas T. O'Mahoney, primindamas gerus kultūrinius santykius tarp Dublino ir Maskvos. Ambasadorius A. Kaplinas betgi atsisakė Marijos statulą įjungti į kultūrinių ryšių plotmę. Pasak jo, Katalikų Bendrija Sovietų Sąjungoje yra atskirta nuo valstybės, kad tikintiesiems būtų užtikrina pilna religijos laisvė. Dėlto nei ambasada, nei kitos sovietinės valdžios įstaigos esą neturi teisės kištis į religinius reikalus. Marijos statula buvo pašventinta ir iškilmingoj procesijoj atgabenta prie Sovietų Sąjungos ambasados, tačiau nei ambasadorius, nei kuris kitas pareigūnas nepasirodė ir statulos nepriėmė. Tada ji buvo perduota iš Mančesterio atvykusiam kun. V. Kamaičiui, kuris ją nuvežė Britanijon ir laikinai priglaudė Londone, Šv. Kazimiero parapijos šventovėje. Adv. T. O'Mahoney dėl Marijos statulos pervežimo Vilniun jau kreipėsi į Airijos užsienio reikalų ministerį dr. J. G. Fitz Geraldą ir komunistinės Lenkijos ambasadorių Londone. Šios ambasados sekretorius buvo pažadėjęs statulą nugabenti Varšuvon ir iš ten pasiųsti į Vilnių. Nors kiekvienam aišku, kad Sovietų Sąjunga airių katalikų dovanos Lietuvai neįsileis, šis sumanymas susilaukė plačių komentarų Airijos ir Britanijos laikraščiuose, išryškindamas tikrąją religijos būklę okupuotoje Lietuvoje.

Prancūzija

PARYŽIAUS LIETUVIAI su svečiais iš Švedijos, JAV ir Kanados lapkričio 7 d. iškilmingai paminėjo kun. Jono Petrošiaus sidabrinę kunigystės sukaktį. Informacijų apie šią iškilmę pateikia Žibutė Klimienė. Iškilmingas Mišias sukaktuvininkas koncelebravo su Paryžiaus arkivyskupijos atstovu kun. Gibertu ir Šv. Pauliaus parapijos klebonu kun. Ponthieu. Kun. J. Petrošius, vadovaujantis Prancūzijos lietuvių katalikų misijai, oficialiai priklauso šiai parapijai. Giedojo buvęs Vilniaus operos sol. Ričardas Daunoras, praėjusią vasarą pasiprašęs politinės globos Prancūzijoje. Vargonais grojo JAV lietuvis Algis Draugelis, Paryžiuje gilinantis muzikos studijas. Akademinėje dalyje (salėje) sukaktuvininką kun. J. Petrošių sveikino J. Lanskoronskis Paryžiaus lietuvių vardu, Prancūzijos lietuvių tarybos pirm. R. Bačkis, jaunimo vardu — studentas C. Monėys. Nušviesdami jo veiklą, jie reiškė padėką už didelį įnašą į religinį bei tautinį darbą. Su kun. J. Petrošiaus veikla prancūzų tarpe supažindino mons. Ramondot, buvęs užsieniečių Prancūzijoj sielovados direktorius. Daug sveikinimų buvo gauta raštu. Koncertinę programą atliko sol. R. Daunoras, fortepijonu ir smuiku palydėtas A. Draugelio. Neeilinė kun. J. Petrošiaus ir visų Paryžiaus lietuvių šventė užbaigta vaišėmis. Šia proga primintina, kad kun. J. Petrošius yra ilgametis Prancūzijos LB pirmininkas, o lietuvių sielovada rūpinasi ne tik Prancūzijoje, bet ir Belgijoje, Olandijoje, Liuksemburge.

Venecuela

VENECUELOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ mirusius savo narius prisiminė kapeliono kun. A. Perkumo atnašautomis Mišiomis, kuriose ypatingas dėmesys teko V. Vokietijoj mirusiai dr. J. Ereto dukrai Aldonai, dramos aktorei. Pamokslo metu pamaldų dalyviai iš magnetofono juostelės išgirdo gyvą jos žodį — Lurdo istoriją. Šis įrašas buvo padarytas tais laikais, kai "Amerikos Balse" redaktorium dirbo dr. Vytautas Dambrava ir su ja ruošė religinę programą.

(Nukelta į 13-tą psl.)

Sibire sunaikintas tapo nenykstančiu

Pasikalbėjimas su dr. JUOZU GIRNIUMI, parašiusiu monumentalinį veikalą apie profesorių Praną Dovydaitį • "Kas ras laiko susipažinti su visu Dovydaičio gyvenimu . . . tas vargu ar galės likti nesukrėstas."

— Pastaraisiais metais mūsų raštijoj pagausėjo atsiminimai, monografijos, straipsniai apie dingstančios praeities įvykius ir asmenis. Ar reikalas užfiksuoti praeitį ir Jus paskatino imtis panašaus pobūdžio veikalo apie velionį prof. Praną Dyvydaitį?

— Visai man nerūpėjo "užfiksuoti praeitį", nesgi nesu istorikas. Prieš 90 metų gimęs ir prieš 34 metus sovietų sunaikintas prof. dr. Pr. Dovydaitis jau seniai yra laiko tėkmės nugramzdintas praeitin — "užfiksuotas". Man, priešingai, greičiau rūpėjo jį išlaikyti gyvą ir ateičiai. Todėl ir knygos apie *Dovydaitį motto buvo parinkti* jo žodžiai, kad tikrieji vadai "palieka vadais, ne tik gyvi būdami, bet ir iš gyvųjų tarpo išsiskyrę", nes jie ir tada "nepaliauja vadovavę savo gyvenimo kilniais pavyzdžiais". Bet knygos gale primenu prancūzų filosofo J. P. Sartre'o žodžius, kad *mirusieji* atiduodami į gyvųjų rankas: nuo šių pastarųjų priklauso, ar jie pamirštami ir tokiu būdu lyg galutinai pasmerkiami mirčiai, ar jie atsimenami ir tokiu būdu išlaikomi gyvi.

Dovydaitis buvo viso mūsų katalikų pasauliečių viešumon išėjimo pradininkas: ne tik "ateitininkų tėvas", bet, vysk. J. Staugaičio žodžiais, "ir pirmutinis atgimstančios Lietuvos inteligentas nuoširdus katalikas". Daugmaž visi tai žinojo, tačiau tik nedaugelis matė ir įvertino visą jo dirbamą darbą, būtent, ne tik visuomeninį reiškimąsi, bet ir plačiai užsimotą Lietuvos mokslinimą. O čia, neturint jo savo tarpe, net patys ateitininkai, buvo jį bepamirštą. Ypač jaunesniesiems Dovydaitis yra likęs tik "ateitininkų tėvo" tuščia frazė. Tai parodė ir pati šios knygos leidimo istorija. Prof. K. Pakšto ar prel. M. Krupavičiaus monografijoms buvo lėšų sutelkta be didesnio vargo. Tuo tarpu Dovydaičio monografijai sutelkti lėšas itin sunkiai vyko: į sendraugių sąjungos sudarytos komisijos (pirm. J. Žadeikis) kreipimąsi atsiliepė tiek mažai ateitininkų, ypač iš jaunesniųjų, ir tokiomis menkutėmis sumomis, kad tiesiog būtų buvę nepatogu jų sąrašą knygoj duoti. Lyg patys ateitininkai tokie jau būtų skurdžiai, padėtį išgelbėjo tik didysis lietuviškos knygos mecenatas prel. Juozas A. Karalius. Nenorėčiau daryti išvados, kad galbūt su Dovydaičio primiršimu vyko ir jo dvasios blėsimas tuose, kurie jį laiko savo "tėvu". Juk Dovydaičiui buvo būdingas ne tik paprastas dievobaimingumas, į kurį paprastai norima suvesti "gyvąją dvasią", bet ir suverenus laisvumas nuo mamonos grandinės.

Iš tiesų, į kreipimąsi paremti knygos apie Dovydaitį išleidimą atsiliepė ne turtingiausieji (kiek buvo iš jų kone visi stengėsi "neprasikišti" iš visų) ir ne tie, kurie patys buvo patyrę Profesoriaus gerą širdį (dauguma jų visai neatsiliepė), bet tie, kurių nuo mamonos laisvesnė širdis leido rankoms atsigniaužti dešimtinei ar bent penkinei. O kaip leidėjai informavo, buvo sendraugių, ypačiai iš jaunesniųjų, kurie ir nuo jau išleistos knygos atsisakė (kaikurie ją grąžino be savo adreso, turbūt parodydami, jog bent viešai gėdisi pasirodyti ne ateitininkais, bet mamoninkais).

Kad s e n i a i reikėjo knygos apie prof. Pr. Dovydaitį, ypačiai patyriau, kai teko stovėti ateitininkijos priešakyje. *Patyriau* būtent tai: labai trokštama pasirodyti kiek galint radikalesniais, neatsiliekančiais nuo "laiko", bet drauge visai netrokštama savo idealizmą įrodyti laisvumu nuo mamonos, nors tai yra tikro idealizmo liudijimas. Nieku būdu nemanau šio įspūdžio apibendrinti. *Tikrais* mamoninkais virtusių ateitininkų daug nėra (pats nario mokestis juos išjungė iš organizacijos), bet aplamai mamonos dvasia gyva ir ateitininkuose, kaip visoj išeivių lietuviškojoj bendruomenėj.

Visai panašų klausimą, tik dar tiesiogiau *formuluotą* buvo pateikęs "Draugo" kultūrinio priedo redaktorius. Ten taip atsakiau: "Ne visada žmogus žinai, kodėl imiesi to ar kito darbo. Iš tiesų jaučiuosi šio klausimo užkluptas. Mat, kažkaip savaime Dovydaitin įklimpau" (1976. VI. 5). Šį kartą galiu nebent tai pridurti: jaučiausi turįs bent vieną kvalifikaciją šio darbo imtis, nes esu toks pat skurdžios kilmės liaudies vaikas, koks buvo ir Dovydaitis. Prileidau, kad galėsiu jį suprasti, "nemokydamas" jo inteligentinių manierų ir nesistebėdamas, kad, nors visą žinią aprėpęs, nesugebėjo pakankamai išmokti "dailaus elgesio". *Juk daugelis Dovydaitį mažiau vertino už kitus žymiuosius ateitininkų vadus vien dėlto, kad pro drabužį nematė žmogaus, pro Dovydaičio išorinį kaimietišką grubumą neįžvelgė jo širdies gerumo, jo aukojimosi žmogui pagelbėti.*

— Ar Jūsų veikalas apie Pr. Dovydaitį įsirikiuoja kuriuo nors aspektu į trilogiją Pakštas — Šalkauskis — Dovydaitis, ar užima visai savitą poziciją?

— Koks nors "įrikiavimas" man nerūpėjo. Visaip galima rikiuoti — kaip kas nori. Tiesiogiai savo knygos apie Dovydaitį nerikiuoju nė į minėtąją trilogiją. Bet kadangi tie trys asmenys yra vadovavę ateitininkijai Lietuvoje, ateitininkiškuoju žvilgsniu galima ir knygas apie juos laikyti trilogija. Bet drauge savo knygą galėčiau įrikiuoti eilėn ir su pastaraisiais metais pasirodžiusiais veikalais apie prel. M. Krupavičių ir Dovydaičio bendradarbį bei draugą prof. S. Kolupailą. Mano akimis, leidėjų skirtingumas iš esmės nieko nereiškia: J. Ereto veikalus apie St. Šalkauskį ir K. Pakštą, kaip ir mano apie Pr. Dovydaitį, išleido ateitininkai, P. Maldeikio apie M. Krupavičių — krikščionys demokratai, J. Gimbuto ir J. *Danio apie S. Kolupailą* — skautai. Visi leidėjai — idėjiniai, o ne komerciniai.

— Monografijos apie Pakštą ir Šalkauskį yra žymiai mažesnės apimties. Jūsiškė nusitiesia per 800 puslapių. Ar tai reiškia, kad Dovydaitis buvo žymiai pranašesnis savo darbais, gyvenimu, reikšme?

— Vienas tiesus istorikas, sutikęs mane po knygos pasirodymo, pasveikino nuoširdžiu patarimu: daugiau tokių storų knygų nerašyk — niekas neskaitys. Pasižadėjau daugiau nebenusidėti, kaip pasižadama per išpažinties atgailą už visas kaltes. Tiesa, vėliau daugelis žmonių mane sutikę neklausiami kalbėjo, kad visą knygą perskaitę. Galbūt tai ir nebuvo tik "diplomatinis" komplimentas, nes tai buvo paprasti šviesūs žmonės. Tačiau iš "augštųjų" intelektualų ištries susidariau įspūdį, kad jie knygą tik pavartė — ir padėjo lentynon.

Didesnė knygos apie Dovydaitį apimtis visai nereiškia, kad laikyčiau jį žymiai pranašesniu" už Šalkauskį ar Pakštą. Kiekvienas jų yra skirtingų nuopelnų asmenybės. Skirtingas ir jų žymumas. Vienu atžvilgiu būtų galima pranašesniu laikyti vieną, o kitu — kitą. Bet nemanyčiau, kad apskritai būtų *galima žmonių didybę matuoti* ir pažymiais vertinti. Galbūt už kitus pranašesniu Dovydaitį galima laikyti tik tikrai sunkiai pralenkiamu idealizmu — kitiems aukojimusi. Tai jam atvirai pripažino ir pats Šalkauskis.

Knygos apie Dovydaitį apimtį nulėmė du dalykai. Pirma, pats knygos pobūdis. Prof. J. Ereto rašytosios St. Šalkauskio ir K. Pakšto monografijos (pagrindinio teksto 252 ir 327 puslapiai) faktiškai ribojosi tik biografine šių dviejų mūsų žymių vyrų gyvenimo tėkme. Tai atitinka manosios knygos apie Dovydaitį pirmąją dalį, kuri maždaug yra tos pačios apimties (316 puslapių). Šalkauskio ir Pakšto dirbtieji darbai tik trumpai įglausti į jų biografiją. Tuo tarpu Dovydaičio darbo (visuomeninio ir mokslinio) barus ėmiausi atskirai apžvelgti knygos antrojoj daly, kuri yra dargi platesnė už pirmąją (344 puslapiai). Antra, Šalkauskis ir Pakštas ribojosi moksliniame darbe savo specialybėmis, o visuomeninėj veikloj — daugiausia tik ateitininkais. Tuo tarpu Dovydaičio darbo barai buvo itin platūs ir skirtingi. Visuomeninį apaštalavimą jis vykdė visą laiką, nepriklausomai, ar kada formaliai buvo ar nebuvo kur išrinktas, ir bent ne tik jauniме (ateitininkuose ir pavasarininkuose), bet ir krikščionyse darbininkuose, ir kitose katalikiškose organizacijose. Taip pat buvo platus ir jo vykdomas Lietuvos mokslinimas savo įkurtais ir leistais pedagogikos ("Lietuvos Mokykla"), gamtos mokslų ("Kosmos"), filosofijos ("Logos") ir religijų istorijos ("Soter") žurnalais. Neatsitiktinai jis buvo pakviestas ir Lietuviškosios Enciklopedijos viceredaktoriumi. Todėl savaime Dovydaičio darbams nors ir glaustai apžvelgti reikėjo atitinkamos apimties ir atskiros veikalo dalies.

— Prof. Pr. Dovydaitis buvo plačiai išsišakojusi asmenybė. Kurioje srityje, Jūsų nuomone, glūdėjo Dovydaičio stiprybė?

— Į šį klausimą atsakymas yra trumpas: Dovydaičio stiprybę sudaro jo darbo visuma — tiek visuomeninėj, tiek mokslinėj veikloj.

(Bus daugiau)

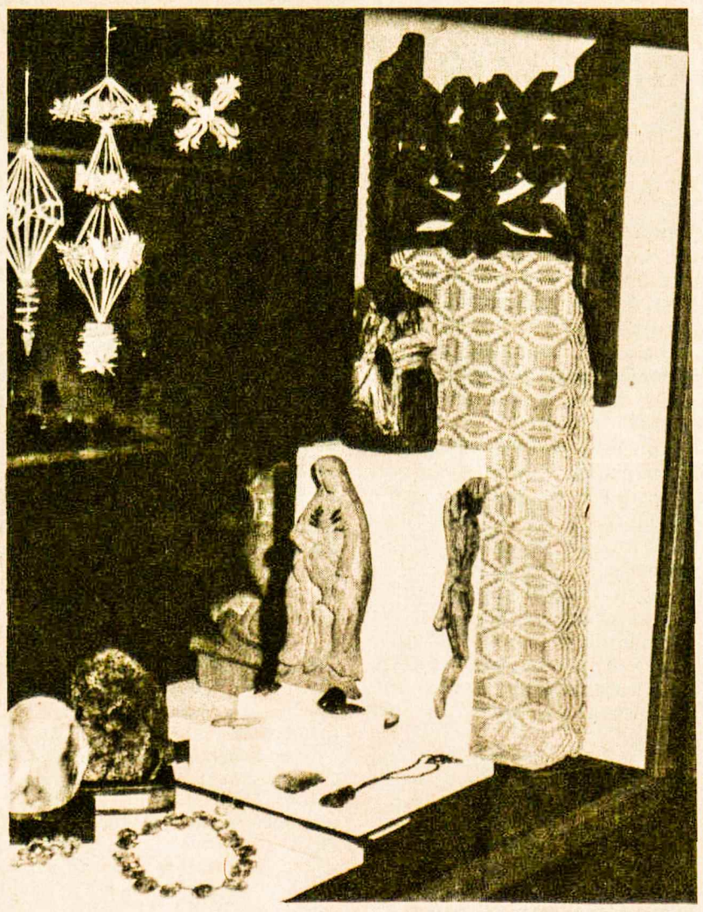

Lietuvių paroda kalėdiniame tautinių grupių festivalyje Ontario Mokslo Centre Toronte XI. 24 — XI. 30 **Nuotr. St. Dabkaus**

Atsiųsta paminėti

JUNGTINIŲ AMERIKOS VALSTYBIŲ LIETUVIŲ SENOSIOS IŠEIVIJOOS ISTORIJOS, GYVENIMO, VEIKLOS IR DARBŲ APŽVALGINĖ PARODA. Ją surengė dienraštis "Draugas" 1976 m. balandžio 2-4 d.d. Čikagos Jaunimo Centre, 5620 So Claremont Ave., paminėti trim sukaktim: savo šešiasdešimtmečiui, lietuvių imigracijos į JAV šimtmečiui ir JAV nepriklausomybės dvišimtmečiui. 64 psl. minkštais viršeliais. Redagavo Bronius Kviklys, išleido "Draugas", 4545 63rd St., Chicago, Ill. 60629, USA. Kaina — $1.

CHRONICLE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA No. 13. A Struggle For Human Rights. Redagavo kun. Kazimieras Pugevičius, vertė Jūratė Norvila. 1976 m. 50 psl. leidinys minkštais viršeliais. Kaina nepažymėta. Leidėjas — Lithuanian Roman Catholic Priests' League of America, 64-09 56th Road, Maspeth, N.Y. 11378, USA.

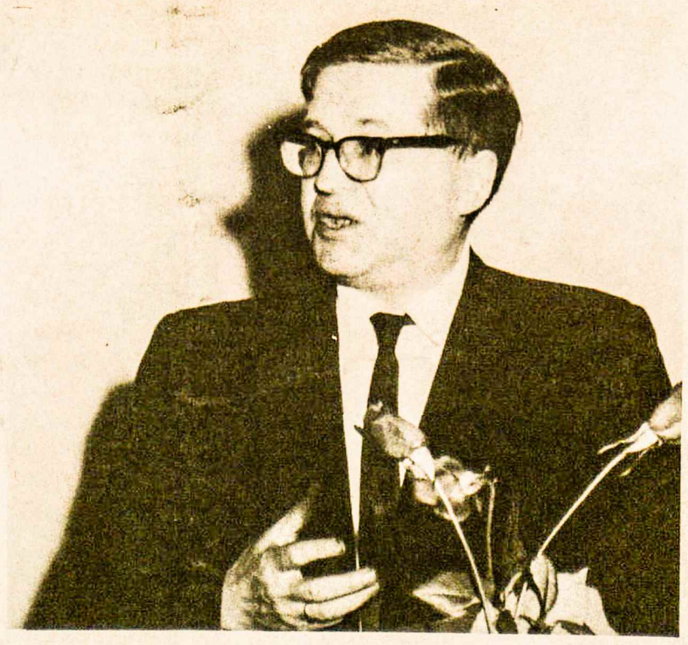

DR. JUOZAS GIRNIUS, parašęs plačią monografiją apie prof. Praną Dovydaitį, kultūros žurnalo "Aidai" redaktorius

Lietuvio darbai Kolumbijoje

Psichologijos premija Kolumbijoje 1976 m. paskirta kun. prof. dr. Vytautui Mankeliūnui Ją paskyrė Kolumbijos Psichologų Federacija už nuopelnus psichologijos srityje. Tai nėra atžymėjimas vieno kurio mokslinio darbo, bet visos veiklos toje srityje. Kun. V. Mankeliūnas psichologiją dėsto Kolumbijoje jau 23 metai. Pirmasis psichologijos departamentas Kolumbijoje įsteigtas 1948 m., bet pradėjo veikti tik 1950 m. Kun. prof. V. Mankeliūnas pradėjo dirbti 1953 m. Šalia dėstymo, jis rūpinosi psichologine spauda ir 1956 m. įsteigė žurnalą "Revista de Psichologia", kuriam ir dabar tebevadovauja. Žurnalas yra oficialus Bogotos universiteto organas, išeinąs reguliariai.

Tuo būdu kun. prof. V. Mankeliūnas padarė daug įtakos naujų psichologų formavimui. Nuo 1970 m. Kolumbijoje įsteigta 12 psichologijos fakultetų ir departamentų, kur yra rengiami psichologai profesijonalai. Švietimo ministerija 1974—1975 m. pavedė kun. prof. V. Mankeliūnui aplankyti visus psichologijos fakultetus ir pareikšti savo nuomonę apie mokslinį jų lygį, kad valstybė galėtų juos pripažinti. Tą misiją atlikęs, kun. prof. V. Mankeliūnas pateikė savo pranešimą, įvertindamas minėtų institucijų darbą ir pasiūlydamas kaikurias reformas. Ministerija priėmė beveik visus jo pasiūlymus ir padarė atitinkamus pertvarkymus.

Kun. prof. V. Mankeliūnas yra dalyvavęs tarptautiniuose psichologijos kongresuose ir pateikęs kaikuriuos savo darbus. Yra parašęs per 100 straipsnių įvairiuose psichologijos žurnaluose. Dalyvauja kaip narys šiose organizacijose: Kolumbijos Psichologų Federacijoje, Tarpamerikinėje Psichologų Sąjungoje, LK Mokslo Akademijoje, Lituanistikos Institute.

Žinia apie premijos paskyrimą, pačios Federacijos rūpesčiu, buvo paskelbta visoje Kolumbijos spaudoje, televizijoje ir radijuje. Visi keturi Bogotos dienraščiai paskelbė minėtą žinią ir pridėjo nuotrauką. Visur buvo pažymėta, kad kun. prof. V. Mankeliūnas yra lietuvių kilmės Kolumbijos pilietis. Pora laikraščių atsiuntė savo korespondentus pokalbiui, kurį vėliau išspausdino.

Premijos įteikimo iškilmės įvyko Cali mieste (trečias savo didumu, turįs apie vieną milijoną gyventojų). Susirinko per 600 buvusių profesoriaus studentų, dabartinių profesijonalų. Dalyvavo keli buvę jo psichologijos studentai iš Panamos ir Ekvadoro.

Pažymėtina ir tai, kad kun. prof. V. Mankeliūnas, būdamas pasinėręs akademiniame darbe, neatitrūko nuo lietuvių. Jis visą laiką, kiek sąlygos leidžia, dalyvauja lietuvių gyvenime. Nuo 1957 m. rugpjūčio 13 d. yra Bogotos lietuvių katalikų kolonijos *kapelionu ir kas sekmadienį* laiko jiems pamaldas bei atlieka kitus patarnavimus. Taigi, greitai sueis 20 metų lietuviškai jo tarnybai.

Toks kun. prof. V. Mankeliūno lietuviškumas, mokslingumas ir krikščioniškumas džiugina ne tiktai Kolumbijos, išeivijos *tautiečius*, bet ir visą lietuvių tautą. Linkėtina jam dar daug darbingų metų. G.

Kun. dr. prof Vytautas Mankeliūnas

Ir vėl lietuviai televizijoje

CBC televizijos tinklas, neseniai parodęs mūsų vaikų tautinių šokių grupę, ir vėl atkreipė *į lietuvius dėmesį*, parodydamas valandos laiko ilgumo dramą iš mūsų gyvenimo. Tai buvo gruodžio 12 d., nuolatinės programos "Here to stay" rėmuose. Toji programa, pradėta bene prieš pusmetį, siekianti supažindinti žiūrovus su etninėmis grupėmis, kurį laiką neturėjo gero vardo *imigrantų tarpe, nes joje gal* jau perdažnai būdavo keliamos neigiamos šios žmonių grupės pusės, pakankamai neįvertinant gerųjų. Tad ėjome prie televizijos priimtuvų tą sekmadienį su savotiška baime: "Ar ir vėl?" Malonu, kad baimė nepasitvirtino. Šį kartą pamatėme dramą, *liečiančią išskirtųjų šeimų klausimą*. Ne be reikalo drama turėjo ir prasmingą pavadinimą: "Vakarykščia diena buvo prieš daugelį metų" ("Yesterday was years ago".)

Veiksmas sukosi apie lietuvį Antaną Adomaitį (Tony Adams), karo audros išskirtą su nėščia *žmona Elena. Po dvylikos metų* laukimo, jis Kanadoje sukūrė kitą šeimą su anglų tautybės moterimi ir augino sūnų. Jis manė, kad Elena su dukrele yra žuvusi, o ji, patekusi į Vokietiją, negalėjo vyro surasti, nes buvo pasikeitęs pavardę. Dramos kulminacija atėjo tada, kai abi *moterys susitiko su to paties tė*vo vaikais jo paties akivaizdoje Toronte. Tragedijos išvengta tik dėl abiejų moterų didvyriškumo. Ir viena, ir kita savanoriškai pasitraukė iš "kovos lauko".

Pagrindiniai trys aktoriai buvo žinomieji Albert Salmi, Sabina Maydelle ir Pixie Bigelow, bet scenoje matėsi net šeši lietuviai: E. Kudabienė, A. Biškevičienė, M. Kalvaitienė, L. Radzevičiūtė, Vyt. Siminkevičius *ir Ulbinas. Mūsų dvasiai buvo* labai maloni visa lietuviškoji pastatymo atmosfera: lietuviškos dainos ("Atsimeni, kaip mes stovyklavom ir kartu dainavom", "Nedėlios rytelį") ir muzika ("Lietuva brangi") bei kanklių orkestras iš O. Mikulskienės plokštelės. Veiksmas vyko *lietuviškai dekoruotuose* privačiuose butuose, buvo valgomas kugelis su rūgščia grietine. Gaila tik, kad mažai tebuvo girdėti lietuviškojo žodžio. Iš lietuvių aktorių lūpų nuskambėjo bene tik pora sakinių, vieną kitą žodį ar bandymą ištarti lietuviškąjį sakinį girdėjome iš pagrin*dinių aktorių. P. Bigelow vienu* metu buvo įsijungusi į lietuvišką dainavimą. S. Maydelle bandė pasakyti "Viešpatie, geriau būtų mane užmušę karo metu". Pirmuosius žodžius pasakė gana gerai. Labai gerai anglas berniukas ištarė žodį "rupūžė", nežinodamas jo prasmės.

(Nukelta į 12-tą psl.)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

ČIKAGOS ČIURLIONIO GALERIJOS, INC., pirm. Domas Adomaitis praneša, kad direktoriu taryba yra nutarusi paskirti $1.000 premiją už geriausią lietuvių dailininko kūrinį tautine tema. Jis bus atrinktas sekančių metų birželio mėnesį įvyksiančioj parodoj, kurios informacija bus paskelbta vėliau.

N. ANGLIJOS BALTIEČIŲ DRAUGIJA Bostone surengė klevelandiškio pianisto Vytauto Smetonos koncerta *lapkričio 14 d. Jis yra gimęs* 1955 m., pradėjęs mokytis pas motiną pianistę B. Smetonienę vos ketverių metų amžiaus. Vėliau fortepijono studijas tęsė pas brolį Antaną Smetona ir Leonardą Shure. Praėjusį pavasarį baigė Western Reserve universitetą BA laipsniu, pasinaudodamas net dviem gautom stipendijom. Su simfoniniu orkestru yra debiutavęs 1973 m., koncertavęs Detroite, Čikagoje bei kituose miestuose. Savo koncerte Bostone atliko tris Beethoveno, Prokofjevo, Šopeno sonatas, M. K. Čiurlionio "Lakštingala" ir penkis preliudus. Šiltai sutiktas, programą papildė Debussy "Serenada", Rachmaninovo "Etiudu", Šopeno "Mazurka". Lapkričio 22 d. debiutinį V. Smetonos rečitalį Niujorke, Town Hall salėje, surengė Norman J. Seaman. Niujorkiečiams V. Smetona atliko tuos pačius kūrinius, kuriais gėrėjosi ir bostoniečiai. Primintina, kad jis yra buvusio Lietuvos prez. A. Smetonos vaikaitis.

PIRMOSIOS KOMPOZ. JONO ZDANIAUS mirties metinės Čikagoje buvo paminėtos kun. J. Venc*kaus, SJ, atnašautomis Mišiomis* jėzuitų koplyčioje, paminklo pašventinimu Šv. Kazimiero kapinėse ir velionies kūrybos popiete Jaunimo Centre. Skulptoriaus A. Marčiulionio sukurtą Rūpintojėlį su kryžiumi pašventino kun. A. Kezys, SJ. Popietė, paruošta komopz. D. Lapinsko, buvo surengta Jaunimo Centro ir P. Petručio iniciatyva. Pastarasis tarė ir *įvadinį* žodį, o programą J. Zdaniaus tautinių šokių šventei parašyta Sadute pradėjo balerina V. Karosaitė, pridėdama ir Audėjėlę. Velionies harmonizuotų lietuvių liaudies dainu padainavo solistai D. Stankaitytė ir V. Liorentas, B. Pakšto liaudies instrumentų kvintetas pagrojo "Ant marių krantelio". V. Mačernio eilėraščius deklamavo L. *Rastenytė - Lapinskienė*, B. Brazdžionio "Per pasaulį keliauja žmogus" — A. Dikinis. Vokalinis kvartetas — B. Maciukevičius, G. Mažeikienė, M. Momkienė ir V. Momkus, talkinami deklamatorių L. Rastenytės ir A. Dikinio, atliko J. Zdaniaus ir poeto B. Brazdžionio kūrinį "De Profundis". Jiem akompanavo kompoz. D. Lapinskas.

SOL. DAIVOS MONGIRDAITĖS, koloratūrinio soprano, koncerte Čikagos Jaunimo Centre skambėjo W. A. Mocarto, F. Mendelssohno-Bartholdy, F. Schuberto romansai ir dainos, viena Mocarto "Pagrobimo iš Seralio" arija. Šiuos kūrinius ji atliko originalo kalba. Visa antroji dalis buvo lietuviška, nes ir ariją iš Ch. Gounod "Fausto" ji dainavo lietuviškai. Likusioji programos dalis buvo skirta lietuviams kompozitoriams — St. Šimkui, Vl. Jakubėnui, V. Klovai. Pastarojo Eglės arija iš "Pilėnų" operos užbaigė koncertą. Solistei akompanavo muz. Aloyzas Jurgutis.

KRAŽIŲ SKERDYNIŲ MINĖJIMU savo suvažiavimą Čikagos Jaunimo Centre užbaigė buvusieji "Žiburio" gimnazijos auklėtiniai. Ši gimnazija, įsteigta 1919 m., veikė iki 1935 m. Minėjimas buvo pradėtas Mišiomis, kurias koncelebravo kun. A. Grauslys su kražiškiais kun. P. Patlaba ir kun. A. Bertašium. Po pamaldų kun. J. Vaišnys, SJ, sodelyje pašventino kryžių Kražių skerdynių kankiniams. Akademinėje minėjimo dalyje paskaitą apie Kražius, jų gyventojų kovą už savo šventovę skaitė dr. J. Puzinas. Dainų bei duetų programą atliko solistai Z. Petkevičienė, A. Baronaitytė ir T. Rūta su pianisto M. Motekaičio palyda. Eilėraščius žemaičių tarme skaitė A. Bagdonas, įjungdamas ir savos kūrybos posmus, skirtus prieš 83 metus įvykusiom Kražių skerdynėm.

VAKARONĘ SU EDUARDU CINZU Čikagos Jaunimo Centro kavinėje surengė "Santara-Šviesa". Čikagon jis atvyko iš Montrealio su ką tik gauta Lietuvių Akademinio Sambūrio $500 premija už romaną "Raudono arklio vasara". Vakaronės dalyvius su svečiu iš Briuselio supažindino T. Antanaitis. E. Cinzas kalbėjo apie savo ligšiolinę kūrybą ir ateities planus, į kuriuos yra įtraukta jau pradėta antroji "Raudono arklio vasaros" dalis, žydų tragediją gete atskleidžiantis romanas "Mėlynakis žydas", spaudai ruošiamas novelių rinkinys. Pastarajam atstovavo E. Cinzo skaitoma novelė "Mergaitė su apelsinu".

DAIL. LEONO URBONO kūrinių paroda Australijoje, Bowral mieste, spalio 7-11 d.d. buvo susieta su tradiciniu "Tulpių festivaliu". Jos atidaryme žodį tarė burmistras M. D. Wood.

DAIL. ROMAS VIESULAS dalyvavo Brooklyno muzėjuje, N.Y., įvykusioj parodoj "30 Years of American Printmaking". Jo dideli grafikos kūriniai užėmė visą sieną, tapdami parodos centru.

VILNIAUS MENO DARBUOTOJŲ RŪMUOSE įvykusiam skaitovo debiutui *jaunasis* Vilniaus dramos teatro aktorius Ramutis Rimeikis pasirinko tris poetus — Vaidotą Spudą, Vytautą Onaitį ir Arvydą Ambrasą. Šia trijulė jungia jų ankstyva mirtis, nesulaukus nė 30 metų amžiaus. Geriausi jų eilėraščiai, galima sakyti, buvo sukurti mirties akivaizdoje. Elegišką vakaro nuotaiką papildė velionies A. Ambraso paliktų negausių tapybos darbų parodėlė. Aktoriui R. Rimeikiui, turinčiam sodraus tembro balsą ir gražią lietuvišką tartį, pavyko atskleisti anksti mirusių jaunų poetų širdies gelmes.

MUZIKINIS KAUNO TEATRAS savo repertuara papildė vokiečių kompozitoriaus G. Načinskio, libretistų A. Bergo ir H. Hardo trijų dalių burleska "Servus, Peteri". Spektaklį paruošė vyr. rež. Rimantas Vaitkevičius, baletmeisterė Irena Ribačiauskaitė, dirigentas Juozas Idzelis ir vyr. dail. Viktorija Gatavynaitė. Premjeroje vaidmenis atliko penki teatro solistai — J. Janulevičius, M. Žilionytė, M. Rekys, J. Bukauskaitė, F. Einas.

DRAMATURGO JUOZO GRUŠO 75 metų amžiaus sukaktį kauniečiai paminėjo specialiu vakaru dramos teatre. Įvadinį žodį tarė Lietuvos Rašytojų Sąjungos valdybos pirm. A. Maldonis, sukaktuvininko kūrybos apžvalgą padarė filologijos dr. J. Lankutis. Po gausių sveikinimų J. Grušo scenos kūrinių ištraukas atliko Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ir *Panevėžio dramos teatrai.* Programoje taipgi dalyvavo ir Kauno meno darbuotojų namų senosios muzikos ansamblis. J. Grušas yra laimėjęs dvi respublikines premijas. Pirmoji jam buvo paskirta 1957 m. už herojinę dramą "Herkus Mantas", antroji — 1976 m. už dramos veikalus "Barbora Radvilaitė", "Pijus nebuvo protingas" ir "Švitrigaila". Respublikinėje Vilniaus bibliotekoje buvo surengta didelė paroda, atskleidžianti kūrybinį J. Grušo kelią.

SU ŠIAULIŲ ZONOS LIAUDIES MEISTRŲ kūryba šiauliečius supažindino "Aušros" muzėjuje įvykusi paroda. Apie 750 įvairių darbų jai pateikė 207 medžio drožėjai, audėjos, mezgėjos, tapytojai, keramikai, gintaro ir metalo meistrai. Audinių *bei mezginių skyriuje savuoju spal*vingumu, liaudies raštais visus labiausiai traukė Domicelės Balčikonienės, Irmos Povilaitienės, Laimos Jasiūnienės rodiniai. Savitais drožiniais pasižymėjo Feliksas Vargonas ir Zenonas Lažinskas, keramikos dirbiniais — Ona ir Jonas Verteliai, Bronius ir Bronė Radeckiai, dvi kuršėniškių puodžių šeimos.

VYTAUTO LANDSBERGIO monografiją "Čiurlionio dailė", turinčią 400 puslapių, 10.000 egz. tiražu išleido "Vaga". Gausiai iliustruotas leidinys apžvelgia M. K. Čiurlionio gyvenimą, jo muzikos, literatūros ir dailės palikimą.

LENKIJOS MENINĖS FOTOGRAFIJOS SĄJUNGA Varšuvos parodų galerijoje surengė kauniečio fotomenininko Aleksandro Macijausko nuotraukų parodą, įtrauktą į Sovietų Sąjungos kultūros dienų rėmus.

MOKSLINĖJE VILNIAUS UNIVERSITETO BIBLIOTEKOJE neseniai vėl buvo rasti du seniausių spausidntų knygų egzemplioriai, vadinami inkunabulais. Šis pavadinimas yra kilęs iš lotyniško žodžio "incunabula", reiškiančio lopšį, vystyklus, perkeltine prasme — spaudos pirmagimius. Inkunabulais laikomi visi leidiniai, pradedant pirmąja knyga maždaug 1456 m. ir baigiant tais, kurie pasirodė iki 1500 m. imtinai. Mokslinė Vilniaus universiteto biblioteka 1975 m. išleido Nojaus Feigelmano veikalą "Lietuvos inkunabulai", skirtą artėjančiai šio universiteto 400 metų sukakčiai. Jin yra įtraukti 453 Lietuvoje esantys inkunabulai, 1456—1500 m. laikotarpio spaudos pirmagimiai. Platesnių duomenu apie juos pateikia "Tiesoj" lapkričio 17 d. paskelbtas pasikalbjimas su "Lietuvos inkunabulų" autorium N. Feigelmanu. Dviejuose inkunabuluose yra išlikę R. Lietuvos rašytojo Aleksandro Raduinionio, vyr., gyvenusio maždaug 1526-83 m., rankraščio pavyzdžiai, turintys 1547 m. datą. Inkunabuluose taipgi rastas įrašas vysk. M. Valančiaus ir parašas Merkelio Giedraičio, vieno pirmųjų lietuviškų knygų leidėjo. Biblioteka turi vieną inkunabulą, priklausiusį Mikalojui Daukšai. Žinių apie Lietuvą randama 1493 H. Sedelio "Kronikoje". Iš "Lietuvos inkunabulų" knygon įtrauktų 453 spaudos pirmagimių 259 yra išleisti Vokietijoje, 109 — Italijoje, 65 — Šveicarijoje, 13 — Prancūzijoje, po du — Olandijoje ir Lenkijoje, po vieną — Belgijoje, Čekoslovakijoje, Niderlandijoje. Vieno inkunabulo spaustuvė nėra žinoma.

LIETUVOS LIAUDIES BUITIES MUZĖJAUS dešimtmetis paminėtas jam skirta konferencija vidurinėje Rumšiškių mokykloje. Šis muzėjus ant Kauno marių kranto turi 82 įvairios paskirties senuosius pastatus — gyvenamuosius namus, kluonus, tvartus, svirnus, pirtis, vėjinius malūnus, aliejaus spaudyklą, mil[illegible] ėlyklą.

V. Kst.

Kanados baltiečių konferencija

Kanados Baltiečių Federacija, jungianti centrinę Kanados estų tarybą, latvių federaciją ir Lietuvių Bendruomenę, gruodžio 11 d. sukvietė Toronte, Prisikėlimo parodų salėje, konferenciją. Dalyvavo minimųjų organizacijų vadovybės, apylinkių atstovai ir kviestieji svečiai. Konferencijos tikslas buvo pagvildenti naujai susidarančias situacijas.

Priešpietinėje sesijoje išklausyti keturi aktualūs pranešimai. Pirmą kartą šios federacijos paskaitininkų tarpe buvo ukrainiečiai, net du iš keturių, tad jau pačioje pradžioje susidarė federacijos praplėtimo ukrainiečių link nuotaika, juoba, kad nei praeityje, nei dabartyje baltiečiai nėra turėję su ukrainiečiais jokių konfliktų.

Vienas iš pagrindinių kalbėtojų buvo ukrainietis Yury R. Shymko, Pasaulio Ukrainiečių Kongreso gen. sekretorius. Savo pranešimą "Foundation for Political Activity" jis paskirstė į dvi dalis — vietinę ir tarptautinę.

Vietinėje politikoje pirmiausia jis gvildeno Kvebeko klausimą. Tai esąs didelis įvykis Kanados istorijoje, tad laikui atėjus politikai iš vienos ir kitos pusės bandys nuteikti etnines grupes savo naudai. Pranešėjas pasisakė iš principo už teisę Kvebeko prancūzams patiems nuspręsti savo likimą ir prieš referendumą visos Kanados mastu. Kitaip mes eitume prieš savo pačių principą, kad kiekviena tauta turi teisę pati savo likimą spręsti. Niekas nesiėmė šio prelegento teigimo diskutuoti, juoba, kad konferencijoje nebuvo nė vieno atstovo iš Montrealio.

Kitas jo keltas vietinio pobūdžio klausimas buvo Baltiečių Federacijos praplėtimas į kitas tautas, turinčias panašių politinių interesų su mumis. Diskusijose šis klausimas nerado visuotinio pritarimo. Dauguma buvo nuomonės, kad reikia dabartinei Baltiečių Federacijai sustiprėti, o tik paskui plėstis. Visdėlto pasisakyta už glaudesnį bendradarbiavimą su kitomis Rytų Europos tautomis, ypač ukrainiečiais.

Tarptautinėje plotmėje J. R. Shymko iškėlė naujai iškilusius *žydų reikalus. Tai esanti nauja* raudonųjų pinklė galutinai sukiršinti išeivius su žydais, jų lūpomis apkaltinant visą išeiviją karo nusikaltimais ir tuo patiems pasiekti politinių laimėjimų. "Patarnautumėm raudoniesiems", — sakė jis, "jei spaudoje ta proga išeitumėm su antisemitizmu." Su žydais esą reikia palaikyti dialogą, kartu atsiribojant nuo karo nusikaltėlių, jeigu jų, neabejotinai įrodytų, mūsų tarpe būtų. Šis klausimas sukėlė gana ilgas diskusijas, bet konkrečių nutarimų nepadaryta.

Pabaigoje kalbėtojas paminėjo, kad ateinančią vasarą Maskvoje šaukiama "religinės laisvės" konferencija, siekianti užmaskuoti religinius persekiojimus okupuotuose kraštuose. Į šią konferenciją stebėtojais bus kviečiami net ir Vatikano atstovai. Siūlė visiems mūsų dvasios vadams budėti ir sekti, kad laisvojo pasaulio tikinčiųjų vardu nekalbėtų raudonųjų agentai.

Po šio prelegento kalbėjo ukrainiečių jaunimo atstovė, senatoriaus Yuzyk duktė Miss Vera Yuzyk, istorikė, parlamento tyrinėjimo komisijos narė — asistentė. *Papasakojusi, kaip sunkiai kaikurie parlamentarai dirba, ji prašė jiems padėti, suteikiant pagrindinę medžiagą visais mums rūpimais klausimais, kad senatoriams nereikėtų pasidaryti pusės puslapio išvadas iš 50 puslapių memorandumo. Tokia medžiaga turėtų būti pastoviai teikiama ne tik parlamentarams, bet ir žymesniems kultūrininkams bei užsienio atstovybėms. Kalbėkime jiems ne tik apie politiką, bet ir apie mūsų kultūrinį gyvenimą bei laimėjimus.*

Apie ateinančią vasarą įvyksiančią Belgrado konferenciją, kuri bus Helsinkio konferencijos tęsinys, turėjo kalbėti dr. K. J. Lukss, latvis, Kanados Baltiečių Federacijos vicepirmininkas, ir dr. K. J. Valiūnas, VLIKo pirmininkas. *Šiam pastarajam neatvykus, pasitenkinta dr. L. Lukss pranešimu. Jis papasakojo apie besikeičiančią raudonųjų taktiką išeivijos atžvilgiu. Pradžioje jie mus koliojo ir grasino, paskui pragydo lakštingalomis, siųsdami mums tėvų žeme dvelkiančius laikraščius ir visokius menininkus. Kai tos priemonės išeivijos nepalaužė, dabar yra sudarytas naujas komitetas, apie kurio užsimojimus neseniai rašė "Izvestijos". Dabar jis paskirstė išeiviją į dvi rūšis. Vieni esą "buržuaziniai nacionalistai", nepripažįstą jokių kompromisų. Kita grupė esanti iš dalies ar visiškai paskendusi savo "naujoje tėvynėje". Į juos ir bus kreipiamas pagrindinis naujojo komiteto dėmesys.*

Kalbėdamas apie būsimą Belgrado konferenciją dr. L. Lukss perdavė mūsų pasaulinių veiksnių prašymą kuo greičiausiai surinkti konkrečius duomenis, kur, kas ir kada anoje pusėje Helsinkio aktą sulaužė, įskaitant religinę nelaisvę, neleidimą šeimoms susijungti ir kitus reikalus. Diskusijos šiuo reikalu užėmė kone visą popietinį laiką. Įpareigota Kanados Baltiečių Federacijos vadovybė tuoj pat paruošti ir spaudoje paskelbti Helsinkio akto analizę, išaiškinant konkrečius to akto laužymo atvejus; sudaryti centrinę informacijos ir dokumentacijos komisiją, kuri žmonių pareiškimus rinktų, klasifikuotų ir paruoštų anglų kalba. Pareiškimai turi būti tikslūs, nurodytos vietovės ir asmenų pavardės Kanadoje ir anoje pusėje geležinės uždangos, pasirašyti Kanados piliečių.

Pranešimą tema "Reorganization and Revitalization of Baltic Solidarity in Canada" skaitė L. Leivat, estas, Kanados Baltiečių Federacijos vicepirmininkas. Jis iškėlė konkrečių pageidavimų, kaip galima būtų pagyvinti šios organizacijos veiklą. Diskusijose jo mintims buvo pritarta, ypač atkreipiant dėmesį į tarpusavę informaciją. Priimtas nutarimas patikrinti galimybę turėti informacijos reikalams nuolatinį apmokamą tarnautoją.

Suvažiavimas praėjo darbingai ir sklandžiai, pirmininkaujant iš eilės tautybių pirmininkams. Dalyviai buvo pavaišinti cepelinais ir virtiniais. Kanados Baltiečių Federacijai šiemet vadovauja J. R. Simanavičius, kuris yra ir Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkas.

A. R.

Naujoviška šventė Australijoj

ADELAIDE. Pirmą kartą Pietų Australijoje lietuviai taip iškilmingai ir gražiai atšventė Kristaus Karaliaus šventę. Jau iš vakaro, šeštadienį, lapkričio 20, Adelaidės Šv. Kazimiero šventovėje buvo surengta Kristaus Karaliaus garbei iškilmė. Mūsų klebonas kun. A. Spurgis, MIC, įspūdingu žodžiu pradėjo specialiai paruoštas pamaldas. Čia buvo įjungti ir pasauliečiai. S. Pusdešrienė, T. Gasiūnienė ir Damasevičienė Šv. Kazimiero šventovėje, dalyvaujant dideliam būriui tikinčiųjų, skaitė B. Brazdžionio Kristui Karaliui skirtus eilėraščius, o choras, vadovaujamas N. Masiulytės, pagiedojo šventei pritaikytas giesmes. Po to parapijos salėje vyko Kristui Karaliui skirtas minėjimas. A. Stepanienės paskaita. Vedamoji mintis buvo — kaip Kristus *pažemintą ir sunaikintą moterį* iškėlė į priklausomą jai garbę. Po paskaitos įsijungė deklamatoriai: E. Varnienė, dr. V. Bardauskaitė ir Pr. Pusdešris. Pastarasis skaitė iš savo *kūrybos.*

Rytojaus dieną, sekmadienį, Kristaus Karaliaus šventė buvo tęsiama. Iškilmingas Mišias atnašavo kun. A. Spurgis, dalyvaujant nepaprastai *dideliam skaičiui tikinčiųjų. Organizacijos* įnešė savo vėliavas.

Ši diena buvo išskirtina lietuvių katalikų gyvenime. Čia **pirma kartą buvo panaudotas bendras nuodėmių atleidimas.** Tas sujudino liet. katalikų gyvenimą. Čia įvyko tai, ko daugelis tikėjosi po II Vatikano santarybos. Kun. Spurgis, pasinaudodamas jam duotu Adelaidės arkivyskupo leidimu, turbūt pirmas iš pasaulio lietuvių katalikų, pritaikė Kristaus Karaliaus šventėje. Tuo būdu pritraukė *nepaprastai gausų skaičių* tikinčiųjų ir prikėlė tuos, kurie anksčiau jau buvo nutolę.

Netilpo žmonės Šv. Kazimiero šventovėje ir nebuvo vietos prie altoriaus, *kai reikėjo dalinti Komuniją.* Reikėjo eiti išilgai šventovės nuo altoriaus iki durų ir atgal, kaip kitados Lietuvoje per Velykas ar didžiuosius atlaidus.

Šia proga Atgailos ir Eucharistijos sakramentais pasinaudojo labai daug jaunimo.

Esame nepaprastai dėkingi kun. A. Spurgiui už suorganizavimą šios *didingos Kristaus Karaliaus* šventės ir išjudinimą religinio gyvenimo.

J. Vasiliauskas

• **kultūra yra pats reikšmingiausias tautos subrendimo ženklas.**

J. ERETAS

SVEIKINAME visus rėmėjus, bičiulius, lietuvių jaunimo meninius vienetus bei organizacijas Kalėdų švenčių proga ir linkime našių 1977 metų —

Toronto meno ansamblis "Gintaras" ir tėvų komitetas

"Gyvataras"

SVEIKINA visus Hamiltono ir Kanados lietuvius

šv. Kalėdų *proga.*

Dalis mūsų Kalėdų šventes praleisime tolimoje Australijoje, tačiau mintyse būsime su Jumis. Esame visiems dėkingi už nuolatinį Jūsų dėmesį bei paramą. Linkime džiaugsmingų šv. Kalėdų bei laimingų 1977 metų.

"GYVATARAS"

ATŽALYNAS

Su šv. Kalėdomis ir Naujais Metais

SVEIKINA

visus savo šokėjus, mokytojus, meninius lietuvių vienetus, organizacijas bei plačiąją Toronto lietuvių visuomenę

"ATŽALYNAS"

Toronto "Gintaras" Baltimorėje

Tą vėlų penktadienio vakarą su džiaugsmu krovėme lagaminus į autobuso bagažinę ir skubėjome autobusan užimti vietas. Prieš akis — dvylikos valandų kelionė. Šiaip taip apsitvarkę ir sulaukę kelių pavėlavusių išjudėjome. Atrodo, reikėtų pasiruošti ramiam poilsiui, tačiau kur tau — iš kampo pasigirsta tylį daina, kurios srovėn jungėsi vis daugiau ir daugiau balsų, kol galų gale autobusas lingavo dainų "apsėstas", o mes vis naujas ir naujas dainas traukėme; prisiminėm skautų, ateitininkų stovyklas, kitus išvažiavimus, ir dainoms nebuvo galo.

Po vidurnakčio dainų smarkumas blėso, *kol pagaliau* vietoj "Suk, suk ratelį" girdėjosi lygus alsavimas ir vienas kitas suknarkims. Sustojome atsigerti kavos ir palankstyti nutirpusių kojų. Grįžę autobusan, jau nebedainavome, bet pasinėrėm į rimtą poilsį.

Ima švisti, artinamės prie *paskirtos vietos — Baltimorės.* Prie viešbučio mus pasitinka Bendruomenės atstovas J. Kazlauskas, kuris visą laiką mūsų ansamblį rūpinosi. Mus globojo Kęstutis Česonis. St. Kligys ir sūnus aplankė mus viešbutyje ir padėjo ryšio reikaluose. Taip pat Vyt. Eringis, B-nės v-bos narys, daug padėjo patarimais. Esame jiems visiems labai dėkingi.

Trumpai apsitvarkę ir užkandę išvažiavome į salę repeticijai. Scena gana plati, tačiau negili. Šokėjai turėjo persigrupuoti, kad patogiau būtų galima atlikti šokius. Čia susipažinome su keliolika drąsesnių baltimoriečių lietuvių jaunuolių, bet tikrą bendravimą palikome vakarui po koncerto. Baltimorės lietuvių jaunimas, labai draugiškas ir nuoširdus, vis klausė gal ko nors mums reikia, gal ko trūksta. Padėkoję, išskubame į viešbutį pailsėti prieš koncertą.

Štai ir vakaras — laikas važiuoti salėn. Nors visi savo pareigas puikiai žinome, tačiau sudreba širdelė. O jei nepavyks? Jei žmonių mažai susirinks? . . . Mes jau salėje, iki koncerto dar veik pusvalandis, bet salė apypilnė ir pasidaro malonu širdyje — plojimų bus, tik reikia pasistengti viską gerai atlikti.

Pradedame. Plojimų audra, šokį seka šokis, žiūrovai vis daugiau įkaista. Mūsų orkestras groja iš peties, tad šokti lengva, ir ritmas geras. Eilė dainininkėms. Na, mergytės, pasistenkite, maldaujame. Sudainavo geriau nei tikėjomės, kelias dainas teko kartoti, kol klausytojai nurimo. Vėl sekė šokiai ir publikos šokių taktan sutartiniai plojimai. "Ačiū jums, ačiū!", — baigia J. Kazlauskas, kuriam padėkos ženklan gintariečiai įteikė įrėmintą ansamblio emblemą.

Koncertas praėjo gana gerai ir sklandžiai. Pilna salė publikos buvo patenkinta šokėjų vikrumu, disciplina, dainininkių lyrišku dainų perdavimu ir stipria orkestro palyda. Vadovai — J. R. Karasiejai, G. Paulionienė, Ž. Šilininkaitė ir visi ansamblio dalyviai nuoširdžiai dėkoja baltimoriečiams už pakvietimą, draugiškumą, vakarienę, rūpestingą ir nuoširdų priėmimą.

Po koncerto smagiai šokome su naujai susipažintais baltimoriečiais. Sustoję būriais dainavome. Publika plojo ir prašė — "daugiau dainų, daugiau" . . .

Laikas sakyti "sudiev". Sunkokas tas 'sudiev", bet ilgas kelias Torontan nutraukė malonius to vakaro ryšius su baltimoriečiais. Kelionė atgal buvo daug ramesnė. Autobuse nuotaika, kaip jūroj po audros — kartas nuo karto dar prasiveržia linksmumas, tačiau ramu. Pergyvenimai, besidalinant kelionės įspūdžiais, pamažu užmerkia išvargusias akis. k. r.

• **Istorija gausiais bei įtikinančiais pavyzdžiais įrodė, kad nei tautos, nei jų emigrantiškos dalys nemiršta, jei jos pačios nenori mirti.**

J. ERETAS

SVEIKINU savo mielus gimines, bičiulius, pažįstamus

ŠV. KALĖDŲ proga

ir linkiu sveikų bei laimingų 1977 metų —

Bronė Čirūnienė

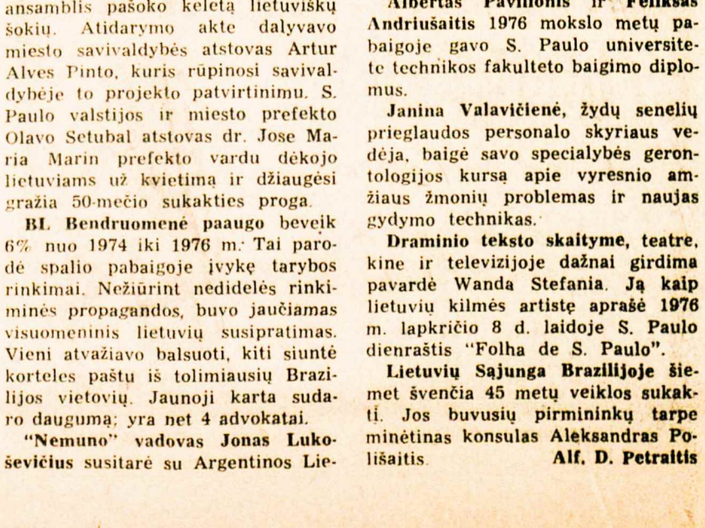

Lietuvos vardo aikštės atidarymas Sao Paulo mieste, Vila Zelinos rajone, prie lietuvių parapijos šventovės. Nuotr. Alf. D. Petraičio

Lietuviai Brazilijoje

S. Paulo lietuviai 1976 m. spalio 31 d. Villa Zelinos rajone "krikštijo" miesto savivaldybės paskirtą Lietuvos respublikos vardo aikštę. Tai bendromis jėgomis 50-mečio komiteto ir BL Bendruomenės valdybos pasiektas rezultatas. "Rūtelės" ansamblis pašoko keletą lietuviškų šokių. Atidarymo akte dalyvavo miesto savivaldybės atstovas Artur Alves Pinto, kuris rūpinosi savivaldybėje to projekto patvirtinimu. S. Paulo valstijos ir miesto prefekto Olavo Setubal atstovas dr. Jose Maria Marin prefekto vardu dėkojo lietuviams už kvietimą ir džiaugėsi gražia 50-mečio sukakties proga.

BL Bendruomenė paaugo beveik 6% nuo 1974 iki 1976 m. Tai parodė spalio pabaigoje įvykę tarybos rinkimai. Nežiūrint nedidelės rinkiminės propagandos, buvo jaučiamas visuomeninis lietuvių susipratimas. Vieni atvažiavo balsuoti, kiti siuntė korteles paštu iš tolimiausių Brazilijos vietovių. Jaunoji karta sudaro daugumą; yra net 4 advokatai.

"Nemuno" vadovas **Jonas Lukoševičius** susitarė su Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos pirm. Raul Stalioraičiu dėl sekančių metu Vasario 16 minėjimo. Ta proga "Nemunas" vyks specialiai iš S. Paulo, sustos Urugvajuje, pasirodys su programomis Buenos Airese ir Berisse.

Albertas Pavilionis ir **Feliksas Andriušaitis** 1976 mokslo metų pabaigoje gavo S. Paulo universitete technikos fakulteto baigimo diplomus.

Janina Valavičienė, žydų senelių prieglaudos personalo skyriaus vedėja, baigė savo specialybės gerontologijos kursą apie vyresnio amžiaus žmonių problemas ir naujas gydymo technikas.

Draminio teksto skaityme, teatre, kine ir televizijoje dažnai girdima pavardė Wanda Stefania. **Ją kaip** lietuvių kilmės artistę aprašė 1976 m. lapkričio 8 d. laidoje S. Paulo dienraštis "Folha de S. Paulo".

Lietuvių Sąjunga Brazilijoje šiemet švenčia 45 metų veiklos sukaktį. Jos buvusių pirmininkų tarpe minėtinas konsulas Aleksandras Polišaitis.

Alf. D. Petraitis

HAMILTON ONT

Kristaus gimimo
ir Naujų Metų

proga sveikiname visus lietuvius šiapus ir anapus Atlanto, linkėdami džiaugsmo ir viltingų 1977 metų.

Ta proga dėkojame KLB krašto valdybai, prel. dr. J. Tadarauskui, kun. L. Januškai, Hamiltono lietuvių organizacijoms ir visiems hamiltoniečiams už glaudų bendradarbiavimą lietuviškoje dirvoje —

KLB HAMILTONO
APYLINKĖS VALDYBA

Linksmų šv. Kalėdų
ir laimingų naujų metų
lietuviams klientams linki —

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468 • GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113 • LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

Linksmų šv. Kalėdų
ir laimingų
Naujų Metų

linkime savo draugams ir klientams —

WENTWORTH PAINTS LTD.

179 Ottawa St. N. (prie Cannon St.)
Hamilton, Ont., L8H 3Z4
Tel. 544-6565

LINKSMŲ
švenčių!

FRIEDRICH'S MEAT & DELICATESSEN LTD.

232 Ottawa St. N.,
Hamilton, Ont.
Tel. 545-4563

Linksmų švenčių!

The Olympia Beauty Centre

89 King St. E., Hamilton, Ont.

Savininkas lietuvis Tel. 529-3109
Jonas Norkus 528-6206

LINKSMŲ
švenčių lietuviams!

York Bakery & Delicatessen

49 King William St.
Hamilton, Ont.
Tel. 522-6252

Hamiltono Mergaičių Choras "AIDAS",

vadovai bei tėvų komitetas sveikina visus geraširdžius rėmėjus, bičiulius, lietuviško jaunimo meninius vienetus bei organizacijas Kalėdų švenčių proga ir linki darbingų 1977 m.

AUKURIEČIAI sveikina visus rėmėjus, talkininkus ir žiūrovus KALĖDŲ švenčių proga ir linki sveikatos bei laimės 1977 metais!

"Jis — kūnas mirštąs ir prisikeliąs,
Jis — siela amžiais gyva. Ir amžiais
bus gyvas lietuviškos kūrybos rašytas
žodis, gimęs kovoje dėl Dievo vardo
ir augęs kovoje dėl mūs tautos prisikėlimo
ir brendęs didžiajai tautų kultūros garbei..."
(B. Brazdžionis)

Hamiltono aukuriečiai. Sėdi iš kairės: L. Stungevičienė, A. Petraitienė, K. Meškauskienė, dr. prel. J. Tadarauskas, grupės rėmėjas, E. Kudabienė, A. Juozapavičius, A. Žilvitienė, A. Mingėla. Stovi: D. Jonikaitė, I. Kudabaitė, M. Kairys, L. Kalvaitytė, V. Staškevičius, E. Stungevičius, L. Zubaitė, V. Šilininkas, B. Juodelė, M. Kalvaitienė, A. Stanevičius, R. Kalvaitis, L. Verbickaitė, A. Laugalys, K. Bungarda, A. Ulbinas. Trūksta K. Mikšio
Nuotr. M. Kalvaitienės

KLB Hamiltono apylinkės
valdyba rengia
tradicinį

Naujų Metų
ŠUTIKIMA

- Šilta ir šalta vakarienė
- J. Vaičiaus orkestras
- Staigmenos

Įėjimas suaugusiems — $17.50,
studentams ir pensininkams — $14.
Bilietai gaunami sekmadieniais po pamaldų
arba pas iždininką J. Bajoraitį,
86 Melrose Ave. So. Tel. 549-3483

• Pradžia — 8 v.v.

gruodžio 31, penktadienį,
Hamiltono
Jaunimo
Centre,
48 Dundurn St. N.

Rengėjai

ADVENTO REKOLEKCIJAS vedė iš Čikagos marijonas kun. Vaškas, kurios buvo žmonių gausiai lankomos.

SOFIJA IR STASYS RAKŠČIAI gruodžio 11 d. atšventė savo vedybų 50 metu sukaktį. Ta proga jų pasveikinti į Fruitlandą buvo suvažiavęs didelis būrys giminių ir bičiulių. S. St. Rakščiai yra žinoma kaip maloni šeima mūsų kolonijoj. Ypatingai katalikių moterų veikloje yra iškilusi S. Rakštienė. Jeigu čia kalbama apie katalikes moteris, tai kalbama apie S. Rakštienę. Sukaktuvininkus pasveikinant, buvo pasakyta daug gražių kalbų, sugiedota "Ilgiausių metų" ir įteikta dovanėlė.

DR. VIDA STANIŪTĖ yra atvažiavusi šventėm pas savo tėvelius į Hamiltona. Šiuo metu ji gyvena JAV, Manhattan, Kas., ir yra Kansas State universiteto padagogikos fakulteto dekanė. Čia augdama ir besimokydama Vida baigė Vysk. M. Valančiaus lituanistinę mokyklą, šoko su "Gyvataru" tautinius šokius ir mūsu didesnėse lietuvių šventėse dažnai pranešinėdavo minėjimų programas.

DANUTĖ KEKIENĖ, kuri yra yra studijavusi Vilniaus universitete ir Lenkijoj dirbusi mokytojos darbą, čia lenkų yra samdoma ir mokytojauja ju šeštadieninėje mokykloje.

KALĖDŲ ŠVENTES hamiltoniečiai švęs įprasta tvarka. Bernelių Mišios bus 12 v. naktį, kuriose AV par. choras su solistu Vyt. Paulioniu pagiedos tradicinių ir naujų giesmiu. Per abi Kalėdų dienas šventovėj pamaldų tvarka bus tokia pat, kaip ir sekmadieniais. Vysk. M. Valančiaus lit. mokykla šiemet turėjo idomią Kalėdu eglutę. Šaulės Jaunimo C. salėje ruošia bendras Kūčias. Bendruomenės v-ba tame pačiame Jaunimo Centre ruošia N. Metų sutikimą. Daugelis Hamiltono lietuvių šeimu šiemet neturės namuose vieno ar kito savo šeimos nario, nes mūsų "Gyvataro" šokėjai Kalėdas švęs tolimoje Australijoj. Pažvelgę atgal į savo lietuviškosios kolonijos gyvenimą, matome, kad per šiuos metus mirtis išplėšė iš mūsų tarpo 13 brangių tautiečiu, o prieauglis buvo daug kartų mažesnis. Dauguma naujai sukurtų lietuvių šeimų buvo mišrios.

Šia proga norėčiau pasveikinti "T2" skaitančius savo bičiulius su šv. Kalėdomis ir palinkėti visiems sėkmingų 1977 metų. **K. Mileris**

Negalėdama išvardinti kiekvieno atskirai, reiškiu nuoširdžią padėką visiems "Gyvataro" maratono rėmėjams.

Linkiu džiugių šv. Kalėdų ir sėkmingų naujų metų

"Gyvataro" vardu-
Anelė Kaminskaitė

Mesos ir puikūs dešros gaminiai
Skanėstai kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468 • GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113 • LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

Visiems
lietuviams linkime
džiugių šv. KALĖDŲ
ir laimingų NAUJŲ METŲ —

THE J. B. MARLATT

615 Main St. E.
Hamilton, Ont.
Tel. 528-6303

Nuoširdžiausi švenčių sveikinimai

HAYMISH DELICATESSEN & DAIRY

17-21 King William St.
Hamilton, Ont.,
L8R 1A1
Tel. 522-2854

Importuoti skanumynai
iš visų pasaulio kraštų

Linksmų švenčių! *Linksmų švenčių!*

VICTOR S. MASI, C. T. V.
savininkas — vedėjas

Masi Travel Service

Kelionės į Rytų Europą
58 James St. N.
Hamilton, Ont.
L8R 2K1
Tel. 525-8686

Linksmų

ŠVENČIŲ
LINKIME
LIETUVIAMS!

JOOSTEN

mėsos gaminiai, įvairūs skanėstai
201 Ottawa St. N.
Hamilton, Ont.
Tel. 544-0533

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ *proga sveikinu klientus, draugus ir pažįstamus —*

PROSPECT PHARMACY

savininkas T. V. Mureika

901 Main St. E.
Hamilton, Ont.
Tel. 544-3341

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas
830 Main Street East, telefonas 544-7125 **"TALKA"**

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $7.000.000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas 8½%
term. depozitus 1 m. 9½%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12%
nekiln. turto pask. 11%

Atstovybės pranešimas seime

Tautos Fondo atstovybės Kanadoje žodis VLIKo seime 1976 m. gruodžio 4 d. Vašingtone

Didžiai gerbiami svečiai, malonūs šio seimo dalyviai!

Man garbė ir maloni pareiga tarti keletą žodžių šioje garbingoje auditorijoje. Atstovauju Tautos Fondui Kanadoje. Dabartinės sudėties Tautos Fondo atstovybė Kanadoje savo darbą pradėjo 1976 m. gegužės 21 d. Ją sudaro 8 nariai, kurių skaičiuje yra ir trijų apylinkių atstovybių pirmininkai bei įgaliotiniai. Į Kanados atstovybės sudėtį įeina ir vienas advokatas kaip teisinis patarėjas. Šios sudėties krašto atstovybė turi artimesnius ryšius su apylinkių atstovybėmis, įgaliotiniais ir gali išvystyti našesnį bendradarbiavimą, telkiant lėšas Tautos Fondui.

Kanadoje Tautos Fondą labiausiai remia vyresnioji lietuvių karta, kuri į Kanadą atvyko po II D. karo. Ji nėra gausi, nes jos dalis jau pasitraukė iš šio pasaulio, dalis yra pensininkai ir tik dalis dar yra dirbantys.

Vidurinioji lietuvių karta, kuri į Kanadą atvyko savo vaikystėje, Tautos Fondą remia silpniau. Dar silpniau Tautos Fondą remia jaunoji karta, kuri yra gimusi šiapus Atlanto. Ji dažnai atvejais sukuria mišrias šeimas ir išnyksta iš lietuviško horizonto. Jei juos kartais ir pavyksta surasti bei prašyti aukos Tautos Fondui, pirmiau tenka išaiškinti, kas yra Tautos Fondas ir VLIKas. Po to kartais iš jų gauni simbolinę auką, o kartais ir jos negauni, o tik išgirsti atsakymą: mes esame gimę šiame krašte, ir mums tos institucijos nereikalingos.

Pasitaiko ir tarp jaunų gerų lietuvių, bet mažai. Dėlto Tautos Fondo ateitis nėra šviesi, o pats Tautos Fondas neturi jokio atsargos kapitalo, kuris ir ateityje savo nuošimčiais papildytų T. Fondo iždą.

Latviai šiuo atžvilgiu yra laimingesni, nes jie savo Tautos Fonde turi apie pusę milijono dolerių ir iš nuošimčių papildo Tautos Fondo iždą. Latviai, ypač viengungiai, noriai užrašo savo palikimą tautos reikalams. Sunku gauti Tautos Fondui palikimų iš lietuvių. Lietuviai, kad ir viengungiai, dažnai miršta be testamento ir savo santaupas paliek a svetimiesiems. Per pastaruosius 25 metus Kanadoje mirė lietuvių, kurie nepaliko testamentų, ir krašto vyriausybė iš jų pasiėmė per 2 milijonus dolerių. Tokia suma būtų pakankama tik iš nuošimčių papildyti Tautos Fondo iždą.

Tautos Fondas permažai reklamuojamas. Net Čikagos lietuviai daugiau žino apie Lietuvių Fondą, negu apie Tautos Fondą. Kanadoje Tautos Fondui daugiausia aukų surenka Toronto atstovybė. Nors 1976 m. Kanadoje Tautos Fondo derlius buvo menkesnis, bet pavyko atvežti Tautos Fondo centrui $26.000.

Juozas Vaičeliūnas,
Tautos Fondo atstovybės
Kanadoje pirmininkas

Kanados Lietuvių Fondas

Nauji nariai ir įnašai:

694.	Pilipavičius, Stasys	$100
695.	Petrusevičius, Erikas	100
696.	Truskos, Kazimiero atmin.	100
697.	Giriūnas, Ladas	100
698.	Karnėno, Valentino, Algio atmin.	100
699.	Mileris, K.	100
700.	Skripkutė, Liucija	100
701.	Mažeika, Juozas	100
702.	Stonkienės, Onos atmin.	150
703.	Chainauskienė, Dana	100
704.	"Baltijos" ansamblis	100
705.	Švilpa, J. ir A.	100
706.	A. U., Toronto	100
707.	Venckevičiaus, Stasio atmn.	100
708.	Keburis, Bronius	100

Įnašų papildymai:

23.	KLB Otavos apylinkė iki	$280
376.	Varkavičius, Julius	1000
407.	Vaitiekūnas, Povilas	385
673.	Kaziūnas, A.	200
531.	Stankūnas, V. kun.	500
351.	Matukas, L. V.	125
9.	Miceika, Vladas ir Marija	500
640.	Steiblys, Jonas	200
561.	Dumčiaus, Prano atmin.	400
508.	Paškausko, Petro atmin.	730
77.	"Talka", kredito kooperatyvas	1200
669.	Paškus, A. kun.	200
430.	Jokubilius, Silvestras	700
431.	Jokubilienė, Elena	700
3.	Bersėnas, Juozas	400
215.	Bersėnienė, Elena	200
114.	Pacevičius, Stasys, dr.	1000

Ka mes darome Tėvynei bei jos vardu, atsispindės mūsų kartų kartose, o vergaujantiems broliams sustiprinsime tikėjimą į laisvės švyturį. Taip pat atliksime nors ir mažytę Tėvynės mums patikėtą pareigą.

Fondas džiaugiasi vieno mėnesio laikotarpyje sulaukęs tiek daug naujų įnašų bei įnašus papildžiusių narių. Fondas visiems nuoširdžiai dėkoja. Tai yra mūsų stiprios ir vieningos kovos pasireiškimas, kuris nugalės ir geležinius Tėvynei uždėtus vergijos pančius.

Fondas atsiprašo už paskutiniame pranešime įsivėlusią klaidą: vietoje Miniausko, Vinco, atmin., buvo įrašytas Jono vardas.

Su šiuo pasauliu atsiskyrusiai Onai Stonkienei atminti ir įamžinti artimieji bei draugai prisidėjo savo auka: A. ir B. Arūnai, S. ir P. Daliai, T. ir J. Falkauskai, D. ir Č. Jonuškevičiai iš Montrealio, B. ir Č. Joniai iš Toronto, J. Laugalienė, J. ir A. Leščiai, P. ir Z. Sakalai, L. Skripkutė, J. Stonkus iš Čikagos, J. Varnas ir F. Vilkienė, Dieve, duok mirusiai ramybę.

Taip pat kitam brangiam lietuviui P. Paškauskui mirus, giminės bei artimieji kaimynai aukojo Fondui jo atminimui: V. Andriulionis, J. Aušrotas, J. Bersėnas, A. Čepaitis, P. Gaidauskas, K. Gaputis, K. Girnys, V. V. Gudeliai, P. Jokšas, A. Kudirka, B. Misius, L. Mockus, J. Norgėla, S. Paketūras, J. Rastapkevičius, P. Vaitiekūnas, K. Valaitis, J. Statkevičius.

A.a. Prano Dumčiaus atminimui giminės ir draugai sudėjo $300 Fondui; prisidėjo: V. Čiuprinskas, V. Baltrašiūnas, M. Domsic, R. Dumčius, P. Januška, A. Juškauskas, dr. Č. Kuras, S. Naikauskas ir dr. J. Puodžiukas.

Tebūnie mūsų mirusiems lengva šio krašto žemelė!

Kaip matome, sąraše įgaliotinio J. Bersėno pastangomis įrašyta daug londoniškiu ir apylinkės naujų bei įnašus padidinusių. Fondas visiems dėkingas.

Otavos KLB apylinkės įnašas vėl padidintas mūsų darbščiojo įgaliotinio inž. A. Paškevičiaus dėka. Sveikiname ir KLB Otavos apylinkės pirmininką, energingą jaunosios kartos inž. L. Giriūną, įsijungusį į Fondo narių eiles. Sveikiname ir du naujus tūkstantininkus — dr. S. Pacevičių ir J. Varkavičių.

Daug pakvietimų į suvažiavimą grįžo. Mieli Fondo nariai, būkite malonūs pranešti pasikeitusius adresus. Naujus adresus prašome pranešti valdybos sekretoriui: K. Lukošius, 28 the Palisades, Toronto, Ont. M6S 2W8.

KLF VALDYBA

Thunder Bay, Ont.

KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ proga sveikiname lietuvius ir bičiulius visoje plačioje Kanados šiaurėje, visus padėjusius mūsų tautiniuose darbuose ir linkime visiems geriausios sėkmės.

KL Bendruomenės apylinkės valdyba

• **Maža garbė svetimom kalbom kalbėti, didelė gėda savosios gerai nemokėti**

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West,
Toronto. Tel. 531-8422

Sveikiname

savo mielus artimuosius, gimines, draugus, bičiulius, pažįstamus bei jų šeimas

šv. Kalėdų ir Naujų Metų

proga, linkėdami visiems betlėjinės šviesos skaidraus džiaugsmo ir gausios palaimos bei didžios sėkmės naujaisiais metais

Valerija Anysienė
Elena Aukštakalnienė
Ad. Eug. Abromaičiai
Birutė, Jonas Aukštaičiai ir šeima
Marta Adomavičienė
A. Aulinskų šeima, Oakville, Ont.
Ada ir Balys Arūnai
Vytautas ir Jadvyga Augėnai
Jonas ir Ona Ažubaliai
Katrina ir Juozas Ališauskai, Markdale, Ont.
Jonas Araminas, Montreal, P.Q.

Ona Baliūnienė
Antanas ir Marija Basalykai
Joana, Stasys Bubuliai ir šeima
J. P. D. Barakauskai (naujas adr. 929 Clarkson Rd. S., Mississauga, Ont. L5J 2V5)
Laima ir Petras Butėnai
Greta Buntinienė, Elmvale, Ont.
Jadvyga Barzdaitienė
V. ir A. Balsevičiai su šeima, Ottawa, Ont.
Adelė ir Jonas Birgiolai
Stasė Beržinskienė
J. K. Bartkai, Hamilton, Ont.
M. A. Bumbuliai ir dukros
Juozas ir Eugenija Bakšai
Antanas Bugailiškis, Hamilton, Ont.

Birutė ir Kazimieras Čepaičiai
Edm. ir L. Cicėnai, London, Ont.
Irena, Vidutė ir Petras Čiurliai
Benediktas Cvirka, Simcoe, Ont.
Apolinaras Čepaitis
Kunigunda ir Jonas Dervaičiai, Hamilton, Ont.
J. Z. Didžbaliai ir šeima
Jurgis, Ona Dementavičiai ir šeima
St. Dabkus
Albinas ir Jonas Didžbaliai, Hamilton, Ont.
Povilas ir Valentina Dalindos
Ona ir Petras Derliūnai
B.Dabrikienė, D. ir M. Kizių šeima
ir S. E. Baltulių šeima, Windsor, Ont.
Alfonsas ir Aldona Erštikaičiai, Stoney Creek, Ont.
Vladas Eižinas
Marija Gečienė
J. Girevičius, St. Catharines, Ont.
K. ir El. Gudinskų šeima, Hamilton, Ont.
Adomas, Ramutė Grigoniai ir sūnūs

Zigmas ir Ona Girdauskai
A. ir M. Garkūnai, Dundas, Ont.
Irena ir Povilas Girniai, Hamilton, Ont.
L. N. P. Gulbinskai
V. S. Goldbergai, Sault Ste. Marie, Ont.
Stasys Grizickas
Albinas Gačionis ir šeima
Vincas Ignaitis
J. J. Ed. Ignatavičiai
Juzė ir Stasys Jonaičiai, Stayner, Ont.
Ona ir Vyt. Juodišiai, Stayner, Ont.
Ona ir Antanas Jakimavičiai
Emilis Jankus
M. Jasionytė
Stasys Jaseliūnas
Augustas Juzeliūnas
Pr. Jankus, St. Petersburg Beach., Fla.
Martynas Jankus
Petras, Zuzana ir Rita Jonikai
Dr. Angelė ir dr. Sigitas Kazlauskai, Oakville, Ont.

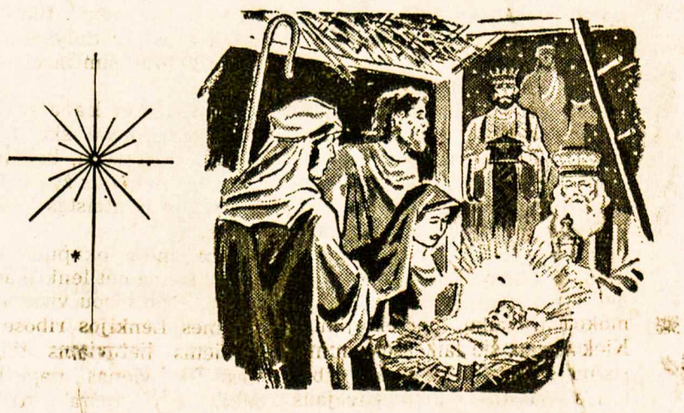

Archit. dr. Alfredas ir Nora Kulpavičiai
Juozas ir Grasilda Kaknevičiai
Angelė, Rūtelė ir Vytas Kulniai
Genovaitė Kudžmaitė ir Vincenta Kudžmienė, Hamilton, Ont.
Adelė ir Juozas Kizai
S. Kneitas, Oshawa, Ont.
Aleksandras ir Stefanija Kalūzos
Petras ir Vera Koveliai, Hamilton, Ont.
H. Kairienė, Hamilton, Ont.
Olga ir Mykolas Krivickai, Oakville, Ont.
Aldona ir Jonas Kutkos, Welland, Ont.
E. V. Krikščiūnai
Elena ir Bronius Kišonai
Jonas Karaliūnas, Hamilton, Ont.

A. ir P. Kružikai
Liongina Karbūnienė-Urbonienė, Edmonton, Alta.
A. ir S. Kavaliauskai
Vytautas ir Stasė Liuimos
Haris, Gražina Lapai ir šeima
A. ir V. Lapaičiai
Klemensas ir Julija Liutkai
Barbora Latauskienė, Hamilton, Ont.
P. A. Misevičiai
Ina, Bronė ir Jonas Maziliauskai
Birutė ir Juozas Mažeikos
Sofija Martinaitienė
Bronius Mikšys
Genovaitė ir Juozas Mockai
Vincas Miškinis
Vytautas ir Ona Marcinkevičiai
Jonas ir Irena Nacevičiai
Bronius ir Morta Norkai
R. J. Pleiniai ir dukros, Hamilton, Ont.

Dr. Stasys ir Janina Pacevičiai
Jonas ir Anelė Puteriai
Janė ir Stasys Paketūrai, Rodney, Ont.
A. Paulius, Hamilton, Ont.
Stasė ir Mikas Petruliai
Elena ir Stepas Pusvaškiai
Ieva ir Antanas Pūkai
Aldona, Juozas Petrauskai ir šeima
Stefa ir Antanas Petraičiai
Vytautas ir Irena Pečiuliai
Ada ir Vilius Poškaičiai, Holland Centre, Ont.
Dr. Bronius ir Monika Povilaičiai, Tillsonburg, Ont.
J. ir J. Pilipavičiai
A. K. Pajaujai
Sofija Pyževienė
Jurgis ir Genovaitė Račiai
Aloyzas ir Justina Ramonai, Oakville, Ont.
Vladas ir Alvina Ramanauskai
Jonas ir Aldona Ranoniai
Loreta, Vincas Rutkauskai ir šeima

Jonas Riauba
J. O. Ražauskai
Sofija ir Stasys Rakščiai, Fruitland, Ont.
Mykolas Ramanauskas, Oakville, Ont.
Juzė ir Antanas Rakauskai
Ona ir Leonas Rimkevičiai
Salomėja ir Balys Sakalai
Genovaitė ir Augustas Senkai
Anastazija ir Petras Ščepavičiai
Bronė ir Izabelė Stasiuliai, Priceville, Ont.
A. ir T. Sekoniai, Stayner, Ont.
Juozas ir Zuzana Stravinskai
Petras, Gražina, Antanas ir Paulius Stauskai
Marija ir Stasys Šenferai
A. Šalkauskis
Juozas ir Janina Šarūnai
Viktoras, Ona, Danutė Skukauskai
Marija ir Pranas Šiūliai, Hamilton, Ont.
O. J. Staškevičiai, Port Colborne, Ont.
Laima, Česlovas Senkevičiai ir šeima
M. B. A. Stundžiai
Marija Švelnienė
Aldona, Pranas Skilandžiūnai ir šeima
Jonas ir Marijona Senkai
G. A. Stankai
Arija, Stasys Škėmai ir šeima
Bronė ir Jonas Stankaičiai
Toronto Lietuvių Choras "Varpas"
Marija, Algirdas ir Juozas Tamošiūnai
Felicija, Vytautas Urbonai ir šeima, Brampton, Ont.
Marija, Vacys Vaitkai ir dukros
Joana Valiukienė
S. Varanka ir šeima
J. A. Vaškevičių šeima
Emilija ir Paulius Vindašiai, Delhi, Ont.
Juozas Vaseris ir šeima
Delfina Zulonienė
Alina ir Kazys Žilvyčiai, Mount Hope, Ont.
Justinas ir Margarita Zubrickai
Juozas Žiurinskas
Bronius ir Kristina Žutautai
Petras ir Irena Zubai, Hamilton, Ont.
Monika ir Jonas Žėkai
A. O. Želvys, Oshawa, Ont.
Anelė ir Jonas Žiliai
Pranas ir Elena Žuliai
Marija ir Jonas-Bronius Žėkai
Stasė ir Antanas Zimnickai
Mikas Žaliauskas

Linksmų Kalėdų švenčių, turtingų ir laimingų naujų metų linki savo klientams –

Knight TV
AND APPLIANCES LTD.
SALES & SERVICE
168 Locke St. S., Hamilton, Ont.
Telefonai: 522-5028 522-5652
Krautuvės savininkas AL PILYPAITIS

Linksmų Kalėdų ir laimingų naujų metų linki visiems lietuviams

KRONAS
Real Estate Ltd. Realtor
Aštuoniolika atskirų įstaigų ir 250 tarnautojų
366 MAIN STREET E. • HAMILTON, ONTARIO
Telefonas 528 - 8492

ŠV. Kalėdų IR NAUJŲ METŲ

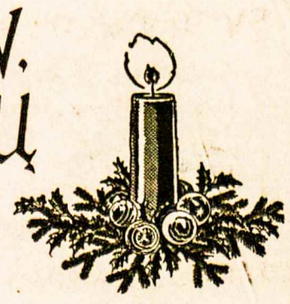

proga nuoširdžiai sveikiname visus mūsų gimines, draugus bei pažįstamus, linkėdami linksmų švenčių ir sėkmės per ateinančius metus –

ONUTĖ ir ANTANAS JUSIAI

WILTSHIRE MOTEL
NIAGARA FALLS, ONTARIO

Lietuvos pogrindžio spauda Vakaruose

Liberalams artimas V. Vokietijos dienraštis "Stuttgarter Zeitung" paskelbė vedamąjį straipsnį, kuriame iškeliama "LKB Kronikos" reikšmė. Straipsnio antraštė lengvai suprantama vokiečiui skaitytojui, bet lietuviui reikalinga paaiškinimo. "Flaschenpost" pažodžiui reiškia "butelinį paštą". Taip vokiečiai vadina tas žinias, kurias nelaimės ištiktieji jūroje surašydavo ant popieriaus ir, įdėję butelin, paleisdavo plūduriuoti su viltimi, jog kas nors jį pastebės, ištrauks ir perskaitys nevilties ir pagalbos šauksmą.

Štai tokia prasme, sprendžiant iš antraštės, Stuttgarto laikraštis aptaria "LKB Kronikos" šiandienę reikšmę.

Bevardžiai autoriai

"Pasaulinės spaudos forume jis neturi jokio vaidmens, jokiame kioske negaunamas, vargu ar kokioje universiteto bibliotekoje pateikiamas skaitytojams. Ir visdėlto, — rašo "Stuttgarter Zeitung", — yra toks laikraštis, sunkaus pavadinimo "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika". Beveik visais požymiais jis skiriasi nuo mūsuose įprastų tikybinių leidinių. Jame nėra pašaipių pastabų, nei nuodingos polemikos prieš kiekvieną kartą "kitus", nėra nei tauškalų, nei klerikalinio tono suktos partinės propagandos.

Šis pogrindyje leidžiamas laikraštis, — tęsia "Stuttgarter Zeitung", — yra prirašomas bevardžių autorių, kurie negalėtų būti laikraštininkai profesijonalai. Čia nėra vietos antraeiliams dalykams ar rašančiųjų pasirodymui. Kieti ir beveik neįtikimi faktai, pavardžių minėjimu užtikrintos žinios užpildo jo skiltis iki paskutinio taško. Čia pranešama apie padėtį tų Lietuvos piliečių, kurie ir po 36 sovietinės valdžios metų tebėra krikščionys katalikai, apie jų vyskupus, apie šios per kartų kartas pamaldžių žmonių šalies uždarytas ar kitam tikslui panaudotas šventoves.

Su nepagražintu aiškumu kalbama ne tik apie negausių kunigų, bet ir paprastų tikinčiųjų, netgi už mokyklos ribų tikybos mokomų vaikų, persekiojimus. Kiekvienas šio laikraščio numeris nori būti suprastas kaip "butelinis paštas", kaip pavojaus plūduras.

Bet kas jį perskaito iš tų, kurie galėtų ryžtingai protestuoti? Kas tiksliai žino, kur Lietuva?" — baigia savo redakcinį straipsnį V. Vokietijos laikraštis "Stuttgarter Zeitung" (1976. XI. 6).

Lietuva ir Vatikanas

Britanijos Londone gyvenanti latvių politologė Marite Sapiets paskelbė anglų kalba plačią ir gerai dokumentuotą studiją "Lietuva ir Vatikanas". Ją išspausdino Anglijoje leidžiamas triménesinis žurnalas "Religion in Communist Lands" (Vol. 4:3), nagrinėjantis religijos kausimus komunistų valdomuose kraštuose. Šioje studijoje nušviečiamas Lietuvos katalikų gyvenimas sovietinėmis sąlygomis, panaudojant "LKB Kronikos" medžiagą ir dar neišspausdintą kun. M. Bourdeaux veikalą apie Lietuvą — "Kryžių šalis".

Studijos pradžioje M. Sapiets primena, kaip, prijungus Lietuvą prie SSSR, buvo nutrauktas Lietuvos konkordatas su Šventuoju Sostu, išvarytas nuncijus, nusavintas šventovių turtas, uždaryti vienuolynai. Visi tie veiksmai buvo teisinami reikalu atskirti K. Bendriją nuo valstybės. Lietuvių patirtis, autorės nuomone, parodė, kad toks "atskyrimas" sovietine prasme reiškia pajungti K. Bendriją valstybei.

Vyskupai kankiniai

Sovietines pastangas šioje srityje laikinai sutrukdė vokiečių okupacija karo metais, tačiau ir tada nebuvo leista atgaivinti katalikiškąją spaudą bei draugijas. Sovietams antrąkart Lietuvą užėmus, smarkiai nukentėjo vyskupai. Telšių vysk. V. Borisevičius, gelbėjęs žydus vokiečių okupacijos metais, buvo be viešo teismo sušaudytas 1947 m. Vilniaus arkivyskupas M. Reinys, nuteistas 25 metams, mirė Vladimiro kalėjime 1953 m. Šiandien kaikurie lietuviai mano, — rašo M. Sapiets, — kad pasaulio katalikų visuomenė savo įsikišimu būtų galėjusi šiuos vyskupus nuo mirties išgelbėti. Deja, net Lietuvos partizanų atgabentas laiškas popiežiui pasiliko be žymesnio atgarsio.

Po Stalino mirties iš lagerio buvo paleistas palaužtos sveikatos vyskupas P. Ramanauskas ir stebuklingai persekiojimus pakėlęs senelis arkiv. T. Matulionis. Tik vienas Panevėžio vyskupas K. Paltarokas galėjo išvengti kitų Lietuvos vyskupų likimo, bet ir jis nuolaidų režimui nedarė. Jo pavedimu mėginęs užmegzti ryšį su Vatikanu kun. Račiūnas buvo nuteistas 25 metams.

Dabartinė būklė

Toliau M. Sapiets nušviečia dabartinį vyskupų V. Sladkevičiaus ir J. Steponavičiaus persekiojimą. Autorė teigia, kad visos pastangos padaryti vyskupus valdžios įrankiais Lietuvoje sužlugo. Ji pasakoja, kaip 1972 m. pavasarį pareigas einą vyskupai ir vyskupijų valdytojai buvo priversti pasirašyti tariamai "ganytojinį raštą", smerkiantį 17.000 tinkinčiųjų skundo Jungtinėms Tautoms organizatorius, ir kokios buvo kunigų reakcijos.

M. Sapiets pateikia daug ištraukų iš "LKB Kronikos" dokumentų, ypač iš laiško R. Vokietijos kardinolui Bengschui, ir pabrėžia didelį Lietuvos katalikų susirūpinimą, kad Vatikanas nedarytų nuolaidų sovietams. Išvadoje teigiama: Kronikos leidėjai nebijo atviro dialogo su ateistais, jeigu jis būtų vedamas abipuse gera valia ir pakanta, tačiau jie įsakmiai perspėja nepasitikėti sovietinės valdžios atstovų pažadais, sąlygojamais įsipareigojimo diplomatiškai nutylėti katalikams daromas skriaudas Sov. Sąjungoje.

A. Lembergas

Gundymai Seinų bazilikoje

B. ZUMERIS

Su skaudančia širdimi perskaičiau "TŽ" 1976 m. 43 ir 44 nr. išspausdintą straipsnį: "Vyskupo raštas ir lietuvių atsakymai". Tai lietuvių kova su Lomžos vyskupu dėl neleidimo lietuviškų pamaldų Seinų bazilikoje. Kova vyksta jau 30 metų. Atsimintina, kad lietuviai savas šventoves nuo lenkų turėjo ginti kumščiais ir basliais net nepriklausomos Lietuvos pradžioje, o lenkų okupuotoje Vilnijoje toks lenkų "apaštalavimas" truko visą arkiv. Jalbžykovskio valdymo laiką. Lietuvių persekiojimo dėl lietuviškų pamaldų "nematė" nei Vatikanas, nei jo atsiųsti nuncijai. Jeigu būtų "matę", tikrai tokie nekrikščioniški dalykai nebūtų vykę 20-tojo šimtmečio sąvartoje.

Šiandieniniai katalikiškieji Lenkijos vadovai skelbiasi kovoją prieš ateizmą, komunizmą, bet prieš lietuvius žygiuoja ranka rankon ir ateistas lenkas, ir dvasiškis.

Dabartinėje okupuotoje Lietuvoje išeina net lenkiškas dienraštis, o tuo tarpu visiems šiandieninės Lenkijos ribose gyvenantiems lietuviams teleidžiamas tik vienas neperiodinis laikraštėlis "Aušra", kurio per 30 metų teišėjo 34 numeriai. Lietuviškame Seinų - Punsko krašte lietuviškos pamaldos tebelaikomos Punsko, Smalėnų parapijose ir buvusioje mažytėje Seinų protestantų šventovėje. Seinų bazilikoje lietuviškų pamaldų Lomžos vyskupas neleidžia laikyti. Girdi, lietuviškos giesmės piktina lenkus. Lietuviškas giedojimas vadinamas provokaciniu ir t.t.

Lyg šaltu vandeniu

Ant teisingos Seinų lietuvių kovos dėl lietuviškų pamaldų šalto vandens užpylė prel. L. Tulaba. Jis "TŽ" 41 nr. pasiūlė lietuviams pasitenkinti tuo, ką lenkai malonėja duoti, Girdi, dabartinis Lomžos vysk. Sasinovskis leidžiasi į kalbas ir sutinka duoti dalį to, ko lietuviai prašo. Dalį duoda, o kitoje dalyje daro savo.

Prel. L. Tulaba nurodo: "Kai velnias nori sugundyti šventą žmogų, dažniausiai jam sugestijonuoja ne piktas mintis, bet šventas". Nežinau kas Seinų lietuviams pakišo mintį reikalauti bazilikoje lietuviškų pamaldų, bet pagal Kristaus mokslą reikalas yra paprasčiausias: norite melstis — prašom. Kristaus šventovės durys atviros visoms tautoms ir visoms kalboms. Taigi, teologija labai paprasta, suprantama net beraštei kaimo moterėlei. Bet čia pasirodo ant velniuko uodegos atjojęs lenkiškas šovinizmas: "Aha, jūs **lietuviškai** norite melstis!" Nuo šito žodžio lietuviškai (pagal lenko supratimą) jau prasideda ne Kristaus mokslas, bet pati velniava. Lenkiškai galite melstis kiek tik norite, bet lietuviškai negausite. Sieksniniai aiškinimai, kaltinimai, provokacijos ir t.t.

Tylėti ausis suglaudus

Prel. L. Tulaba siūlo Seinų lietuviams pasitenkinti mažyte buvusia protestantų šventove ir nepretenduoti į lietuviškas pamaldas bazilikoje. Jis savo straipsniuose jau nekartą yra pabėręs keistų minčių. Ir dabar, kalbėdamas Seinų lietuvių reikalu, bara lietuvius kam jie kritikuoja Vatikaną, kritikuoja lenką vyskupą. Jis prašo nurodyti kada ir kur Vatikanas lietuviškam reikalui pakenkęs. Ką padarė gero — žinom, bet nurodinėti žilo plauko sulaukusiam prelatui istorinius faktus, rodos, nereikėtų. Juk jie visiem žinomi.

Man, kaip lietuviui, be šokinėjimų į visus kampus, yra labai aišku: Lietuvoje rusiškieji komunistai gena lietuvius iš švenotvių už tai, kad jie meldžiasi Dievui, o ne Maskvai, gi Seinuose Lomžos vyskupas gena lietuvius iš bazilikos už tai, kad jie nori melstis ne lenkiškai, bet lietuviškai. Tai ir viskas. Visa kita yra dūmai užmaskuoti tikriesiems siekiams. Vatikanas privalėtų į tokius dalykus atkreipti savo vadovaujantį dėmesį.. Deja, prel. L. Tulaba nurodo: "Šv. Sostas neišeis prieš Lenkijos episkopatą ir neišspręs ar lietuviai turi melstis sava kalba parapijos ar kitoje bažnyčoje".

Na, jeigu jau Vatikanas neturi galios sudrausti aiškiai matomo tautinio lietuvių ujimo Kristaus vynuogyne, tai kas tada mums belieka daryti? Nuo senų laikų ligi Jalbžykovskio viešpatavimo, deja, ši tiesa — lietuvių atžvilgiu — egzistuoja. Tada juokais nejuokais lieka vienintelis tikras mūsų pagalbininkas — kreiptis į prelato minėtą velnytį, kad jis pakištų Lomžos vyskupui šventą mintį, jog lietuviai, šiaip ar taip aiškinsi, turi teisę lietuviškai melstis savo tėvų ir protėvių rankomis statytoje Seinų bazilikoje, bent nuo lenkiškų pamaldų atliekamu laiku.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ BEI PILNŲ SĖKMĖS IR SVEIKATOS 1977 METŲ visiems savo giminėms, draugams, bendradarbiams bei pažįstamiems linki —

VACLOVAS ir JULIJA SKREBUTĖNAI

Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga savo gimines, draugus ir pažįstamus sveikina —

Regina ir Petras Bražukai

Džiugių Kalėdų švenčių ir sėkmės kupinų naujų metų

bičiuliams ir artimiesiems nuoširdžiai linki —

Sofija ir Jonas Tumosa

Linksmų šv. Kalėdų bei laimingų ir sveikų NAUJŲ METŲ

LINKIU GERB. DVASIŠKIAMS, GIMINĖMS, BIČIULIAMS BEI VISIEMS LIETUVIAMS.

NUOŠIRDŽIAI —
Marija F. Yokubynienė

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga

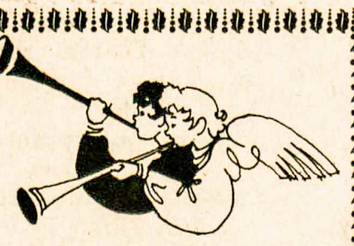

visus savo klientus, draugus ir pažįstamus nuoširdžiai sveikina —

3830 B Bloor St. W.,
Islington, Ontario
Tel. 233-9632

GERARDAS BALČIŪNAS

ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ proga sveikiname savo gimines, draugus ir pažįstamus —

Ottawa, Ont. *Vincas ir Veronika Kubiliai*

SVEIKINAME visus

Kristaus gimimo švenčių proga,
linkėdami laimės ir taikos ateinančiais metais.

SIGITA ir VYTAUTAS AUŠROTAI

Šv. Kalėdų Naujų Metų

proga sveikina gimines, bičiulius, draugus bei pažįstamus —

EMILIJA ir POVILAS JARAŠIŪNAI

Nuoširdžiai sveikiname
Šv. Kalėdų ir Naujų Metų
proga Toronto bei apylinkių lietuvius, gausiomis aukomis remiančius pavergtos Tėvynės laisvinimo darbą.

Dirbkime, kovokime, kol ateis laisvės diena ir mūsų Tėvynei Lietuvai —

TAUTOS FONDO
Toronto apylinkės atstovybė

SVEIKINAME
visus mūsų rėmėjus, tėvus, mokytojus ir mokinius
šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga,
kartu reikšdami padėką už jūsų paramą ir pasitikėjimą —

Toronto Maironio mokyklos tėvų komitetas

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų
proga sveikiname medicinos srities darbuotojus, visus tautiečius Lietuvoje bei išeivijoje ir linkime išlikti stipriem kūnu ir dvasia —

KANADOS LIETUVIŲ MEDIKŲ SĄJUNGOS VALDYBA

Toronto "Baltijos" jūrų šauliai sveikina
brolius bei seses šaulius ir visą lietuvių bendruomenę
ŠV. KALĖDŲ ir Naujų Metų proga —

Kuopos valdyba

Nuoširdūs sveikinimai
bei linkėjimai nariams, bičiuliams ir pažįstamiems
Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga –

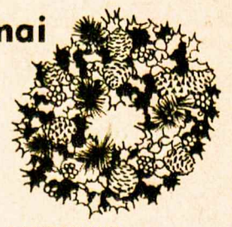

PASAULIO LIETUVIŲ INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ SĄJUNGOS VALDYBA

Linksmų

KALĖDŲ švenčių ir laimingų NAUJŲ METŲ

linkime sesėms bei broliams šauliams pavergtoje Tėvynėje ir laisvajame pasaulyje.

Visus 1977 metų šauliškus darbus skirkime nepriklausomos Lietuvos atstatymui —

Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopos valdyba

Nuoširdžiai sveikiname
gimines, draugus, pažįstamus su ŠV. KALĖDOMIS ir linkime džiugių bei laimingų NAUJŲ METŲ –

J. O. Paviloniai

ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲ 1977 METŲ proga
sveikiname visus gimines, draugus ir pažįstamus —

Ada ir Edvardas Sudikai

Toronto Lietuvių Moterų Šalpos Grupė "Daina"
sveikina visus šalpos rėmėjus, linkėdama
Linksmų ŠV. KALĖDŲ ir laimingų bei sveikų naujų metų
Prisiminkime tautiečius, kurie negali savimi apsirūpinti.

Toronto Lietuvių Moterų Šalpos Grupė "Daina"

NUOŠIRDŽIAI SVEIKINAME

savo bičiulius lietuvius

Kalėdų švenčių

proga ir linkime visiems didžiai

sėkmingų naujų metų —

Aldona, aldermanas Tony O'Donohue
ir sūnus Danny

Taip pat nuoširdžiai dėkoju už paramą rinkimų metu.

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga

sveikinu visus
draugus bei pažįstamus —

Petras Meškauskas

Sveikinu *visus bičiulius, draugus bei pažįstamus, gyvenančius Toronte ir kitur*

ŠV. KALĖDŲ *bei*

Naujų Metų proga —

Jonas Maniuška

Nuoširdžiai sveikinu

VISUS SAVO BIČIULIUS LIETUVIUS

KALĖDŲ švenčių proga

IR LINKIU GERIAUSIOS SĖKMĖS

NAUJAISIAIS METAIS —

ED NEGRIDGE,
Alderman

Taip pat nuoširdžiai dėkoju už paramą rinkimų metu

Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga

sveikiname visus gimines,
draugus bei pažįstamus —

M. B. Genčiai ir mama

Linksmų ŠV. KALĖDŲ ir

laimingų naujų metų

giminėms, draugams ir pažįstamiems linki —

Jadvyga, Antanas Trinkūnai ir šeima

ŠV. KALĖDŲ

proga sveikiname gimines, draugus, pažįstamus ir linkime džiugių bei sėkmingų NAUJŲ METŲ —

Aldona, Algis Vaičiūnai ir šeima

Linksmų šv. KALĖDŲ ir laimingų NAUJŲ METŲ

linki savo klientams, draugams ir pažįstamiems —

HENRIKAS, DALIA STEPONAIČIAI
ir SŪNUS

Toronto lietuvaitės rodo lankytojams juostų audimo meną Ontario Mokslo Centre, kur buvo surengtas kalėdinis tautybių festivalis su baltiečių skyriumi Nuotr. St. Dabkaus

"Lituanie - terre des croix..."

Prancūzų autoriaus Andre Martin knyga apie Lietuvą — tikėjimo ir kryžių šalį

Lietuvių pastangos informuoti pasaulį apie Lietuvoje vykdomą Sovietų Sąjungos tautinę ir religinę priespaudą dažnai atsimuša į subjektyvumo priekaištą. Svetimtaučiui šiuo atžvilgiu yra žymiai lengviau. Tad labai džiugu matyti prancūzo Andre Martin neseniai parašytą veikalą "La Lituanie Terre de Foi, Terre des Croix" (Lietuva tikėjimo ir kryžių žemė).

Šis autorius buvo anksčiau išleidęs 4 veikalus apie likimą tikinčiųjų ir disidentų Sovietų Sąjungoje. Tuose veikaluose jis aprašė stambiais bruožais padėtį katalikų, prijungtų prie Sov. Sąjungos 1939 m. po Stalino ir Hitlerio sandėrio. Šiame veikale Andre Martin norėjo plačiau išdėstyti. Kaip pavyzdį pasirinko Lietuvą, nes, anot jo, Lietuva "nereikšmingas kraštas teritorijos, gamtos turtų ir gyventojų skaičiaus atžvilgiu, bet jos pasipriešinimas dvasinėje ir medžiaginėje srityje kelia nuostabą".

Knyga išleista Paryžiuje, 197 puslapių, iliustruota. Yra nuotraukos Lietuvos žemėlapio, Nijolės Sadūnaitės, Sibiro lietuvaičių maldaknygės, Aušros Vartų ir daugelio lietuviškų kryžių.

Autorius, naudodamas metodą duoti balsą "nutildytiems" ir perduoti jų liudijimą, plačiai naudojo "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką", taip pat laiškus ir pasakojimus kunigų bei pasauliečių, kurie yra ten buvę. Sakosi nepretenduojąs rašyti Lietuvos istorijos, bet tik "remiantis faktais ir liudijimais, niekad nepaneigtais, iškelti metodus, kuriais naudojasi bedieviška valdžia, siekdama sunaikinti tikinčiųjų Bendriją".

Pirmasis skyrius pradedamas su Romu Kalanta. Pasak autoriaus, procesą, vedantį į Kalantos susideginimą, pradėjo tyla popiežiaus, kurio užtariančio balso laukė Lietuvos tikintieji per 1972 m. Velykas. Autorius paaiškina tiems teologams, kurie Kalantos auką vadina neleistina sivižudybe, kad iš tikrųjų **"galutiniame atsiskaityme greičiausiai ne 'ugnies aukos' bus sodinamas į kaltinamųjų suolą, bet tie, kurie juos privedė prie savižudybės, kuri buvo daroma ne savo pačių naudai, bet kaip ženklas paskutinio kreipimosi į pasaulį be širdies."**

Apie "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką" autorius rašo labai plačiai. Jis sako, kad Vakarų susižinojimo priemonių abejingumas ir diplomatinė Vatikano tyla lietuviams įrodė, jog "tautų šeimoje jie turi remtis savo jėgomis, ypač dvasinėmis". O dėl Vatikano, tai, anot jo, **"būdami giliai tikintys, lietuviai moka skirti tarp diplomatijos ir uolos, kuri buvo Petras. Jie pasikliauna tik uola, kuri išliks iki laikų pabaigos"**. Lietuviai, suprasdami propagandos reikšmę, pradėjo leisti kroniką, kuri, pasiekusi Vakarus, "teikia žinių apie tautą, kuri verčiau renkasi mirtį, negu vergiją". Kronika, siekdama informuoti laisvąjį pasaulį, esą naudojasi kitų Sovietų Sąjungos disidentų metodu, būtent, "statyti prie sienos atsakinguosius už tikėjimo persekiojimą, į juos tiesiai kreipiantis. Iš čia peticijos, prašymai, skundai Brežnevui ir kulto ministerijai. Jie tai daro ne todėl, kad turėtų iliuziją gauti, ko jie laukia, bet kad 'kas parašyta, palieka parašyta', nors tai mėginama užtušuoti".

Autorius, plačiai naudodamasis Kronika, aprašo sunkią kunigų seminarijos padėtį, aktyvių, ištikimų religijai kunigų sunkią dalią ir "prisitaikiusių" kunigų įnašą, griaunant K. Bendriją. Jis kalba apie "kančios ekumenizmą", kurs esąs sėkmingesnis už mūsų "pigų sinkretizmą". Įvairių religijų tikintieji bendrauja "esminiuose dalykuose" su beribiu tikėjimu milžiniškoje sovietų imperijoje. Jis mini, kad Sibire lietuviai kunigai, neslėpdami savo kunigystės, atvertė tūkstančius ne tik politinių, bet ir kriminalinių nusikaltėlių. Jis tvirtina, kad ten persekiojamuose, ypač religijos srityje, "kyla ir bręsta tikros vienybės pasiilgimas". Esą Sergijų Kovaliovą, ortodoksą, lietuviai katalikai vadina "tikru ekumenizmo apaštalu".

Autorius baigia veikalą, aprašydamas Sibiro lietuvaičių maldaknygę, stebėdamasis ta nepaprastai kilnia dvasia, kuri atsispindi tose maldose, ir Nijolės Sadūnaitės teismo aprašymu.

A. Martin tiki Lietuvos išlikimu, nes "ji turi nenugalimų ginklų: savo kalbą, kurios šaknys pranyksta amžių glūdumoje", ir ypač "nesutrukdomą tautos dvasią. Tylaus ir mąstančio charakterio, atkaklus bei kietas lietuvis nėra lengvai pakreipiamas, bet kartą laimėtas kuriam nors reikalui, kurį jis laiko šventu, neužleis nė colio ir kovos iki mirties".

André Martin, LITUANIE — TERRE DE FOI, TERRE DES CROIX. Editions Albatros, 14 rue de l'Armorique, Paris 15e, France. Išleista 1976 m. 199 psl. Kaina nepažymėta.

A. P.

BALTIC MOVERS

Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.

Skambinti tel. LE 4-1403

30 DEWSON St., Toronto, Ont.

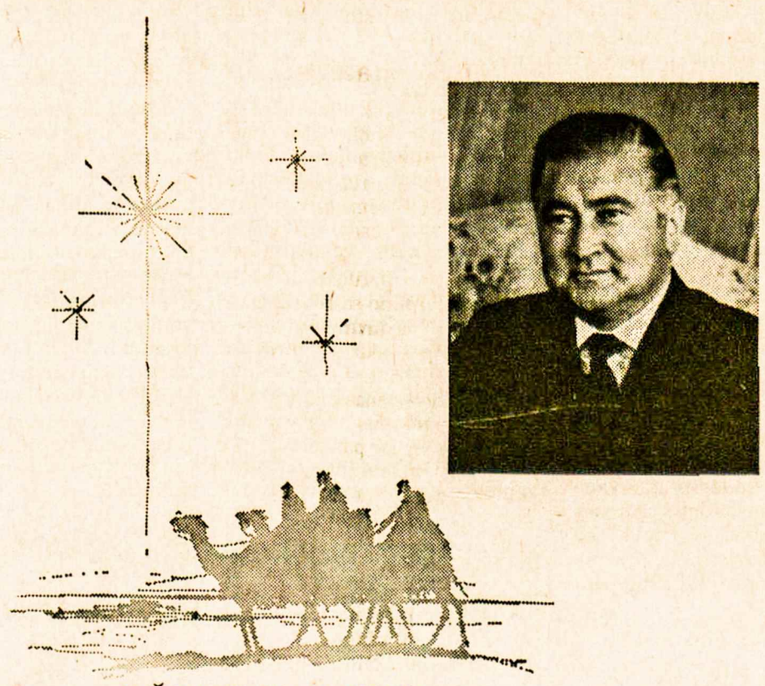

DŽIUGI NAUJIENA

Garbė Dievui augštybėse, ramybė žemėje geros valios žmonėms, kuri ir vėl ataidi nuo Betlėjaus laukų, tebūnie nauju taikos bei meilės įkvėpimu šiame laikotarpyje.

Telaimina jus bei jūsų šeimas Betlėjaus Kūdikis ir teveda per ištisus metus.

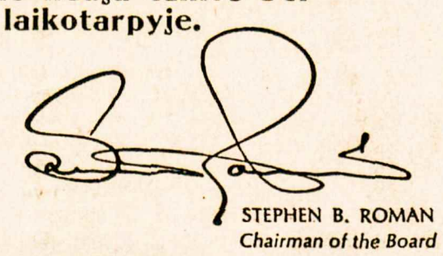

STEPHEN B. ROMAN
Chairman of the Board

DENISON MINES LIMITED

TORONTO, CANADA

SVEIKINAME

gimines, draugus, pažįstamus ir visus lietuvius

Šv. Kalėdų proga ir linkime laimingų naujų metų —

Eugenija ir Adolfas Sagevičiai
FAULDS MOTEL, 1675 London Rd.,
Sarnia, Ontario. 519-542-5566

Nuoširdžiausi linkėjimai

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga

visiems savo klientams ir bičiuliams

GIFTS INTERNATIONAL INC.

N. ir J. VAZNELIAI
2501 W. 71st Street, Chicago, Ill. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro dirbinių pasirinkimas.

Mielus savo klientus, draugus bei pažįstamus

Kalėdų ir Naujų Metų proga

SVEIKINA

WALTER DAUGINIS

Namų — gyvybės — automobilių — komerciniai
Įvairių draudos bendrovių atstovybė

1613 Bloor St. W., Toronto, Ont.
Tel. 533-1121, namų 822-8480

Džiugių šv. Kalėdų ir sėkmingų naujų metų

visiems klientams ir pažįstamiems linki —

ED. KONDRATAS,

vyriškų ir moteriškų drabužių siuvėjas
1113 Dundas Street West, Toronto
Telefonas LE 3-5454

Gerbiamuosius klientus, bičiulius bei pažįstamus

Kalėdų švenčių bei Naujų Metų

proga nuoširdžiausiai sveikiname

European Meat & Delicatessen

MAISTO KRAUTUVĖ

Sav. Albina ir Justas Krasauskai
2899 Bloor St. W. Tel. 233-9783

Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga

nuoširdžiai sveikina mielus klientus, draugus bei pažįstamus, linkėdamas sveikatos ir sėkmės sekančiais metais —

V. BAČĖNAS,
All Seasons Travel Agency
2224 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Telefonas 533-3531

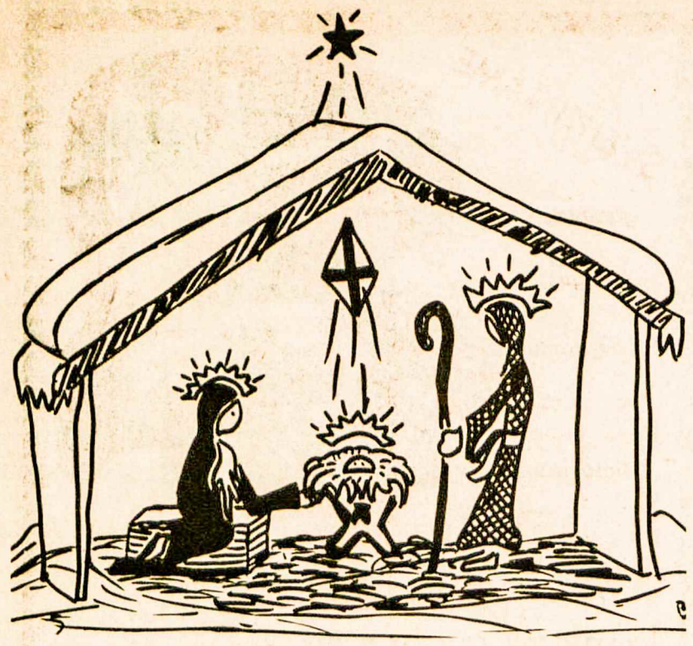

Taip vaizduoja Kristaus gimimą torontietė mokinė B. Abromaitytė

ŽIBURĖLIAI mūsų mažiesiems

KĄ MAN DUODA RELIGIJA?

Religija yra žmogaus kelrodis į žmogaus santykius su Dievu. Pagrindiniai religijos dėsniai yra įstatymai, kurie yra privalomi visiems tikintiesiems. Šie dėsniai tvarko žmogaus gyvenimą, nurodo kaip jam elgtis ir kaip sugyventi su kitais žmonėmis. Kiekvienu abejonės atveju žmogus gali sustoti, pagalvoti kaip jam šiuo atveju pasielgti. Atsakymą jis randa religijoje. Sunkioje valandoje religija žmogų guodžia. Mes meldžiamės už mirusius, nes jie mus mato ir globoja. Mes su jais susitiksime danguje. Kai laikomės religijos įstatymų, tada kiekviena mūsų gyvenimo valanda yra rami, mes drąsiai galime žiūrėti kiekvienam žmogui į akis ir taip pat galime nebijoti mirties valandos ar pavojaus.

Gintas Sendžikas, X sk.

Man religija yra žinojimas apie Dievulį ir ką jis mums padaro. Religija man reiškia, kaip mes turime gyventi su visais žmonėmis pasaulyje. Ji rodo mums gerus ir blogus dalykus, skatina tikėti Dievą, suprasti kas atsitinka su mūsų sielomis kai numirštame. Mes turime mylėti visus žmones ir niekam nedaryti blogo. Tuos visus dalykus mes išmokstame iš kunigo, seselių ir tėvelių.

Rasa Simanavičiūtė, X sk.

Religija visus turi ko nors pamokyti. Šitame pasaulyje yra žmonių, kurie netiki į Dievą. Daug žmonių tiki į Dievą ir gyvena krikščionišką gyvenimą. Man atrodo, kad žmonės, kurie turi tikėjimą į Dievą, turi daug meilės. Religija mane moko kaip mylėti žmones ir kaip sugyventi su visais. Religija reiškia ne tik lankymą pamaldų kas sekmadienį. Ji yra meilė visiems žmonėms ir Dievui. Dievas nori, kad mes gyventume tvarkingą gyvenimą, nesipyktume su kitais žmonėmis, bet jiems būtume malonūs.

Dievas mums davė galią mylėti. Man atrodo, kad meilė kitiems yra svarbiausias dalykas mūsų gyvenime. Be meilės mes negalėtume pagelbėti kitiems ir neturėtume džiaugsmo.

Edita Galinaitytė, IX sk.

Man religija duoda tvirtą tikėjimą, viltį ir teisingumą. Ji mums aiškiai pasako kas yra Dievas. Religija mums padeda suprasti šventuosius ir jų stebuklus. Ji pažadina mumyse sąžinės jausmą ir moralinį gyvenimą. Ji mums padeda arčiau prieiti prie Dievo, suprasti pasaulio įvykius ir kitus žmones.

Dana Barakauskaitė, IX sk.

Religija padeda man suprasti ir labiau mylėti Dievą. Religija man padeda suprasti kas yra bloga ir kas yra gera. Be religijos aš nesuprasčiau daug dalykų apie Dievą ir šventuosius. Su religija mes prieiname arčiau Dievo. Visi žmonės turėtų tikėti į Dievą! Bet daug žmonių netiki, nes nežino apie Dievą. Religija mums padeda suprasti žmones aplink mus. Per religijos pamokas mes matome daug filmų, kurie padeda mums suprasti žmones.

Laima Krivaitė, IX sk.

Religija padeda man suprasti Dievą, pasako kas yra Dievas ir dėlto mes tikime į jį. Per religijos pamokas mes daug išmokstame apie Dievą ir kaip turime gyventi, kad po mirties būtume priimti į amžiną gyvenimą. Per religiją mes artinamės prie Dievo.

Rasa Rimkutė, IX sk.

Man religija duoda ilgą gyvenimą su Dievu. Aš žinau, jei aš tikiu į Kristų, prisikėlusį po mirties, turėsiu amžiną gyvenimą. Mano širdyje bus taika, ir aš būsiu labai laiminga.

Rūta Meiklejohn, IX sk.

Man religija padeda suprasti Dievą ir sužinoti apie Kristaus darbus ir mokymą. Aš sužinojau apie Jo stebuklus. Religija man duoda tikėjimą į amžiną gyvenimą. Aš turiu džiaugsmo ir laimės gyvenime, nes žinau apie šituos dalykus.

Laima Karosaitė, IX sk.

KALĖDŲ ATOSTOGOS

Rita atsisėdo prie stalo ir pradėjo ruošti savo pamokas.

— Rita!

— Taip, tėte, tuojau ateinu, — atsakė jinai pusiau tingėdama. — Aš nenoriu vakarienės. Aš neseniai valgiau pietus! — Bet vistiek Rita atsikėlė ir nuėjo į apačią.

— Ar žinai kas per vakaras, Ritute? — paklausė ją mama.

— Žinau, šiandien yra vakaras, kada aš gausiu visas dovanas, — negražiai atsakė Rita.

— Ne, ne, Ritute, šis vakaras yra Kūčios. Tu gausi dovanas, tik reikia apie Jėzų pagalvoti.

— O kodėl? — paklausė Rita.

Ritos mama vienaip ir kitaip galvojo, kaip jai išaiškinti, bet pagaliau Rita pati suprato ką jos mama norėjo pasakyti ir nustojo kalbėti. Kai Rita atsigulė į lovą, tuojau užmigo, galvodama apie tetą, kuri rytoj atvažiuos.

— Aš gausiu dar vieną dovaną, man bus smagu ją atidaryti, — galvojo ji. — Rita negalvojo daug apie Dievą — buvo tik ašTuonerių metų.

Kai Rita atsibudo, teta jau buvo atvažiavusi. Rita greit apsivilko ir nubėgo į apačią. Pasakius "labas", tuojau nubėgo prie dovanos ir greit atidarė. Ten buvo knyga.

— Labai aaačiū, — nenoriai ištarė Rita. Ji nemėgo skaityti, tik žaisti. Nubėgo į viršų ir pradėjo ruošti pamokas.

Kai praėjo savaitė, reikėjo eiti atgal į mokyklą. Mokykloje turėjo parašyti rašinėlį apie atostogas. Ji gale parašė:

— Kitais metais gal aš mėgsiu knygas skaityti.

Mirga Šaltmiraitė, VI sk.

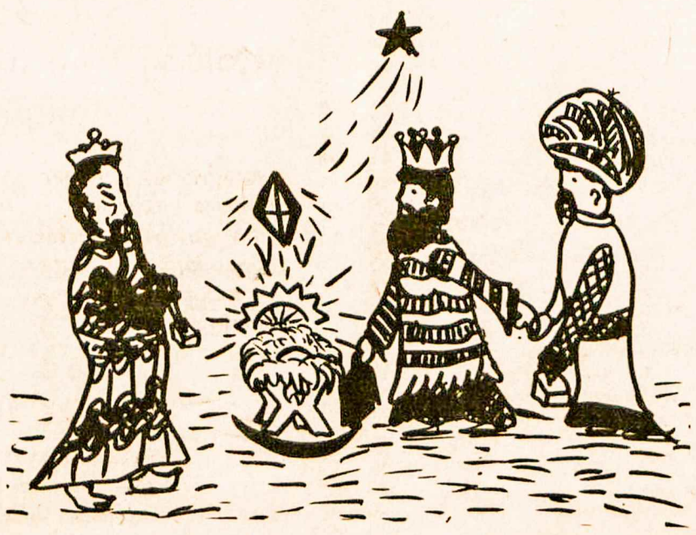

Toronto Maironio mokyklos mokinės B. Abromaitytės piešinys "Trys Karaliai"

Miesto žiburiai

Pamažu temsta,
Kaip pilka skara
Dengia visą miestą.

Viena po kitos
Šviesos pasirodo mieste,
O žvaigždės tamsiame skliaute.

Jos blykčioja ir žiba,
Atrodo kaip tūkstantis
Žvakių tamsoje.

Tyloje teka saulė,
Šviesiai šypsosi aušra,
Šviesos gęsta—prasideda diena.

Asta Šernaitė, IX sk.

Seneliai

Jie gyvena kaime
ir žalmargę turi.
Juodą duoną kepa,
kasdien spaudžia sūrį.

Katinėlis Rainius
ir šuniukas Margis
ten gražiai draugauja,
jų namučius sergi.

Močiutės palangėj
auga žalios rūtos,
jos daržely kvepia,
lyg Lietuvoj būtum!

B. Vytienė

LAIMĖS JIEŠKOTOJAS

Jonukas jau nuo saulėtekio kopia į augštą kalną. Iš žmonių pasakojimų jis žino, kad šito paslaptingo kalno viršūnėje gyvena geras, išmintingas senelis žynys, kuris viską žino, net kur laimė gyvena. Pasiekęs kalno viršūnę jis atidžiai apsižvalgė.

Po išsišakojusiu ąžuolu, ant kelmo, sėdėjo senutis senutėlis su ilga, ilga, ligi pat žemės barzda. Jonukas prisiartino prie jo, pasveikino ir sumišęs nebežinojo ką besakyti. Senelis nusišypsojo ir pats ramiu balsu prabilo:

— Turbūt ir tu, kaip visi kiti, atėjai laimės jieškoti?

— O, taip, seneli, aš noriu būti laimingas, laimingiausias žmogus pasaulyje, tik prašau, pasakyk kur mano laimė gyvena.

Senelis, peržvelgęs jį nuo kojų iki galvos, paprašė atsisėsti šalia jo. Apkabinęs jį, kaip motina, su nuoširdumu pradėjo pasakoti.

— Vargšeli, tu kopei į augštą, į augščiausią kalną, norėdamas sužinoti kur tavo laimė gyvena. Tu tiek daug laiko sugaišai, o nežinojai, kad tavo laimė gyvena ne kalnuose, ne užburtoje nežinomoje šalyje, bet tavo mažytėje širdelėje.

— Širdelėje? Kaip tai suprasti? — stebėjosi Jonukas.

— Mažytėje širdelėje glūdi nuostabūs turtai, brangesni už aukso kasyklas ar deimantą. Jei mokėsi juos tinkamai išnaudoti gyvenime, būsi laimingiausias žmogus pasaulyje. Kai paugėsi, geriau tai suprasi.

Jonukas giliai susimąstė...

Saulutė jau pamažu slinko vakarop, kai Jonukas, atsisveikinęs su seneliu, pamažu, rimtai nusiteikęs, leidosi pakalnėn namų link. Turbūt jis svarstė ką senelis jam pasakė. **A. Abr.**

TRYS KARALIAI

Trys karaliai,
kaip ereliai,
dykumomis joja —

Baltazaras
ir Gasparas,
trečias Melchijoras.

Gintarą,
auksą, sidabrą
neša į Betlėjų —

nori sveikint
prakartėlėj
mūsų Atpirkėją!

J. Narūnė

Lietuvaitė rodo šiaudinukų gaminimą Ontario Mokslo Centre (muzėjuje), kur buvo surengtas kalėdinis tautinių grupių festivalis Nuotr. S. Dabkaus

Studijų savaitė Britanijoje

Europos lietuviškų studijų savaitė, kuri kasmet per pastaruosius 23 metus buvo rengiama viename iš V. Europos kraštų, 1977 m. vasarą įvyks Anglijoje. Ji prasidės liepos 31 d. ir truks ligi sekančio sekmadienio. Joje dalyvaus ne tik Britanijos lietuviai-ės, bet ir iš kontinento kraštų ir užjūrio.

Turizmo sezono metu per Britaniją keliauja šimtai lietuvių, kurie iš užjūrių vyksta į Europą. Manoma, kad ateinančiais metais jie pasinaudos proga susipažinti su Europos lietuviais, apie kuriuos gal girdėjo tik iš spaudos. Studijų savaitėje jie galės pasiklausyti įdomių paskaitų įvairiomis temomis ir kartu su europiečiais padiskutuoti mūsų bendras problemas.

Studijų savaitės dalyviai bus apgyvendinti Londono universiteto bendrabutyje, todėl atostogos Anglijoje kainuos gana pigiai. Vienam asmeniui patogus kambarys ir maistas per savaitę kainuos tik 110 JAV dolerių (studentams 100 dol.)

Savaitės metu bus apie 12 paskaitų, kurias skaitys įvairių sričių žinovai. Numatytas laisvalaikis, per kurį pageidaujantiems bus suruoštos ekskursijos po Londoną ir apylinkes, aplankant ir D. Britanijos lietuvių sukurtus centrus — Lietuvių Namus Londone ir Lietuvių Sodybą pietinėje Anglijoje. Suvažiavus iš įvairių kraštų mūsų literatams, numatoma surengti literatūros vakarą. Bus progų ir pasilinksminti.

Norintieji dalyvauti studijų savaitėje platesnių informacijų gali gauti iš Studijų Savaitės Komiteto, Lithuanian House, 1/2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT, England.

Vietų skaičius yra ribotas, todėl patartina užsiregistruoti neatidėliojant.

Dovanėlė mažiesiem

Dvikalbių vaikų problemos sprendimas vos juda pirmyn. Iš oficialiųjų sluogsnių nesulaukdami konkrečių rezultatų, kai-kurie tautiečiai imasi savo iniciatyva ką nors padaryti. Tokiu pavyzdžiu yra V. Baltrušaitis, savo iniciatyva paruošęs ir išleidęs du spalvinimo sąsiuvinius.

Pirmasis sąsiuvinis "Lietuvos gyvūnija" skirtas pirmojo skyriaus vaikams. Jame yra 12 puslapių, kiekvienas skirtas kuriam nors Lietuvos namų ar panamės gyvuliui ar paukščiui. Pusę puslapio užima juoda - balta braižinys, skirtas nuspalvinimui. Braižinyje vyrauja vienas gyvūnas (pvz. avis, arklys ir pan.) ir šalia spausdintas jo pavadinimas — vienintelis žodis puslapyje. Kitą puslapio dalį užima fotografija, vaizduojanti tą gyvūną Lietuvos kaimo sąlygose. Tuo būdu puslapis tinka ir lietuvių kalbos besimokantiems vaikams.

Pakritikuoti čia gal būtų galima tik labai senoviškas kaimo fotografijas, imtas greičiausiai iš šio šimtmečio pirmojo ketvirčio.

Antrasis sąsiuvinis skirtas religinei temai "Jėzus — mūsų Išganytojas." Nors jis taip pat skirtas spalvinimui, bet ilgoki tekstai — Evangelijų išrašai nukelia sąsiuvinį į viduriniuosius skyrius, būtent, ketvirtą ar penktą. Lituanistinei mokyklai jis mažiau įdomus.

Kiekvieno sąsiuvinio kaina— $1.50. Užsisakyti galima pas V. Baltrušaitį, 1210 Northfield Dr., N. E., Grand Rapids, Michigan, 49503, USA. **A. Z.**

Džiovinti lietuviški **SŪRIAI**

— *Stauffville Creamery gamybos* —

gaunami Parkside Meat Market parduotuvėje

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

Progresyvi gyvybės draudos bendrovė

jieško malonaus būdo jaunuolio ar jaunuolės, norinčio aptarnauti klientus kilnojamu kompiuteriu, kuriuo analizuotų klientų reikalavimus. Išsamus apmokymas. Gera ateitis. Mažiausias atlyginimas — $13.000 ir priedai. Prašome siųsti prašymus:

EDWARD J. VALEVIČIUS, Toronto Central Manager, Heritage Life Assurance Co., P. O. Box 41, Commerce Court North, Toronto, Ont., M5L 1G3.

Knyga apie Lietuvą anglų kalba

"LITHUANIAN CHRISTIAN DEMOCRACY"

by A. J. Kasulaitis

Ši, tik iš spaudos išėjusi, 268 psl., iliustruota Europos-Lietuvos žemėlapiu bei nuotraukomis knyga yra Lietuvos valstybės kūrimo, jos nepriklausomo gyvenimo bei veliau mūsų tautos kančių istorinė iškarpa. Ji įdomi ir naudinga visiems, o ypač tiems anglų kalbą vartojantiems lietuviams, kurie norėtų savo tėvų krašto praeitį arčiau pažinti.

Knygos autorius **Algirdas J. Kasulaitis,** mokslus baigęs JAV, žinomas kaip redaktorius, publicistas, krikščionių demokratų veikejas, ilgametis VLIKo bendradarbis.

Knyga — Leono XIII Fondo leidinys skoningai išleista, tinkama ir dovanoti (jaunimui ir amerikiečiams) Kalėdų ar kitom progom. Kaina $4.

Gaunama pas platintojus ir leidėjus:

Leono XIII Fondas, 894 E. 223 St., Cleveland, Ohio 44123, USA

SPECIALUS LEIDINYS - UŽSISAKYKITE!

Tai **"Confrontations With Tyranny** ("Akistata su tironija") redaguotas Alfredo Straumanio. Jis vaizduoja daug tironijos scenų. Šis baltiečių dramų rinkinys anglų kalba bus išleistas 1977 metų sausio 1 dieną. Trys iš šešių dramų buvo sukurtos sovietinėje okupacijoje, o kitos — parašytos baltiečių dramaturgų tremtyje. Kiekviena drama turi įvadinį žodį, paaiškinantį autoriaus kūrybą ir veikalo prasmę.

Dailiai įrištas rinkinys yra stiprus baltiečių patirties liudijimas. Išvydę tą leidinį, daugelis stebėsis dramomis, kurios iki šiol nebuvo prieinamos. **"Confrontation With Tyranny"** yra kelių geriausių mūsų laikų dramų rinkinys.

Užsisakykite šį leidinį dabar ir tuo būdu praturtinkite savo ir bendruomenės žinojimą apie lietuvių bei kitų baltiečių lobį!

Šio rinkinio kaina po 1977 metų sausio 1 dienos bus $15.00. Speciali išankstinė mūsų nuolaida — 20%. Iš anksto apmokėti užsakymai su pašto antspaudu nevėliau 1976 m. gruodžio 31 d. gaus specialią nuolaidą ir tekainuos $12.00.

Please enter my subscription for ____ copy(ies) of **Confrontation With Tyranny** at the limited $12.00 per copy offer. I understand that this order must be postmarked by December 31, 1976.

Name (Please Print) _____

Street _____

City _____ State _____ Zip _____

____ Bill to my account (Libraries and Institutions only. This form must be attached to an official purchase order.)

____ My check is enclosed. Add 5% sales tax on books shipped to an Illinois address.

____ Bank Americard Number _____ Expires _____

____ Master Charge Number _____ Expires _____

____ This is a gift, please send the recipient a gift card indicating the book is given by _____

_____ It is understood that the gift announcement will arrive within a few days of Christmas.

Make checks payable to and mail to

WAVELAND PRESS, INC., P.O. Box 400 Prospect Heights, Ill. 60070

TORONTO LIETUVIŲ NAMAI

SAVO NARIAMS IR VISIEMS LIETUVIAMS LINKI

Linksmų
ŠV. KALĖDŲ
ir
Laimingų
NAUJŲJŲ METŲ

Toronto Lietuvių Namų valdyba

LAIMĖS ir
SĖKMĖS
nuoširdžiai
linkime
mieliems
kooperatyvo nariams ir visiems
tautiečiams ŠVENTŲ KALĖDŲ
ir NAUJŲ METŲ proga –

TORONTO PRISIKĖLIMO PARAPIJOS
KREDITO KOOPERATYVAS

Linksmų šv. Kalėdų
ir sėkmingų Naujų Metų

linki mieliems bičiuliams —

North Sylva Co. Ltd.
nariai ir bendradarbiai

Geriausi linkėjimai šv. Kalėdų
ir
Naujų Metų proga

visiems klientams, draugams bei pažįstamiems —

DUFFERIN RADIO a. TV. 1000 COLLEGE ST.
Savininkas P. Užbalis

LIETUVIŠKŲ SŪRIŲ GAMINTOJAI
Stouffville Creamery savininkai
Stasė ir Aloyzas VISKONTAI
šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga

SVEIKINA VISUS LIETUVIUS PLAČIAJAME PASAULYJE, DRAUGUS, GIMINES IR PAŽĮSTAMUS, LINKĖDAMI DAUG DŽIAUGSMO IR LAIMĖS.

Dėkojame mieliems savo klientams lietuviams už dėmesį, sveikiname juos
šv. Kalėdų proga
ir linkime gerų
naujų metų –
ASTRA MEAT PRODUCTS & DELICATESSEN
2238 Bloor St. W. Tel. 763-1093
Sav. J. CZANIECKI

Mieliems lietuviams linkiu
LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ
ir
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

W. A. LENCKI, B.A., LL.B.
100 Adelaide St. W. Tel. 366-4182
Suite 107

Toronto Lietuvių Namų pirm. J. Strazdo pagerbtuvėse jaunimo atstovai įteikia dovaną Nuotr. V. Pranaičio

PRANEŠIMAS IŠ SUVALKŲ TRIKAMPIO

Teisybės jieškant ir nerandant

Jau šeštą dešimtmetį lenkų valdomi Suvalkų trikampio lietuviai pergyvename sunkų išbandymo laiką. Nuolat girdime, kaip jau ir šimtus metų mūsų protėviai girdėjo, įkyrią, primestą mums "pamoką", kad reikia melstis tik lenkiškai, t. y. katalikiškai, nes lietuvių pagoniškos kalbos Dievas neišklauso. Mūsų "krikštatėvių" mentalitetas atrodo čia tarytum suakmenėjęs stuburkaulis, seniai jau netekęs nei dieviškos, nei žmogiškos gyvybės syvų, išlikęs net iki mūsų laikų iš kažkokio priešistorinio periodo. Kitose aplinkybėse į šį faktą galima būtų pažvelgti net su humoru, bet mūsų sąlygose jis ypatingai skaudžiai mus paliečia, ypač po II pasaulinio karo, kai, atskirti nuo savo tautos kamieno, neturime nė į ką atsiremti.

Daug laiko ir vietos reikėtų atskleisti v i s o m s toms prieš mus kovos priemonėms ir nušviesti mūsų padėčiai. Norėčiau bent paminėti kaikurias mūsų gyvenimo problemas ir pareikšti dėl jų mūsų daugumos pažiūras bei nuotaikas.

* * *

Bemaž visi jaučiamės katalikai. Intymiausius savo jausmus ir mintis, maldą į Dievą, išreiškiame gimtąja kalba. Neįmanoma net įsivaizduoti kitokio būdo. Bažnyčios liturgijoje įvedus vietoj lotynų kalbos gyvąsias tautines kalbas, gimtoji kalba juo daugiau įgijo reikšmės maldoje. Kai religija mūsų santvarkoje palikta tik paskirų piliečių apsisprendimui, o viešosios nuotaikos nelabai palankios religijai, tai atimti žmogui galimybę melstis gimtąja kalba praktiškai reiškia atskirti jį nuo Dievo. Ar ir to siekia Lenkijos dvasiškija?

Norėdami save kaip nors pateisinti, Lenkijos dvasininkai prikiša mums kažkokius absurdiškus nusikaltimus, esą mes ne krikščionys, o žmogžudžiai, lenkų tautos priešai ir t. t.

Mūsų santykiai su lenkais geri. Sugyvename gražiai su lenkais kaimynais, gerbiame jų kalbą bei papročius, per mokyklas ir vėliau gyvenime susipažįstame plačiau su jų kultūra, o kaiko iš jų ir pasimokome. Turime lenkų bičiulių ir krašto gilumoje. Savo pilietines pareigas taip pat atliekame sąžiningai, ir niekas mumis nesiskundžia. Priešingai, milicijos duomenimis, buvusioje Seinų apskrityje mažiausia nusikaltimų, valstybiniu mastu imant.

Tik nepatinkame lenkų dvasiškiams: kodėl namuose kalbame lietuviškai? Ir dar ko užsimanėme — lietuviškai melstis! (Kalėdojimo metu pasigirsta rūstūs žodžiai, kai vaikas lietuviškai persižegnoja; bažnyčioje penitentas negauna išrišimo už tai, kad Seinų bazilikoje giesmes lietuviškai giedojo ir t. t.).

Ir valstybės, ir lenkų visuomenės akyse mes esame lygiateisiai piliečiai, bet Lomžos vyskupui ir kunigams mes esame pavergtieji; jokios teisės mums nepriklauso: kaip drįstame dar reikalauti ko nors! Juk pavergtąjį galima koneveikti ("jūs hitlerininkai, jūs chuliganai. . . ." ir pan.), jo adresu viskas leidžiama.

Dauguma tų pavergtųjų kantriai kenčia ir meldžiasi už savo persekiotojus ("T e s u t e i k i a jiems Dievas Šv. Dvasios malonių, kad jie suprastų darą blogai"). Kiti, dantis sukandę, tyli, o kaikas, neiškentęs, bando kovoti. Laiškai, prašymai, pareiškimai — kur ir besuskaitysi visus — plaukė į Lomžos kuriją jau nuo pirmųjų pokario metų. Taip pat į Lomžos kuriją važinėjo nesuskaitomos delegacijos vis su nauja viltimi, kad gal jau paskutinį kartą, gal daugiau nebereiks ("juk jeigu viską teisingai išaiškinsim. . .").

Tenka abejoti, ar tie visi mūsų kovos įrodymai Lomžos kurijoje užsiliko, ypač žinant Lomžos kurijos nuotaikas ir kėslus. Tačiau iš tų daugybės laiškų ir prašymų Lomžos kurija tikrai pasiliko kaikuriuos tokius, kuriuos mėgina interpretuoti mūsų nenaudai, girdi, tai ne katalikai rašo, o kažkokie ateistai ir komunistai, kad sudrumstų santaiką ir vienybę tarp tikinčiųjų. Gali būti, kad ir netikintieji vieną kitą laišką parašė vyskupui ir kurijai. Mums, visiems Suvalkų trikampio lietuviams, rūpi mūsų tautiečių likimas — sunku pakęsti persekiojimus ir įžeidinėjimus, nes juk už gimtąją kalbą mus persekioja.

Su mumis Lomžos kurijos vyskupas Sasinowski nesileidžia į kalbas, išskyrus tą garsųjį "istorinės reikšmės" laišką, ir tai ne mums betarpiškai skirtą. Tačiau vyskupas Sasinowski leidžiasi į kalbas su lietuvių dvasiškiais gyvenančiais Europos Vakaruose, ir tai Seinų parapijos reikalais. Tikslas visai aiškus: visų pirma gali nieko netrukdomas mus, visus Suvalkų trikampio lietuvius, šmeižti ir ardyti lietuvių tarpe vienybę, pateikdamas kažkokius "įrodymus", o save pateisinti ir dar įsigyti paramos savo planams vykdyti.

* * *

Sutikti su vyskupo Sasinowskio pasiūlymu Seinų lietuviams melstis evangelikų koplytėlėje reikštų visiškai išsižadėti teisės į Seinų parapijos baziliką. Juk aišku, kad su laiku lietuviškos pamaldos būtų panaikintos ir koplytėlėje. Taip pat Vidugirių kaime pastačius siūlomą šventovę, lietuviams irgi būtų atimta teisė į Seinų parapijos baziliką. O, be to, Vidugirių šventovėje, Seinų pavyzdžiu, pamaldos būtų laikomos galbūt tik lenkiškai, nežiūrint, už kieno pinigus būtų toji šventovė pastatyta.

Atsidurtų pavojuje ir Punskas. Didelė bei stipri parapija liktų apkarpyta, o su maža ir silpna jau lengva būtų "susitvarkyti", t. y. panaikinti Punske lietuviškas pamaldas. Suvalkų trikampio lietuviams, jau tiek patyrusiems ir žinantiems, naivu būtų manyti kitaip.

Viskas gudriai mūsų ganytojų sugalvota ir numatyta, "divide et impera" metodas taikomas sąmoningai ir nuosekliai. Bet pas mus ir kaimo paprasti žmonės jau tai supranta, ir todėl skaudu ir baisu būtų, jei tuos visus planus mūsų atžvilgiu galėtų padėti įvykdyti užsienio lietuviai.

Labai naudinga mums visiems ir malonu būtų pastatyti šventovę ir Vidugiriuose, ir dar kur nors kitur, bet kitokiose aplinkybėse ir kitose sąlygose. Gal mums kada nors Dievas ir leis tai įvykdyti.

Šiuo metu mūsų padėtį nusako faktai. Nežiūrint, kokioje šviesoje juos parodo mūsų priešai ar draugai, patys faktai liudija tiesą, ir reikia tik logiškai į juos pažvelgti:

1. Panaikintos buvo lietuviškos pamaldos visose lietuviškose parapijose.

2. Seinų parapijos lietuviams (apie 4000 tikinčiųjų) neleidžiama melstis gimtąja kalba savo parapijos bazilikoje, kurią jie didžiumoje išlaiko.

3. Nėra jokių objektyvių kliūčių grąžinti lietuviškas pamaldas Seinų parapijos bazilikoje.

4. Visi kreipimaisi į Lomžos kuriją ir prašymai lietuviškų pamaldų reikalu atmesti ir išjuokti.

5. Norintieji eiti į kunigus lietuviai nebuvo priimti į Lomžos kunigų seminariją, o tik Lenkijos gilumoje, kad negalėtų paskui dirbti ganytojišką darbą savųjų tarpe. (Nustatyta, kad kunigas privalo dirbti tik toje vyskupijoje, kur baigė kunigų seminariją).

Kokias dar kalbas galima vesti su Lomžos kurija, kai visiškai paprastas išsprendimas p a t s peršasi?

* * *

Mūsų amžiuje, kai ateizmas gresia visam krikščioniškajam pasauliui, jieškome gelbėjimosi visų pirma maldoje ir tikinčiųjų vieningume, todėl tiesiog nesuprantama darosi, kaip gali dvasinė vyriausybė atstumti tikinčiuosius, neleisdama jiems melstis gimtąja kalba savo parapijos šventovėje! Juk, reikia manyti, tie kunigai yra inteligentai. Ir nors galbūt nevisi žino istoriją, bet paskutiniojo karo s i a u b ą pergyveno visa vyresnioji karta. Nejaugi nieko nepasimokė? Ir iš kur tiek blogos valios?! Norom nenorom tenka pagalvoti, kad piktosios dvasios veikimas visur gali pasireikšti. Prisiminkime hitlerininkus ir jų "Gott mit uns", prisiminkime kryžiuočius, kai mūsų tautą kardu ir ugnimi "krikštijo", šmeždami mus ir prieš Vatikaną, ir prieš Vakarų Europą, ir skelbdami atlieką "šventą pareigą". Čia ir paklaustume: o kas mus dabar šmeižia ir n o r ė t ų naujai "pakrikštyti"? Ir ne tik Vatikano, bet ir mūsų tautiečių akivaizdoje? Deja, labai panašūs žmonės, irgi atlieką savo "šventą pareigą". Teatleidžia mums tikrai gerbiamas prel. L. Tulaba šitas karčias mintis. Mums nemažiau skaudu.

Šioje kovoje dėl gimtosios kalbos šventovėje mūsų čia niekas neparems. Vatikano mūsų balsas nepasiekia, Liaudies Lenkijos valdžia į religinius savo piliečių konfliktus nesikiša, o ką jau kalbėti apie okupuotą Lietuvą!

M u m s belieka ištvermingumas ir pasitikėjimas Dievo pagalba svarbiausiu ir patikimiausiu sąjungininku, todėl nenustojame vilties.

Nevienai tautai tenka patirti įvairių nesėkmių ir tragedijų. Istorija parodo, kad laimėjimas priklauso ne tik nuo turimos jėgos, bet ir nuo laimingai susidėjusių aplinkybių, o daugiausia gal — nuo tautos subrendimo laipsnio. Šia, būtent, kryptimi visų pirma turėtume veikti ir mes visi. **M. Vargas**

Ir vėl lietuviai televizijoje

(Atkelta iš 5-to psl.)

Veikalo autoriai yra P. Jurkšaitis ir Anna Reiser. Režisavo Rene Bonniere, padedama E. Kudabienės ir A. Biškevičienės. Perduota per penkias CBC stotis, įskaitant V Toronto kanalą. Jo organizatoriai nusipelno padėkos šiuo adresu: CBC-TV Network Promotion, Box 500, Terminal A, Toronto, Ont., M5W 1E6. **A. R.**

ADAMONIS
Insurance Agency Inc.

SVEIKINA VISUS LIETUVIUS, SULAUKUSIUS
ŠV. KALĖDŲ,
IR LINKI LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ.
Dėkoja už pasitikėjimą ir dėmesį.

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir
W. G. DRESHER REAL ESTATE • REALTOR
LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ir laimingų naujųjų metų linki visiems savo klientams, draugams bei pažįstamiems
Valteris Drešeris
VISŲ RŪŠIŲ APDRAUDA
Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661, namų tel. 233-4446
3828 BLOOR St. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza)

Geriausi linkėjimai šv. Kalėdų
ir
Naujų Metų **proga**
visiems klientams, bičiuliams ir pažįstamiems
P.T. SERVICE CENTRE
Sav. A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas
1862 Mattawa Ave., Mississauga, Ont.
Tel. 279-4371

Linksmų šv. Kalėdų
ir sėkmingų 1977 metų
linkime mieliems klientams, bičiuliams
ir visiems pažįstamiems
BALTIC EXPORTING CO.
S. ir F. JANAVIČIAI
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5

Savo mieluosius klientus ir draugus
ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ 1977 METŲ
proga sveikinu, linkėdamas sėkmės
JONAS V. MARGIS, Phm. B.
"MARGIS DRUGS"
408 Roncesvalles Ave., kampas Howard Park Ave.
Telefonas LE 5-1944, Toronto, Ontario

Gerbiamus klientus,
bičiulius bei pažįstamus
šv. Kalėdų ir Naujų Metų
proga nuoširdžiausiai sveikiname ir linkime
viso geriausio
PARKSIDE MEAT MARKET
MAISTO KRAUTUVĖ
335 Roncesvalles Avenue Telefonas LE 5-1258

Linkiu jums palaimos pilnų Kalėdų, laimingų bei sėkmingų naujų metų
WM. UBBENS LTD.
Drauda ir nuosavybių pardavimas
Telefonas 741-1470

Sveikiname visus lietuvius su šv. Kalėdomis ir Naujaisiais Metais

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "PARAMA"
1573 Bloor St. West, Toronto
Telefonas LE 2-8723,

AMBER DRAPERIES & INTERIORS
sveikina visus draugus, bičiulius ir klientus su
šv. Kalėdom bei naujais metais
ir linki daug laimės —

A. Jankaitienė
2231 Bloor St. W., Toronto, Ont.
II-me augšte
Telefonas 762-3838

Mieliems savo klientams ir bičiuliams linksmų
šv. Kalėdų
ir laimingų
naujų metų
linki —

PRANO BARAUSKO
NEKILNOJAMO TURTO
PARDAVIMO ĮSTAIGA
3828 Bloor St. W., Islington, Ontario
Telefonas 743-0100

Šventiniai sveikinimai visiems lietuviams
Kalėdų ir
Naujų Metų
proga

spaustuvė
TIME PRESS
82 QUEEN ELIZABETH BLVD.
Tel. 252-4659

Džiugių švenčių ir
turtingų naujų metų
linki visiems lietuviams

BALIO MASKELIŪNO
draudos agentūra
Telefonas 251-4864
2405 Lakeshore Blvd. West.,
suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C5

šv. Kalėdų
proga sveikiname
visus lietuvius klientus ir linkime sėkmingų bei džiugių
NAUJŲ METŲ —
Pavasars Bakery
301 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario
531-7353

Linksmų, prasmingų
Kalėdų bei Dievo palaimintų
Naujų Metų
linkime visiems Išganytojo liuteronų parapijos parapijiečiams bei visai lietuvių visuomenei.

"Garbė Dievui augštybėse, o žemėje ramybė jo mylimiems žmonėms" (Luko 2, 14)

KUN. ALGIMANTAS ir RŪTA ŽILINSKAI

Protestas dėl kapinių panaikinimo

Lenkų profesorius atsisakė pareikšti savo nuomonę Vilniaus klausimu

Kanados Lenkų Kongresas lapkričio 27 ir 28 d. d. Toronte surengė protesto manifestaciją, kuria norėjo supažindinti Vakarų pasaulį su lenkams daromom skriaudom Sovietų Sąjungoje. Šv. Mykolo katedroj atlaikytos pamaldos, prie žuvusių karių paminklo padėtas vainikas ir West Park gimnazijos salėje surengtas viešas mitingas.

Protesto išvakarėse, lapkričio 26 d. vakarą, Lenkų Tautinės Sąjungos patalpose įvyko spaudos konferencija. Protesto mitingui ir spaudos konferencijai vadovauti buvo iš Londono (Anglijos) atkviestas ekonominių ir politinių mokslų dr. Zdzislaw Stahl, knygos "Katyno skerdynės" autorius. Jis yra ir politinių Sov. Sąjungos kalinių organizacijos pirmininkas.

Prof. Z. Stahl spaudos konferenciją pravedė dviem etapais. Pirma buvo trumpas pranešimas, o po to sekė klausimai ir atsakymai. Iš pranešimo paaiškėjo, kad po I D. karo Lenkijos rytinėse žemėse vyko karo veiksmai dvejus metus. Kai tik Austro - Vengrijos imperijos kariai pasitraukė iš vakarinės Ukrainos, tarp Lvivo gyventojų— lenkų ir ukrainiečių įsiliepsnojo smarkios kovos. Jos truko 22 dienas (1918 m. lapkričio 1-22 d. d.). Tik atvykus reguliariai lenkų kariuomenei iš vakarų, kova pakrypusi lenkų naudai. Kovos metu žuvo apie 3000 lenkų jaunuolių, moterų ir kareivių. Joje žuvo ir keli britų, prancūzų ir kanadiečių karininkai. Visi jie buvo palaidoti Lvive, specialiai skirtose kapinėse "Cmentarz obroncow Lwowa" (Lvivo gynėjų kapai).

Po II D. karo rusai prisijungė vakarinę Ukrainą, o Lenkiją Potsdamo konferencijoj kompensavo rytinėm Vokietijos žemėm. 1971 m. rugpjūčio mėn. rusai tas karių kapines sunaikino, paleisdami per jas buldozerius ir tankus. Taigi, šiuo protestu lenkai ir nori pademonstruoti nežmonišką Sovietų Sąjungos veiksmą.

Toliau iš prelengto kalbos paaiškėjo, kad rusai iš užimtos rytinės Lenkijos 1939-1941 m. deportavo į Sibirą apie 1,5 milijono lenkų piliečių. Trečdalis jų 1946-48 m. sugrįžo į Lenkiją. 1941 m. Stalinui ir lenkų tremties vyriausybės pirm. gen. Sikorskiui pasirašius sutartį, 114.000 lenkų, esančių Sovietų Sąjungoje, įstojo į lenkų diviziją, vadovaujamą gen. Anderso. Jie per Turkestaną buvo permesti į Šiaurės Afriką kovoms su gen. Romelio vokiškom karo jėgom. Apie 15.000 rusų nužudytų lenkų karininkų buvo atrasta Katyno miškuose. Pranešėjas mano, kad šiuo metu Sov. Sąjungoje dar yra apie vieną milijoną lenkų, tačiau Varšuvos vyriausybė nesanti pajėgi padėti sugrįžti jiems į tėvynę. Jo nuomone, jaunoji generacija asimiliuosis, kai dabartinė išmirs. Lenkų daugiausia yra Azijoj — Sibire. Nedidelė jų dalis gyvena sovietų Lietuvos respublikoje ir Gudijoje.

Gana įdomi buvo paklausimų ir atsakymų dalis. Paklaustas, kodėl po karo nevisi lenkai iš Lietuvos išvažiavo į Lenkiją, atsakė, esą jie ten nuo seno gyveno, prisirišo prie savo žemės ir nenorėjo skirtis. Jis mano, kad 150.000 lenkų tebegyvena Lietuvoje. Jų gyvenimo sąlygos ir teisės Lietuvoje esančios geresnės, negu betkurioje kitoje Sov. Sąjungos dalyje. Paprašytas pareikšti nuomonę dėl Vilniaus krašto, į klausimą neatsakė. Pastebėjo tik, kad ir lietuviai, ir lenkai turi stiprių interesų bei ryšių šioje srityje. Į klausimą, ar po I D. karo kuriantis nepriklausomai Lietuvai ir Lenkijai nekilo unijos minties, atsakė, Lietuva visiškai nesidomėjo, nes Lenkija tuo metu buvo silpna. O čia pat pašonėje buvo dvi didelės valstybės — Rusija ir Vokietija. Šio straipsnelio autorius priminė svečiui, kad vis dar atsimena 1929 m. lenkų legijonierių suvažiavimo šauksmus Vilniuje: "Dziadek, prowadz nas na Kowno" (Seneli, vesk mus į Kauną), kai marš. J. Pilsudskis užbaigė jiems savo kalbą.

Kaip pasielgė rusai su lenkų paminklais prisijungtose srityse? Lvive netoli viens kito stovėjo rašytojo Adomo Mickevičiaus ir karaliaus Jono Sobieskio paminklai (J. Sobieskis vadovavo sujungtom Europos karinėm pajėgom ir sulaikė turkų veržimąsi į Europą prie Vienos, Austrijoje). A. Mickevičiaus paminklą paliko, nes jis laikomas liaudies rašytoju. Karaliaus J. Sobieskio paminklą lenkai išsivežė, o rusai jo vietoj pastatė poeto Ševčenkos paminklą. Mat, jis irgi esąs liaudies poetas.

Lenkijoj esą gyvena apie 5000 žydų kilmės asmenų. II D. karo metu Vakarų sąjungininkų pusėje kovojo 114.000 gen. Anderso armija. Sov. Sąjungos pusėje buvo suorganizuota 40.000 karių divizija Tado Kosčiuškos vardu (mat, irgi "liaudies" kovotojas). Po karo apie 70.000 lenkų karių buvo perkelti į Britaniją. Prie jų prisijungė 30.000 lenkų karių, buv. karo belaisvių Vokietijoje. Apie 15% karių sugrįžo į Lenkiją. Buvo išskirstyti. Vienus sekė, kitus ne, vienus persekiojo, kitus ne. Kosciuškos divizija kovojo Pabaltijo mūšiuose ir užimant Berlyną. Po karo sugrįžo į Lenkiją. Kariai buvo išskirstyti.

Spaudos konferencijoje dalyvavo apie 15 asmenų. Konferencija užtruko apie pusantros valandos. Privačiai teko nugirsti, kad ukrainiečiai turi priekaištų, liečiančių paminklų naikinimą ir lenkams, valdžiusiems Lvivo sritį.

Dalyvavęs

LIETUVIAI PASAULYJE

Italija

ITALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ su Lietuvių Kunigų Sąjunga Romoje surengė pagerbimą Europos lietuvių vysk. A. Deksniui, sulaukusiam 70 metų amžiaus. Jo gyvenimo bei veiklos apžvalgą padarė prel. dr. P. Celiešius, taip pat atšventės amžiaus septyniasdešimtmetį. Pagerbtuvėse dalyvavo Lietuvos diplomatijos šefas S. Lozoraitis, Lietuvos atstovybės prie Vatikano vedėjas S. Lozoraitis, jn., Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos pirm. kun. dr. A. Liuimą, SJ, gregorinio universiteto vicerektorius kun. dr. P. Rabikauskas, SJ, lietuviai marijonai ir salezičiai, Šv. Kazimiero kolegijos vadovybė su studentais, Vatikano radijo lietuviškų programų vedėjas kun. dr. V. Kazlauskas, Romoje gyvenantys lietuviai pasauliečiai.

Vokietija

MIUNCHENO "RATUKO" tradiciniuose susitikimuose ketvirtadieniais veikliai reiškiasi JAV lietuvaitė Eglė Juodvalkytė, jaunosios kartos poetė. Spalio 14 d. ji kalbėjo apie lietuviškai rašančio jaunimo problemas JAV, nepakankamą lietuvių kalbos mokėjimą, dėl kurio nukenčia tokių kūrinių kokybė. Remdamasi savo patirtimi, ji pataria jaunimui daugiau skaityti lietuviškos spaudos bei literatūros. Vertinant jaunimo kūrinius, reikia vengti vienašališko liaupsinimo, nes jis kartais tampa stabdžiu tobulėjimui. Rašančiu jaunimu JAV-se daugiausia rūpinasi "Santara-Šviesa" ir ateitininkai, bet tokių pastangų nejaučiama skautų eilėse. Pasikalbėjime buvo apgailestauta, kad V. Vokietijoje nėra nė vieno jauno literato. Argi tokiu literatų prieauglių neturėtų pasirūpinti Vasario 16 gimnazijos lituanistai? Susirinkimo dalyviams E. Juodvalkytė skaitė savo pirmąjį prozos kūrinį. "Ratuko" jaunimas šį sezoną turi aštuonias tautinius šokius repetuojančias mergaites ir keturias mišrias šokėjų poras. "Ratuko" vardu Šveicarijos Bazelyje sol. V. Rakauskaitė-Landienė aplankė ir pasveikino dr. J. Eretą, švenčiantį amžiaus aštuoniadešimtmetį.

Urugvajus

LIETUVIAI PREKYBININKAI. Montevideo mieste Romas Mačanskas praplėtė savo dažų parduotuvę, nusipirkęs gretimą namą. Edmundas Andriuškevičius, atremontavęs savo namą, atidarė elektros reikmenų parduotuvę, turinčią radijo ir televizijos imtuvų taisymo skyrių.

"Tėviškės Žiburiai", atšventę sidabrinę sukaktį, kviečia malonius skaitytojus rasti naujų prenumeratorių.

Kanados Baltiečių Federacijos surengtos konferencijos Toronte prezidiumas. Iš kairės: U. Petersoo, S. Masionis, J. R. Simanavičius, T. Kronbergs, Y. Shymko, V. Yuzyk

Nuotr. J. Kreilio

LIETUVIŲ BALDŲ KRAUTUVĖS
MOHAWK FURNITURE LTD.
savo mieliems klientams linki
linksmų šv. KALĖDŲ ir laimingų NAUJŲ METŲ
137 Roncesvalles Ave. Tel. 537-1442
2448 Danforth Ave. Tel. OX 9-4444

ŠV. KALĖDŲ
sveikinimai
su geriausiais sėkmės
ir laimės linkėjimais
1977 metais visiems
klientams, bendradarbiams
ir tautiečiams —

LIETUVIŲ SPAUSTUVĖ
LITHO-ART LIMITED
971 College St., Toronto, Ont.
Tel. 533-4363

Visiems lietuviams linkime
džiugių šv. KALĖDŲ
ir
laimingų
NAUJŲ METŲ –
Turner & Porter
436 RONCESVALLES Ave.
Toronto, Ont.

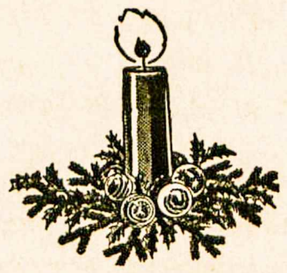

ŠV. KALĖDŲ *ir* NAUJŲ METŲ proga sveikiname visus savo klientus —
Candlelight Caterers
tel. 667-8260
J. Bubulis ir A. Juzukonis

SVEIKINAME
visus mūsų mielus klientus, bičiulius bei pažįstamus ir linkime
linksmų šv. Kalėdų ir
laimingų, sveikų naujų metų.
Sakas Parcel Service
620 Barton St. E.
Hamilton, Ont.
Tel. 544-7239
Savininkai
E. V. Sakai -Sakavičiai

Calgary, Alberta

TAUTOS FONDUI 1976 m. aukojo po $10: dr. K. Lederis, K. Dubauskas, A. Arelis, L. Bruzga, R. Šukys; po $5: K. Vaitkūnas, S. Noreika, J. Žemaitis, R. Šepetienė, KLG, J. Sinkevičienė, O. P. Gluoksnys, Verutė, P. E. Devenis, A. Nevada; $3: K. Slavinskas; $2: J. Tomas, Krausas; $1: A. S. Aukotojams ačiū!

P. Devenis,
Tautos Fondo įgaliotinis

Ar jūsų vaikai jau lanko lituanistinę mokyklą?

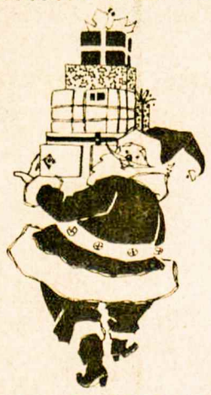

ŠV. KALĖDŲ

švenčių proga sveikiname visus mūsų draugus bei pažįstamus ir linkime visiems sveikų, laimingų ir sėkmingų 1977-tųjų metų —

Gabrielė ir Henrikas Chvedukai
Lily ir Andrius Chvedukai

Linksmų KALĖDŲ švenčių ir laimingų naujų metų visiems klientams, draugams ir pažįstamiems linki —

JONAS M. GUOBA,
advokatas

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų

švenčių proga sveikiname gimines, Toronto dvasiškius, draugus bei pažįstamus —

Ina, Bronė, Jonas Maziliauskai

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

nuoširdžiai linkiu:

savo mylimai Mamytei
M. Abromaičiams
E. Astrauskams
V. Astrauskui
A. Baneliui
K. Batūroms
A. Bubeliui
E. Butkams
A. Byszkiewicz
L. Dagiams
L. Dargienei
P. Dunderams
P. Dunderui
M. Duliūnams
A. Dulkėms
A. Galinaičiams
A. Gačioniams
V. Genčiams
O. Indrelienei
A. Iškauskams
I. Jurcevičiams
J. Jurcevičiams
J. Karkoms
R. Kymantams
A. Klimams
VI. Končiams
O. Kušneraičiams
P. Ledams
A. Lukošiams
K. Lukošiams
V. Matulaičiams
D. Našlėnaitei
J. Norkui
Dr. A. Pacevičiams
W. Pėteraičiams
L. Pilipavičiams
J. Racickui
A. Radzevičiams
B. Rukšai
V. Rutkauskui
B. Sapliams
L. Sapliams
P. Seibučiams
D. Siminkevičiams
J. Skirgailoms
V. Skrebutėnams
VI. Stabačinskams
P. Stauskams
H. Stepaičiams
Dr. J. Sungailoms
V. Štuikiams
p. Šopagai
P. N. Ščepavičiams
R. Šimkams
V. Vaitiekūnams
M. Valaičiams
S. Valiukams
J. Vaškevičiams
V. Verikaičiams
A. Vilkams
V. Vingeliams
E. Zubriams

VYTAS SIMINKEVIČIUS
Simon's Television

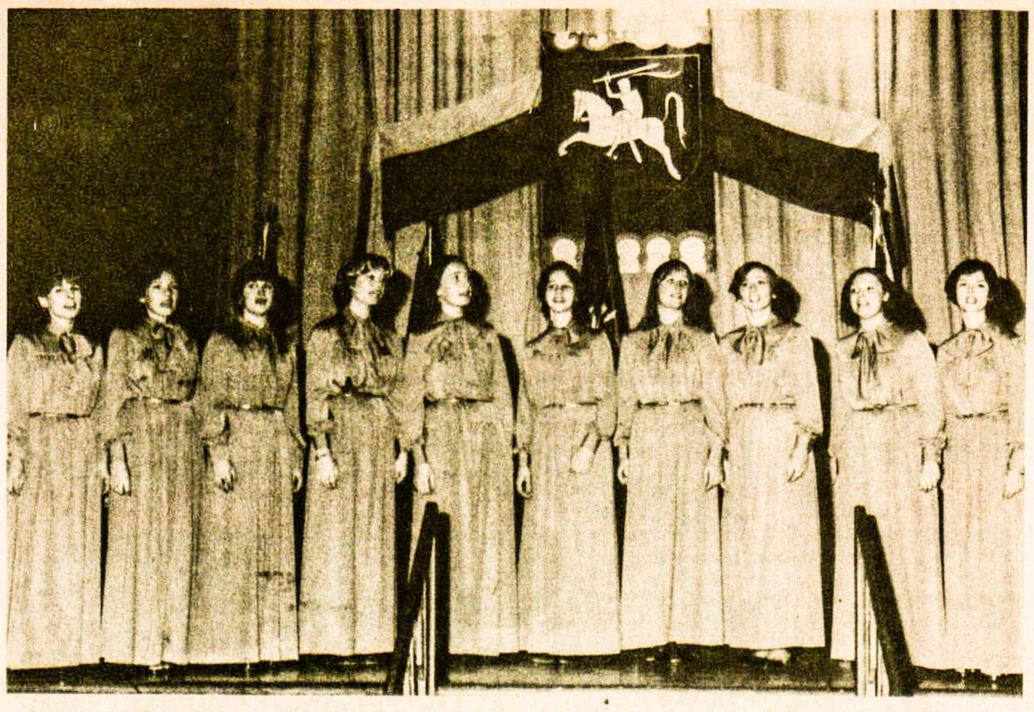

Naujasis Toronto lietuvaičių dainos vienetas "Volungė", sėkmingai pasirodęs keliuose koncertuose

SKAITYTOJAI PASISAKO

ATSAKYMAS JŪRAI AKMENEI

Jeigu sutinkate, kad dabar mūsų pavergtoje Tėvynėje niekas badu nemiršta ir taipogi niekas nuogas nevaikšto, tai tuo Jūs ir patvirtinate mano ankstyvesnį pasakymą. O kad viskas brangu ir prabangos nėra, tai visi gerai žinome.

"Alkaną papenėk, nuogą pridenk" — tai gražūs krikščioniškos minties žodžiai. Bet ar Afrikoje ir Indijoje žmonės nebadauja? Čia gera proga tiems badaujantiems padėti. Iš tos pagalbos komunistams nebus nei finansinio, nei propagandinio pelno. Bet siųsdama vieną eilutę, komunistams sumokate už antrą tokią eilutę. Tuo nenoriu pasakyti, kad nieko nereikia siųsti mūsų pavergtiems broliams. Taip, reikia, bet tik tokiems, kuriems būtinai reikia.

Man rodosi, Jūs labai pervertinote dolerio vertę. Pvz. 1918 m. laisvės kovose ne doleriais buvo atgauta laisvė, bet krikščionišku nepalaužiamu tikėjimu, dideliu ryžtu ir krauju. Neneigiu, kad buvo reikalingas ir dolerėlis.

Sakote, kad dalis apsilankiusiųjų pavergtoje Tėvynėje net perdaug prirašo ar pripasakoja. Pripasakoja gal kam, bet neprirašo. Nieko gausaus apie tai iki šiol neteko skaityti. Net ir Jūs pati apie tai nieko neparašėte. O kodėl? Ko bijote gyvendama laisvame krašte? Jūs tik raginate ir gundote kitus ten važiuoti, kad padarytų tą pačią klaidą — daug sumokėtų ir nieko nematytų. Ar daug Jums teko ten ko pamatyti? Neklaidinkite kitų tokiu savo patarimu. Gerai žinome, kad be ateistinių muzėjų, išniekintų ir uždarytų šventovių komunistai nieko daugiau nesiteikia parodyti. Jie aiškina, esą šventovės uždarytos todėl, kad niekas į jas nebeina. Ar tai ne melas?

Manau reikia skirti du dalykus: slaptą lietuvių tautos pasipriešinimą, taktiką, apie kurią mes nieko nežinome, ir okupantų skriaudas. Nutylėti komunistų daromas dideles skriaudas bei persekiojimą būtų didelis nusidėjimas mūsų kovojančiai tautai. Kam tad "LKB Kronika" yra leidžiama? Ar ne tam, kad demaskuotu komunistinį melą? Komunistai rėkte rėkia, kad jų valdomoje Lietuvoje dabar yra didžiausia demokratija ir kad lietuvių tauta niekad taip geraj negyveno, kaip dabar. Ar begali būti didesnis melas? Jei visi apie tai tylėsime, tai tik patvirtinsime komunistinį melą. Netylėkime, bet stokime visi greta savo kovojančios tautos, viešai ir visada demaskuokime tą melą, plačiai apie tai rašydami savo svetimtaučių spaudoje. Tik tokiu būdu priversime okupantą sužmoniškėti.

Taigi: siųsti siuntinius tik tiems, kuriems jie labiausiai reikalingi — sergantiems ir paliegėliams nuo Sibiro kančių. Skelbti žodžiu ir raštu komunistinio okupanto daromas skriaudas mūsų tautai. Važiuoti į pavergtą Tėvynę tik tiems, kuriems yra būtina, ir važiuoti gerai pasiruošus. Nesiųsti savo vaikų į Lietuvos komunistinį universitetą išmokti lietuvių kalbos, bet nukreipti juos į išeivijos lituanistines mokyklas. Taip elgdamiesi sutaupysime daug pinigo, kurį galėsime sėkmingiau panaudoti savo pavergtų brolių persekiojimui sumažinti ir pavergtos Tėvynės laisvės dienai priartinti. **J. M.**

IŠ LIETUVOS GRĮŽUS

Grįžome labai pavargę, bet pilni gražių įspūdžių, tačiau su skaudančia širdimi Kokia brangi ir graži mūsų Lietuva! Žalia, vešlu, gražūs miškai, ežerai, upės, net oras kvepia! O kaip mus myli mūsų broliai ir sesės! Negaili nieko, kad mūsų viešnagė būtų linksma ir laiminga. O jiems tai nepaprastas džiaugsmas — pragiedrėjimas pilkame ir liūdname, beviltiškame gyvenime. Ir tai daro ne mūsų dovanos, bet asmeninis kontaktas — gyvas žodis iš laisvo pasaulio, nes baisiai yra ištroškę laisvės ir naujienų. Ten po Helsinkio pamažu eina blogyn: daugėja ruskių Lietuvoje, mažėja maisto ir laisvės. Vyksta kasdieninė kova už būvį ir nuolatinė baimė.

Bet mus taip gražiai priėmė giminės ir draugai: važinėjo, apdovanojo, kad net visko nepajėgėm parsivežti. Aš buvau tiesiog sugraudinta jų vaišingumo, draugiškumo ir nuoširdumo. Nustebinta jų dvasiniu tvirtumu ir atkaklumu toje beviltiškoje kovoje išsilaikyti Lietuvoje ir lietuviais, išlaikyti viską, kas yra lietuviška. Bet priešas irgi atkaklus, stiprus. Ir kad taip nors kibirkštėlė vilties būtų horizonte, sustiprintų jų dvasią.

Iš Lietuvos aplankėme ir kitus Europos kraštus. Buvome ir Lurde. Tai buvo dvasinis atsigaivinimas. Mano dvasia ir širdis vis dar Lietuvoje, tik kūnas čia. Ir taip mažai mes galime jiems padėti! Gaila. **A.**

PATRIOTIZMO MATAS

"TŽ" 1976 m. 45 nr. S. Šetkus, atsiliepdamas į S. Varankos rašinį apie Suvalkų sutartį, cituoja žodžius: "Atsiranda autoritetingų priekaištautojų, kurie sako, kad vilniečiai matuoja savo patriotizmą pagal tai, kiek kas nekenčia lenkų". Jis taipgi sako, kad tokie priekaištai daromi tik kaikuriem vilniečiam, ir primena J. Dilio pranešimą Čikagoje. Iš to S. Šetkaus laiško gali susidaryti klaidingas įspūdis apie "kraštutinius vilniečius". Tai neapdairus išsireiškimas. Vilniečiai nėra kraštutiniai žmonės. Jie, kaip daug kentėję tautiečiai, yra karšti Lietuvos patriotai, kurie sielojasi Lietuvos likimu. Jei vienas kitas ir pasako ar parašo karštesnį, ryžtingesnį žodį, nereiškia, kad jie yra kraštutiniai, dega neapykanta lenkams. Jie yra kovotojai už teisingą Vilniaus krašto problemos išsprendimą, atmetantį praeities klastas.. **Vilnietis**

DAUGIAU TIKSLUMO

"TŽ" 1976 m. 41 nr. buvo išspausdintas Vilniaus krašto lietuvių, gyvenančių Kanadoje, pareiškimas "Spalio 9 tebėra aktuali". Tame pareiškime raginama nepamiršti spalio 9, kai buvo lietuviams iš lenkų pusės padaryta skriauda — okupuota sostinė ir Vilniaus kraštas. Lygiai nepamirštinas ir Vilnius, į kurį lenkai vis reiškia savo pretenzijų.

Pranešime paminėta pora konkrečių pavyzdžių iš "anapus Atlanto": "Kard. Wyszynskis skelbia kad Lietuva yra integralinė istorinės Lenkijos dalis", o "Lomžos vysk. Sasinowskis pasakęs: "Geriau man nustoti 4000 tikinčiųjų, negu lietuvius įsileisti į baziliką melstis lietuviškai".

Pareiškimai reikšmingi, rodą lenkų šiandienines pažiūras į lietuvius. Tačiau pareiškimo autoriai būtų daugiau pasitarnavę tiesai, jei būtų konkrečiai nurodę kada, kokia proga kard. Wyszynskis taip apie Lietuvą yra pasakęs bei kada, kur ir kam yra kalbėjęs apie Seinų parapijos lietuvius katalikus. Tokie pareiškimai ar posakiai mums, lietuviams, yra dokumentinė medžiaga, tad naudinga žinoti ir šaltiniai, iš kur jie yra paimti. **Skaitytojas**

Taip atrodo Kaunas žvelgiant iš tolo. Turistams leidžiama pabūti jame tik vieną dieną

Sveikinu visus bičiulius draugus bei pažįstamus JAV-se, Anglijoje ir Kanadoje

šv. KALĖDŲ proga ir linkiu laimingų 1977 metų —

JUOZAS RACICKAS
Toronto, Ont.

Sveikiname mielus draugus bei pažįstamus ŠV. KALĖDŲ proga ir linkime laimingų bei gerų NAUJŲ METŲ —

Algis ir Eleonora Dūdos
Hanover, Ontario

Sveikiname su šv Kalėdomis,

linkime sėkmingų naujų metų giminėms, draugams ir pažįstamiems —

O. J. Juodikiai

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų

proga sveikiname gimines, draugus, visus lietuvius ir linkime

linksmų švenčių bei laimingų naujų metų —

V. V. TREIGIAI

Delhi, Ont.

NUOŠIRDŽIAI SVEIKINAME

su **šv. Kalėdomis** gimines, draugus, pažįstamus ir linkime laimingų, džiugių NAUJŲ METŲ

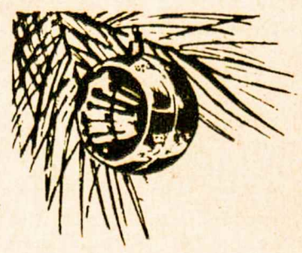

Marta Adomavičienė
duktė Danutė ir žentas Ted

Sveikinu gimines, draugus, pažįstamus su

šv. Kalėdomis bei ateinančiais 1977 metais

Adelė Vaitkevičienė

šv. Kalėdų ir Naujų Metų

proga visus savo klientus draugus ir pažįstamus nuoširdžiai sveikina —

Tel. 763-1144 *Algirdas ir Donata Puteriai*

Džiugių šv. Kalėdų ir turtingų naujų metų

linki visiems klientams, draugams bei pažįstamiems —

SAULIUS MASIONIS,
Midland Doherty Ltd.
Tel. 361-6094

Geriausi linkėjimai

šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga

visiems mano klientams, draugams bei pažįstamiems —

Walter's Barber Shop
lietuviška kirpykla
874 College Street Sav. W. Lastauskas

BŪKITE PASVEIKINTI, MALONŪS LIETUVIAI,

Kalėdų
švenčių
proga ir palinkėti
didžios sėkmės
1977 metais

George Ben, Q.C.
Alderman Ward 4

Ji dar vis pirmauja

Prie naujo tarptautinio rekordo ir dviejų aukso medalių, gautų praėjusį rudenį, Danutė pridėjo dar vieną reikšmingą pergalę — pirmą vietą Kanados lauko bėgimo (cross country) pirmenybėse Halifakse. Kaip ir "Springbank International", taip ir čia ji, bėgdama 5000 m. distanciją, atsiplėšė nuo žymiųjų Kanados bėgikių net 200 metrų ir lengvai pasiekė užtarnautą pergalę. Šis laimėjimas žymėtinas ypač tuo, kad ji nugalėjo savo konkurentę žymiąją Kanados bėgikę Th. Wright, laikomą šešta geriausia pasaulyje, šį kartą likusią net ketvirtoje vietoje. Th. Wright buvo įtraukta į olimpiados sąrašus vietoj D. Valaitytės atrankinėse olimpiados varžybose. Wright dažniausiai atbėgdavo, kaip ir čia, ketvirta ar net šešta. Šios oficialios pirmenybės galutinai patvirtino, kad Valaitytė yra jau pranašesnė už Kanados pirmūnes tiek Thelma Wright, tiek ir Abby Hoffman bei kitas ir kad ji, o ne kas kitas, turi atstovauti Kanadai tarptautinėse varžybose. Antroje vietoje liko S. Beach iš Toronto, trečioje, kaip ir "Springbank International", K. Prosser iš Brock universiteto, penktoje — M. Crowly, anksčiau atstovavusi Kanadai N. Zelandijoje.

Tarp kitko, Danutė yra ir pavyzdinga universiteto studentė, baigusi gimnaziją su Ontario stipendija. Ji visur spėja. Gero vėjo, Danute! Mes didžiuojamės tavimi. **D. E.**

Gerojo Ganytojo ligoninė Guajara-Mirim mieste, Rondonijos teritorijoje, Brazilijoje. Jos steigėjas ir statytojas — kun. dr. F. A. Bendoraitis. Ši ligoninė, pastatyta 1971-1973 m., laikoma geriausia vakarinėje Amazonijoje. Apačioje — ligoninės tarnautojų dalis. Ketvirta iš kairės — lietuvaitė sesuo Ksavera, dirbanti Amazonijos misijoje nuo 1962 m.; septintas — dr. V. Kiaušas iš Australijos, atvykęs 1975 m.; devintas — kun. dr. F. A. Bendoraitis, Brazilijoje dirbąs nuo 1961 m. Nuotr. A. Saulaičio

A†A

Jurgiui Preikšaičiui

mirus, žmoną MARIJĄ, sunus ALFONSĄ, ROMĄ ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame —

E. E. Miliauskai *U. Bleizgienė*

Slaptas tinklas Amerikoje

Pastabos buvusio sovietų saugumiečio, tarnavusio okupuotoj Lietuvoje, dabar gyvenančio Amerikoje

VIDIMANTAS VALATKA

Perskaitęs "TŽ" 1976 m. spalio 28 ir lapkričio 4 d. numerius, jaučiausi giliai sujaudintas. Tai **Brazinskų odisėja.** Juk kiek tie žmonės turėjo pergyventi, kol pasiekė Ameriką!

Kai Brazinskai išsiveržė iš vergijos ir atsidūrė Turkijoje, aš dar buvau Lietuvoje ir vykdžiau KGB užduotis. Lietuvių tauta didžiavosi jais. Patriotiškai nusiteikę lietuviai labai pergyveno, kad jie nepasiekė amerikiečių bazės Turkijoje ir dėlto galėjo būti išduoti rusams.

Buvo kartais kalbama: "Kas pirmieji pasiekė mėnulį? — Amerikiečiai! Kas pirmieji nuskrido Turkijon? — Brazinskai!"

Lietuvių akyse jie buvo didvyriai, bet rusai darė viską, kad apjuodintų juos ir padarytų banditais. Į Vievio apylinkę, kur jiedu dirbo, buvo atsiųsta 50 asmenų komisija iš Maskvos. Ją sudarė saugumiečiai, partijos nariai ir pan. Tyrinėjo, klausinėjo, rinko žinias apie Brazinskų gyvenimą.

Tame laikotarpyje susitikau su savo Saugumo šefu Algirdu Vetkorotovu. Jis išreiškė didelę neapykantą abiem Branzinskam — tėvui ir sūnui. Jis stengėsi per Saugumo agentus, kokiu ir aš buvau, skleisti visuomenėje nuomonę, kad Branzinskai yra tikri banditai.

Panašiai buvo ir su **Simokaičiu,** kuris su savo žmona taip pat norėjo nukreipti lėktuvą į vakarus ir pabėgti. Jiedu buvo nuteisti mirti, bet kai pasaulyje kilo didelė protestų banga, okupantas suabejojo. Kai susitikau A. Vetkorotovą jis klausė mane, ką žmonės kalba apie Simokaičius. Turėjau surašyti kas, kaip ir kada kalbėjo apie juos.

Lietuvių tauta buvo su Simokaičiais. Ji liūdėjo, kad jiems nepavyko nukreipti lėktuvo. Visa tai perdaviau A. Vetkorotovui. Iš manęs ir kitų jis patyrė, jog lietuvių tauta mirties nuosprendžio nepalaiko. Prisidėję pasaulio protestai sulaikė budelio ranką, ir mirties bausmė buvo pakeista į 15-ka metų sunkiųjų darbų kalėjimo.

Okupantas visuomet ir visur stengiasi parodyti mūsų didvyrius kaip menkus žmogelius, nusikaltėlius, apšmeižti bei pažeminti vadovaujančius JAV, Kanados lietuvių veikėjus ir visus iš vergijos pabėgusius asmenis.

1962 m. gyvenau Palangoje ir dirbau Saugumo viršininko V. Olesovo žinioje. Tuo metu okupantas stengėsi visais būdais apjuodinti karininką Impulevičių, kuris gyveno JAV-se. Vladimiras Olesovas tuomet man pareiškė visai atvirai, kad reikia daryti viską Impulevičiui sukompromituoti. Klausė mane, ar turiu giminių bei šiaip pažįstamų žmonių Amerikoje, kuriem galėčiau pasiųsti ištraukas iš lietuviškų laikraščių ir parašyti iš blogosios pusės apie jį. Sakė radęs Palangoje daktarų ir kitų asmenų, kurie tai jau padarė.

O kiek pastangų darė okupantas Lietuvoje ir Amerikoje suniekinti kunigui L. Jankui! Gyvendamas Lietuvoje ir bendradarbiaudamas su KGB, nesupratau kodėl. Man jie apie tai nieko nesakė. Tiktai kai atvykau Amerikon, viskas paaiškėjo. Mat, kun. L. Jankus Amerikoje buvo išleidęs Sibiro maldaknygę ivairiomis kalbomis. Dėlto sovietiniai Saugumo agentai Amerikoje norėjo jį sunaikinti — nepaprastai uoliai juodino jį, šmeižė.

* * *

Rusas okupantas ypač stengiasi skaldyti patriotines lietuvių organizacijas Amerikoje ir kompromituoti vadovaujančius veikėjus.

Net ir dabar nesuprantu, kodėl ALTa taip pasielgė su Butkais, pabėgusiais iš okupuotos Lietuvos. Mano nuomone, tai irgi KGB agentų darbas. Kas gi atsitiko su Butkais, kad jie pasitraukė iš lietuvių visuomenės ir nieko apie juos negirdėti? Būdamas praėjusią vasarą Čikagoje ir Detroite, girdėjau daug nemalonių kalbų apie juos. Jos, atrodo, skleidžiamos asmenų, dirbančių sovietiniam Lietuvos okupantui. Tokių yra nedaug, bet jie, būdami pasislėpę lietuvių visuomenėje, daro didelę žalą patriotiniam judėjimui. Man rodosi, kad ir Butkai yra tokių slaptų agentų aukos. Jie buvo priversti pasitraukti iš lietuvių visuomenės.

Tą patį galiu pasakyti ir apie save. Kai atvykau Amerikon, KGB agentai čia jau buvo suradę "draugus", kurie turi man padėti. Bet kai pasisakiau viešai spaudoje ir susirinkimuose prieš okupantą, tai tie "draugai" pradėjo mane šmeižti ir daryti visokias kliūtis mano gyvenime. Žinoma, padariau ir aš klaidų, bet niekuomet neįsivaizdavau, kad Lietuvos okupanto agentai Amerikoje taip vieningai veikia. Matydami, kad negali manęs sunaikinti šmeižtais bei melu, apskundė JAV imigracijos ir natūralizacijos įstaigai, esą aš dirbu rusų Saugumui. Bet Dievas man iki šiol padėjo: amerikiečių draugų ir lietuvių patriotų padedamas, tikiuosi, nugalėsiu visas pinkles ir nebūsiu atiduotas Lietuvos okupantui sunaikinti.

* * *

Okupantas niekuomet nenorėjo ir nenori, kad Amerikos spauda rašytų teisybę apie jo darbus Lietuvoje, agentų veiklą užsienyje. Okupantas įtikinėja lietuvių visuomenę, kad nerašytų apie jo persekiojamus asmenis, nes esą jie nukentės. Iš savo patirties žinau, kad yra kitaip. Pvz. gerai pažinojau Lietuvoje gabų teatro dailininką Liudą Truikį. Tai patriotas lietuvis, kurio nepajėgė palaužti okupantas. Tai dvasios milžinas. Jis įeis į mūsų Lietuvos meno istoriją kaip gabus scenos dailininkas ir patriotas. 1969 m. atvyko pas jį delegacija iš Didžiojo Maskvos teatro ir kvietė į Maskvą piešti dekoracijų kaikurių operų pastatymams. L. Truikys atsakė dirbąs tik Lietuvai. Netrukus jis buvo atleistas iš muzikinio Kauno teatro dailininko pareigų.

Parašiau 1973 m. "Draugui" straipsnį apie dail. L. Truikį, bet kažin kodėl nebuvo išspausdintas. O L. Truikys turi būti plačiai žinomas ir Amerikos lietuvių visuomenei. Pastaroji turi žinoti, kaip jis yra niekinamas ir persekiojamas.

Kai L. Truikys buvo atleistas iš muzikinio Kauno teatro, mano Saugumo šefas A. Vetkorotovas pasigyrė: "Nusikratėm tuo seniu. Teatre jis jau nebedirbs".

* * *

Kaip Amerikoje KGB agentai šmeižtais, intrigomis ir įvairiomis machinacijomis stengiasi ardyti patriotinę lietuvių visuomenę, taip naikina tikėjimą bei kunigus Lietuvoje. Gerai pažinojau kunigą Joną, kuris iki mano išvykimo Amerikon gyveno Zapyškyje, Kauno rajone. Jis buvo ligonis, nes buvo kalinamas Sibire daugelį metų. Didelis patriotas ir giliai tikintis kunigas. Sovietinis Saugumas man buvo įsakęs jį sekti. Kunigas rašė savo atsiminimus bei religinius dalykus. Saugumas stengėsi sužinoti ką jis rašo. Visuomenėje buvo paleisti gandai, kad jis yra keistuolis, nevykėlis, kad jam "truputį trūksta" . . . Pradžioje nesupratau reikalo, bet vėliau pamačiau, kad Saugumas naikina kunigą Joną moraliai įvairiais šmeižtais ir dėlto seka. Šis kunigas betgi laikėsi puikiai. Dar ir šiandieną prisimenu jį su didžiausia pagarba. Jo kambaryje slaptai susituokiau su savo žmona, nes juo pilnai pasitikėjau. Jis nežinojo, kad aš jį anksčiau buvau sekęs.

Sutuoktuvės man buvo jautrus momentas. Ilgai bijojau, kad Saugumas nesužinotų, nes už tokį žingsnį būtų ne tik neišleidęs Amerikon, bet ir žiauriai susidorojęs su manimi.

Skaičiau spaudoje apie rusų istoriką Amalriką ir jo knygą "Ar Sovietų Sąjunga išsilaikys iki 1984 metų?" Tai turėtų būti vertinga knyga. Anksčiau ar vėliau Sov. Sąjunga žlugs, ir jos pavergtos valstybės bei tautos bus laisvos. Tam ypač turime ruošti jaunimą Amerikoje, skiepyti jame meilę Lietuvai. Jie lietuvių tautai bus labai reikalingi.

Čikagos "Antro kaimo" aktoriai atlieka "Pasaką apie turistus". Iš kairės: Romas Stakauskas, Jūratė Jakštytė, Eugenijus Butėnas Nuotr. K. Norvilos

DAUGIAKULTŪRIŠKUMAS
...VAIKAMS
NATŪRALUS DALYKAS

Meilė . . . supratimas . . . gyvenimas . . . ir dalinimasis yra dalykai, kurie vaikams yra savaime suprantami. Tai dalykai, kurie ir sudaro daugiakultūriškumą!
Kanadiečiai esame laimingi, kad galime dalintis palikimu, kultūra ir talentais tokios žmonių daugybės. Tuo būdu Kanada stiprėja. Tačiau visa tai priklauso nuo mūsų visų, nes tai savanoriškas dalykas.

Štai keletas būdų, kuriais daugiakultūriškumas padeda jums:

- ☐ Organizacinė ir komunikacinė pagalba per ETNINIŲ GRUPIŲ RYŠINĘ TARNYBĄ (Ethnic Groups Liaison)
- ☐ Žadinimas mūsų kultūrinio įvairumo sąmonės per KANADIEČIŲ IDENTITETO PROGRAMĄ (Canadian Identities Program)
- ☐ Patariamasis komitetas nustato gaires ETNINĖM KANADIEČIŲ STUDIJOM (Canadian Ethnic Studies)
- ☐ Finansavimas paruošimo PRIEMONIŲ MOKYTI NEOFICIALIOM KALBOM (Non-Official-Languages Teaching Aids)
- ☐ Pagalba organizuojantiem DAUGIAKULTŪRIUS CENTRUS (Multicultural Centres)
- ☐ Pagalba imigrantams per IMIGRANTŲ INTEGRAVIMO PROGRAMĄ (Immigrant Integration Program)
- ☐ Finansavimas savanoriškų grupių per PAŠALPŲ PROGRAMĄ PROJEKTAMS (Projects Grants Programs)
- ☐ Paruošimas daugiakalbių filmų per VALSTYBINĘ FILMŲ VADYBĄ (The National Film Board)
- ☐ Daugiakultūrės istorijos dokumentacija VALSTYBINIAME ŽMOGAUS MUZĖJUJE (The National Museum of Man)
- ☐ Suradimas ir saugojimas etnokultūrinės medžiagos VIEŠUOSIUOSE ARCHYVUOSE (Public Archives)
- ☐ Įsigijimas knygų neoficialiom kalbom VALSTYBINĖJE BIBLIOTEKOJE (The National Library)

Norintieji pareikšti savo nuomones prašomi rašyti:

Hon. John Munro
Minister Responsible for Multiculturalism

L'hon. John Munro
Ministre chargé du multiculturalisme

PROGRESS
REAL ESTATE LTD.
1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286
DŽIAUGSMINGŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKI —
S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS Drug Store
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • **Tel. 532-3400**

AKTYVAI — virš 10 milijonų

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 2 metų	9½%
Antradieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	9%
Trečiadieniais	uždaryta	pensijų ir namų s-tas	9%
Ketvirtadieniais	10 - 8	taupomąsias s-tas	7½%
Penktadieniais	10 - 8	depozitų - čekių s-tas	6%
Šeštadieniais	9 - 1	DUODA PASKOLAS:	
Sekmadieniais	9.30 - 1	asmenines	9½%
		nekiln. turto	9½%
		investacines	11%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS "ONTARIO TRUST REAL ESTATE" įstaigos vedėjas
patarnauja visuose nekilnojamo turto reikaluose
Telefonas **533-4414**

Autorite Sales and SERVICE
Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.
ir **Bloor Autorite Garage,** 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)
- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Snieginės ir paprastos padangos, **Michelin, B. F. Goodrich, Radial** ir kt. Sav. FRANK PETTIT

Ar turite sunkumų suprasti ką reiškia gyvybės drauda?

Klauskite mane apie:
- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- RRSP — registruotą pensijų planą
  - invalidumo pajamas
  - nuosavybių draudą
  - šeimos apsaugą
- Studentų draudos fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas, 2 Carlton St., suite 714
District Manager of Namai: 766-5857
Canadian Premier Life Raštinė: 363-7881

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 *FILTSOS BROS*
Telefonai 533-8451, 533-8452

STEPHAN'S Furs 406 Roncesvalles Ave. **tel. 536-5936**
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Dufferin RADIO AND TV SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

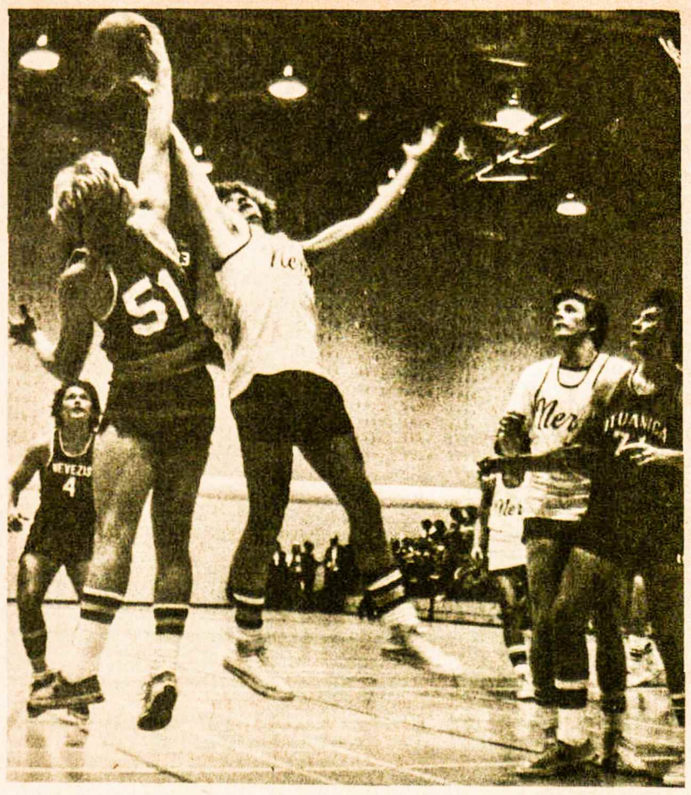

Čikagos "Neris" rungiasi su "Lituanica" Toronto žaidynėse 1976 m. pavasarį

ĮVYKIAI KANADOS

Valdžia ir gydytojai

Ontario Gydytojų Draugija teismo keliu bandė sustabdyti 812-kos savo narių sąrašą, kurio pareikalavo provincinio parlamento viešosios atskaitomybės komitetas, tiriantis OHIP sveikatos draudos išmokas biudžetiniais 1974-75 m. Minėtieji gydytojai tais metais iš OHIP draudos buvo gavę daugiau kaip po $100.000, o vienuolikos jų (kiekvieno) pajamos prašoko milijoną dolerių. Apeliacinis Ontario teismas gydytojų organizacijos reikalavimą atmetė, sąrašas buvo perduotas komitetui. NDP socialistų atstovas E. Ziemba tą sąrašą su gydytojų uždarbiu tuojau pat parūpino spaudai, kuri paskelbė visas 812 gydytojų pavardes ir pajamas iš OHIP draudos per vienerius metus, nors jų dar nėra patikrinęs provincinis revizorius. Dėl šio žingsnio E. Ziemba susilaukė aštrios kritikos parlamente. NDP socialistų vadas S. Lewis ji atšaukė iš komiteto ir jo vieton paskyrė kitą atstovą. Gydytojai teigia, kad jų paskelbtos pajamos nėra asmeninės. Iš jų reikia atskaityti pagalbiniam personalui mokamas algas bei kitas išlaidas, pajamų mokestį. Milijonus uždirbusieji daugiausia pasirašinėdavo laboratorijų sąskaitas, neturinčias nieko bendro su jų asmeninėm pajamom. Priekaištaujama, kad dabar pacientai susidarys klaidingą nuomonę apie gydytojų uždarbį. Tokiuose priekaištuose betgi yra ir antroji medalio pusė: net ir atskaičius visas išlaidas, kaikurių gydytojų uždarbis gali būti aiškiai perdidelis, sunkiai bepateisinamas pakankamo lygio paslaugomis pacientams. Tokią mintį kelia revizoriaus N. Scotto atskleistas faktas, kad vienas gydytojas jau yra priverstas grąžinti OHIP draudai nepateisinamai gautą $489.000 sumą. Ji bus atgauta dabartinių jo pajamų sumažinimu 50%.

Kanados premjerų konferencija, svarsčiusi federacinio iždo paramą provincijoms, baigėsi kompromisiniu sprendimu. Federacinė vyriausybė, iš dalies atsisakydama tokių bendrų programų, kaip sveikatos ir ligoninės drauda, švietimas augštosiose mokyklose, sutiko perduoti provincijoms 12,5% surinkto pajamų mokesčio ir 1% korporacijų mokesčio. Kaikurioms provincijoms dar bus sikriamas ir nežymus papildas. Iš Otavos gauta pinigų suma sudarys maždaug $6.58 bilijono. Didžiausią rūpestį kėlė po 1972 m. reformos įvestas laikinis $900 milijonų priedas provincijoms, kurio galiojimas baigiasi sekančiais metais. Jis turėjo užtikrinti, kad dolerių paskirstymo reforma nesumažins iš Otavos gaunamų pajamų provincijom. Jų premjerai reikalavo, kad šį priedą pakeistų 4% provincijoms perduodamo pajamų mokesčio. Premjeras P. E. Trudeau sutiko atiduoti 1%, o kitą 1% panaudoti išlyginamojo pobūdžio sumoms. Taigi, provincijų premjerai vietoj 4% išsikovojo tik 2%, kurie įprastinį $900 milijonų papildą sumažins iki $680 milijonų. Dėl šios priežasties provincijos gali būti priverstos padidinti provincinį mokestį savo gyventojams sekančiais metais. Ontario provincija, kurią valdo premjero W. Davis konservatorių mažumos vyriausybė, šio žingsnio, atrodo, vengs iki sekančių parlamento rinkimų.

Kanados vyriausybė pareikalavo, kad Sovietų Sąjunga atšauktų iš Otavos ambasados mjr. Vladimirą Vasiljevą, kurio veiksmai esą nesuderinami su diplomato pareigomis. Į ambasados sąrašus jis yra įtrauktas kaip karo aviacijos atstovo pavaduotojas. Jau pernai spaudoje pasirodė pranešimų, kad kaikurie R. Europos valstybių diplomatai pradėjo nekviesti lankytis Kanados karininkų ramovėse. Jų eilėse turbūt buvo ir mjr. V. Vasiljevas. Čekų kilmės parlamento atstovas O. Jelinekas, didelį dėmesį skiriantis sovietiniam špionažui, teigia, kad mjr. V. Vasiljevas jau buvo kartą ištremtas iš Libano už nesėkmingą bandymą pavogti prancūzišką "Mirage" naikintuvą. Pasak O. Jelineko, špionažo veiksmais Britanijoje yra pasižymėjęs ir Voldemaras Vaberis, sovietų ambasados Otavoj II sekretorius. Jo nuomone, mjr. V. Vasiljevo ištrėmimas pajudina tik ledkalnio viršūnę, nes tokių šnipų iš Sovietų Sąjungos ambasados reikėtų ištremti bent porą dešimčių.

Dienraštis "Toronto Sun" paskelbė Centrinės Estų Tarybos pareigūno Laas Leivato pareiškimą, pranešantį esto Mart Niklus suėmimą Taline 1976 m. spalio 30 d. Kratos metu pas jį buvo rastas "rock" operetės "Jesus Christ Superstar" vertimas, prancūziška knyga vaikams ir raštas su A. Solženicino parašu. M. Niklus, uždarytas centriniame Talino kalėjime, yra paskelbęs bado streiką. Iš kalėjimo jį numatoma perkelti į psichiatrinę kliniką. Reikalaudamas leidimo išvykti užsienin, M. Niklus yra suplėšęs Sovietų Sąjungos pilietybės dokumentą.

Kvebeko separatistų partijos teisingumo ministeris M. A. Bedardas sustabdė iš Lenkijos kilusio žydo gydytojo H. Morgentalerio bylas už nelegalius abortus. Dviem atvejais jį nekaltu pripažino teismo prisiekusiųjų taryba (jury). Po pirmos bylos kalėjiman jis buvo pasiųstas apeliacinio Kvebeko teismo, panaikinusio prisiekusiųjų tarybos sprendimą. Kvebeko teismo sprendimą patvirtino augščiausiasis Kanados teismas. Abortų šalininkai spaudoje pradėjo kelti triukšmą, kad niekas neturi teisės pakeisti prisiekusių tarybos sprendimo. Kanados įstatymai abortus leidžia tik tais atvejais, kai už juos pasisako gydytojų komisija. A. Morgentaleris yra padaręs apie 6.000 abortų be kitų gydytojų žinios. Už juos jis gaudavo net iki $300. Taigi, jo pajamos siekia beveik 2 milijonus. Dviejose bylose padarytas prisiekusiųjų tarybos sprendimas nesiderina su abortą leidžiančiu įstatymu. Buvusio premjero R. Bourassos vyriausybė iš H. Morgentalerio buvo pareikalavusi net $350.000 nesumokėto pajamų mokesčio, remdamasis jo atliktų abortų skaičiumi. Premjero R. Levesque vyriausybei sustabdžius bylas, H. Morgentaleris dabar vėl žada atidaryti kliniką ir tęsti vis dar nelegalų savo verslą.

(Nukelta į 17-tą psl.)

Ateitininkų žinios

Koordinacinis ateitininkų komitetas, kuris rūpinosi bendrų ateitininkų Kūčių rengimu, nuoširdžiai dėkoja visiems talkininkams, prisidėjusiems prie Kūčiu nuotaikos ir pasisekimo. Nuoširdi padėka ses. Ignei už pasiūlymus, patarimus ir talką. Padėka ponioms, kurios gamino maistą: p.p. Ažubalienei, Beresnevičienei, Danaitienei, Daukšienei, Dirmantienei, Girdauskienei, Kaknevičienei, Kuolienei, Marcinkevičienei, Norkienei, Prakapienei, Rūkienei, Vaitiekūnienei ir Stravinskienei. Taip pat dėkojame padėjusiems virtuvėje ir salėje: p.p. Puterienei, Stankaitienei, Poškienei, L. Kolyčienei, Dūdai, Slivinskui ir J. Stankaičiui.

Bendrosios šių metų Kūčios praėjo ypatingai pakilioje nuotaikoje. Panašūs parengimai atgaivina bendruomeninę dvasią

Kristaus gimimo šventės proga sveikiname visus ateitininkus, jų tėvus ir linkime ramybės bei didžiausios dovanos, kurią betkas gali gauti — pajutimo gyvo Kristaus savo širdyse.

Skautų veikla

• Amžinojo Vado Kristaus gimtadienio proga uždekime kaitrius lauželius visuose laisvojo pasaulio sesių-brolių vienetuose, kad dar ryškiau žygio keliai būtų nušviesti, kad dar augščiau lėktų gerųjų darbelių žiežirbos. Skautiškai darbingų 1977 metų!

• Mindaugo dr-vės prieškalėdinės sueigos žaidimuose daugiausia taškų laimėjo G. Sendžikas, P. Turūta ir P. Karosas. Geriausi laužų pasirodymai buvo "Lapinų" ir "Briedžių". Sueiga baigta vaišėmis ir vakarine malda. Sekanti — sausio 10 d. Į ją visi atsineša Kūčių dienos aprašymus. Geriausi rašiniai bus premijuoti ir pasiųsti "Skautų Aidui". Taipgi iki sausio 10 d. visi prašomi sumokėti nario mokesčius. Dr-vės tėvams ir rėmėjams linksmų švenčių ir laimingiausių metų!

• Vasario 29 d. 4 v. p. p., Prisikėlimo Parodų salėje iš M. K. Čiurlionio gyvenimo ir kūrybos skaidres rodys archit. dr. s. A. Kulpavičius. Popietę rengia Toronto skautininkų ramovė. Visi iš anksto kviečiami. Č. S.

VYČIO ŽINIOS

Didžiajam mūsų geradariui Leonardui Kirkliui, nupirkusiam gražias uniformas jaunių A komandai, nuoširdžiai dėkojame. Yra gauta pasižadėjimų nupirkti uniformas ir jaunių B komandai.

Uždaros Ontario stalo teniso pirmenybės, kurios įvyko gruodžio 11 d. Etobicoke Olympium patalpose, buvo sėkmingos lietuvaitėms. Įveikusios pajėgiausias Kanados žaidėjas, moterų vienete jos pasidalijo pirmą ir antrą vietą. Prieš patenkant į šios klasės baigminį žaidimą, Vyčio 15-kos metų **Glorija Nešukaitytė** pusbaigmyje pasiekė nemažą staigmeną. Čia ji pasekme 2:1 nugalėjo pasaulinės klasės žaidėją, buvusią Jugoslavijos meisterę **Irene Cordas.**

Baigminis žaidimas, kuriame susitiko abi lietuvaitės, buvo atkaklus ir temperamentingas. Čia laimingesnė buvo Birutė Plučaitė, kuri labai įtemptoje kovoje nugalėjo Gloriją 14:21; 21:19; 23:21. Pažymėtina, kad, nesunkiai laimėjusi pirmą kėlinį, Glorija turėjo labai sėkmingą antrojo pradžią — buvo pralenkusi 11:4. Šiose pirmenybėse Glorija dar laimėjo pirmas vietas mergaičių 17 ir 15 m. amžiaus klasėse ir poroje su latviu Victor Skujinš — antrą vietą mišriame dvejete.

Jauniai C (14) CYO lygos pirmenybėse pagaliau pasiekė savo pirmąją pergalę nugalėdami OL of Lourdes 36:13. Žaidė: P. Tutlys 4, A. Slapšys 4, A. Saplys 6, A. Balsys 6, V. Grabauskas 12, P. Sukauskas 2, S. Namikas 2.

Jauniai B (16) tose pačiose pirmenybėse, pastiprinę komandą J. Karpiu ir R. Budriu, nesunkiai nugalėjo Aušros penketuką 38:16. Žaidė: K. Banelis 10, A. Radzevičius 10, J. Karpis 10, A. Kišonas 6, R. Budrys 2.

Stalo teniso ir krepšinio treniruočių tarp švenčių nebus. Treniruotės prasidės tuoj po N. Metų. Pirmąsias krepšinio pirmenybes vytiečiai žais sausio 7 d. A. S.

AUŠROS ŽINIOS

Birutė Plučaitė laimėjo Ontario moterų stalo teniso turnyro čempijonatą, nugalėjusi Gloriją Nešukaitytę 14:21, 21:19 ir 23:21. Taip pat Birutė laimėjo prieš Kanados uždaro stalo teniso turnyro čempijonę Rupa Banerjee.

Moterų krepšinio komanda gruodžio 7 d. sužaidė lygiomis 55:55 su Alumni komanda. Taškus laimėjo: Dita Klimaitė 16, Roma Birštonaitė-Breen 14, Milda Romanovaitė-Rost 10, Silvija Ranonytė-O'Sulivan 8, Lola Kėkštaitė-Jull 3, Jonė Simonaitytė ir Kristina po 2.

Gruodžio 14 d. aušrietės laimėjo prieš Oshawa 55:47. Taškus iškovopo: Kristina 13, Roma Birštonaitė-Breen 9, Silvija Ranonytė-O'Sulivan, Jonė Simonaitytė ir Milda Romanovaitė-Rost po 8.

Vyrų krepšinio komanda gruodžio 13 d. laimėjo prieš Burns Heating 75:67. Iš žaistų rudenio rate 7 žaidimų vyrų komanda lamėjo 4. Rudens rungtynių ratas baigėsi, o naują žaidynių ratą pradės tik po N. Metų.

Aušros klubo valdyba ir rėmėjų būrelis sveikina visus sportininkus ir jų rėmėjus su šventomis Kalėdomis ir linki laimingų naujų metų.

V. M.

Šv. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ proga sveikinam visus klientus, draugus ir pažįstamus
AL. GARBENIS STASYS DARGIS
ir sūnus A. W. GARBENIS
AL GARBENS REAL ESTATE
1611 Bloor St. West • Toronto, Ontario
Telefonas: LE 6-2738

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:	IMA:
9¾% už 2 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
9% už 1 m. term .dep.	9½% už mortgičius
8¼% už pensijų ir namų planą	
8¼% už spec. taupymo sąsk.	
7½% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 13 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais—nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: **532-8723** ir **532-1149**

CHOLKAN R. CHOLKAN & CO. LTD. REALTOR
REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE
Nuoširdžiai sveikinu visus klientus draugus bei pažįstamus šv. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ proga —
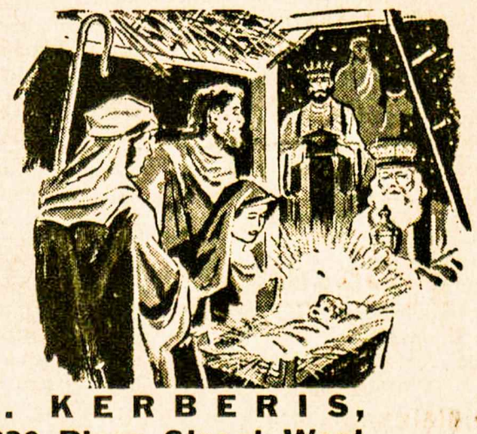
P. KERBERIS,
2336 Bloor Street West
tel. 763-5555 namų 535-1584

ADVANCE REAL ESTATE Ltd.
Toronto Real Estate Board narys
1055 Bloor Street West
A. (Blue) Bliūdžius
Telefonai 534-9246, namų 537-2291
- rezidenciniai
- komerciniai
- investacijos
- mortgičiai
- įkainojimas
- namų drauda

A & B ELECTRIC CO.
įveda elektrą į pramonės, prekybos pastatus ir gyvenamuosius namus
ALBINAS ARTIČKONIS — Miesto leidimas E-1079 — Nemokamas įkainojimas
GINTAS ARTIČKONIS — Skambinti (collect) — **Tel. 1-936-4612**

Canadian Art Memorials Ltd.
176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampas Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757
LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

ŠV. Kalėdų ir Naujų Metų

proga sveikiname brolius bei seses šaulius ir linkime daug šventiško džiaugsmo laimės 1977 metais, gražaus ir sėkmingo šauliško darbo —

DLK Algirdo šaulių kuopos valdyba

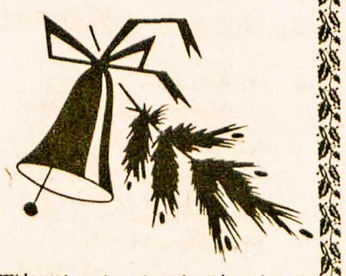

Kristaus Gimimo švenčių ir NAUJŲ 1977 METŲ proga

sveikiname visų Kanados šaulių kuopų pirmininkus, kuopų valdybas ir visus brolius šaulius bei seses šaules, linkime daug šventiško džiaugsmo ir laimės ateinančiais metais —

LŠST Kanados Šaulių Rinktinės valdyba

ALEXANDER CHUMAK,
Trustee
Toronto Board of Education

Kalėdų taika tebūnie su Jumis, o NAUJI METAI teatneša visokeriopą laimę —

Taip pat nuoširdžiai dėkoju už paramą rinkimų metu

Linksmų

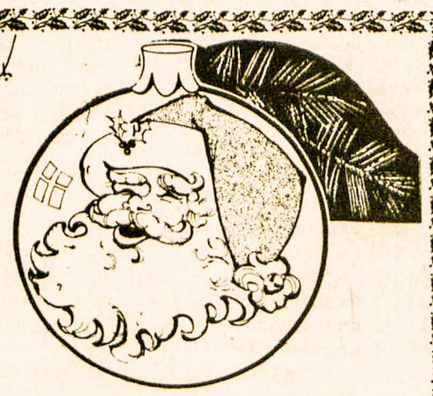

švenčių linki —

Zev Nadel tel. 549-3015

Nadel Fur Company Limited
Manufacturers of Fine Furs

Ekskursijos 1977

1. Balandžio	28 — gegužės	6 - 8
2. Gegužės	19 — gegužės	27 - 8
3. Gegužės	26 — birželio	9 - 14
4. Birželio	23 — birželio	14 - 21
5. Liepos	7 — liepos	21 - 14
6. Liepos	21 — rugpjūčio	4 - 14
7. Rugpjūčio	4 — rugpjūčio	25 - 21
8. Rugsėjo	1 — rugsėjo	15 - 14
9. Rugsėjo	19 — rugsėjo	27 - 8
10. Lapkričio	7 — lapkričio	15 - 8

Daugumai šių ekskursijų skirtos 6 naktys Vilniuje ir 2 naktys Maskvoje arba Leningrade. Likusios 6 dienos — pasirinktinai kituose Europos miestuose.

Skambinti

V. Bačėnas Tel. 533-3531

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.
2224 DUNDAS ST. W.
TORONTO, ONTARIO M6R 1X3

Specialus kalėdinis naujų pianinų
("ART PIANOS" MASON a. RISCH) IŠPARDAVIMAS. Kaina nuo $995.
Didelis pasirinkimas (Grands & Uphrights) pianinų "Knabe, Sherlock-Manning, Mason & Hamlin".
1410 Dundas St. W., Toronto, Ont. **Tel. 533-8809**

DRAUDA
Balio Maskeliūno įstaiga
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario. **Telefonas 535-1258**
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

BALTIC EXPORTING CO.
SIUNTINIAI Į BALTIJOS KRAŠTUS IR SOV. SĄJUNGĄ
• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.
Darbo valandos: 9 v.r. — 6.30 v.v.; šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 **Telefonas 531-3098** **Savininkai S. ir F. Janavičiai**

Linksmų švenčių!

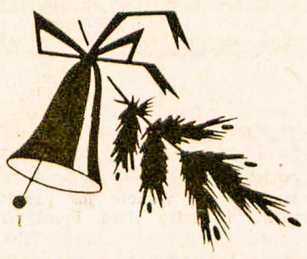

LECHNER'S
Dešros gaminių ir skanėstų krautuvė
5 King William St.
Hamilton, Ont.
Tel. 528-2318

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 16-to psl.)

Kanados nedarbo drauda nuo 1977 m. sausio 1 d. darbininkų ir darbdavių įmokas sumažins 9%. Tai leido padaryti išmokų nutraukimas asmenims, kurie neteisėtai naudodavosi draudos privilegijomis. "Toronto Sun" dienraštis šia proga parašė vedamąjį, primindamas skaitytojams, kad draudos įmokų sumažinimas jiems per metus leis sutaupyti po $7.80. Tačiau tą pačią dieną buvo paskelbtas įmokų Kanados pensijų planui padidinimas $16.20. Taigi, federacinė vyriausybė viena ranka pažeria $7.80, o kita papildomai surenka $16.20. Pralaimėtojo vaidmuo visada tenka mokesčių mokėtojui.

Bedarbių skaičius Kanadoje lapkričio mėnesį pakilo iki 708.-000. Šiuos lapkričio duomenis tėra pralenkęs 1960 m. lapkritis. Lyginant su šiemetiniu spaliu, bedarbių skaičius lapkrityje padidėjo 29.000, tačiau Kanados statistikos įstaiga, operuodama sezoniniu masteliu, skelbia nedarbo sumažėjimą nuo 7.6% spalyje iki 7.3% lapkrityje. Atseit, pagal metų laiką bedarbių buvo tikėtasi turėti daugiau, negu jų iš tikrųjų yra. Toks principas jau yra susilaukęs kritikos spaudoje, nes jis statistikos biurokratams leidžia savotišką žaidimą nuošimčiais, prieštaraujantį padidėjusiam bedarbių skaičiui.

Buvęs kreditistų vadas R. Caouette staiga mirė Otavoje, gruodžio 16 d., sulaukęs 59 metų amžiaus. Velionis politiniuose dirvonuose reiškėsi nuo 1946 m., bet didžiausio triumfo susilaukė 1962 m., kai į federacinį parlamentą buvo išrinkta net 30 atstovų: 26 — iš Kvebeko, 4 — iš angliškų provincijų. Tada jam teko įtakingas balansinės grupės vado vaidmuo. Iš politikos jį privertė pasitraukti pora širdies priepuolių ir neseniai padaryta jos operacija. Visų partijų vadai su premjeru P. E. Trudeau priešakyje pabrėžia, kad velionis buvo aiškus Kanados federacijos šalininkas.

Ontario universitetų ir kolegijų ministeris H. Parrottas paskelbė mokslapinigių padidinimą 1977-78 mokslo metams. Studentai turės mokėti $100 daugiau, kolegijų lankytojai — $75. Metinis mokslapinigių vidurkis Ontario universitetuose tada bus apie $700, kolegijose — apie $325. Studentų pagalbai skiriamos paskolos nuo $13 milijonų padidinamos iki $74 milijonų. Iš Ontario vyriausybės universitetai šiais mokslo metais gaus $703 milijonus, kolegijos — $250 milijonų. Šios sumos yra didesnės už pernykštes: universitetams — $52 milijonais, kolegijoms — $20 milijonų. Paskutinis mokslapinigių padidinimas šimtu dolerių buvo paskelbtas 1972 m.

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) **•Tel. 535-6252**
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Sveikina aukodami spaudai. Vietoj kalėdinių atvirukų aukojo "T. Žiburiams" ir įsijungė į bendrą sveikinimą $25: archit. dr. Alfredas ir Nora Kulpavičiai, P. ir A. Misevičiai, Bronė ir Jonas Stankaičiai; $20: J. Girevičius, Alina ir Kazys Žilvičiai, Adomas, Ramutė Grigoniai ir sūnūs, dr. Stasys ir Janina Pacevičiai, V. ir A. Balsevičiai su šeima; $15: Juozas ir Zuzana Stravinskai; $10: Jonas ir Ona Ažubaliai, J. ir A. Vaškevičių šeima, Juzė ir Antanas Rakauskai, Jonas Riauba, trys šeimos (B. Dabrikienė, D. ir M. Kiziai, S. ir E. Baltulių šeima), Stasys Jaseliūnas, Jona Karaliūnas, Juozas ir Eugenija Bakšai, Aldona, Pranas Skilandžiūnai ir šeima, Apolinaras Čepaitis, Jonas ir Marijona Senkai, J. ir J. Pilipavičiai, Stasys Grizickas; $5: Ant. Bugailiškis, G. A. Stankai, Arija, Stasys Škėmos su šeima, Petras, Zuzana ir Rita Jonikai.

Bendras kalėdinis sveikinimas spausdinamas šiame numeryje 8 psl. Sąraše pažymėtos vietovės tų asmenų, kurie gyvena ne metropoliniame Toronte.

Be to, prie šių sveikintojų jungiasi aukoję $20: Marija Vacys Vaitkai ir dukros; $10: Ona ir Petras Derliūnai, Pr. Jankus.

Sveikinimai. Švenčių proga proga "TŽ" gavo daug sveikinimų iš savo skaitytojų. Jų tarpe yra Europos lietuvių vysk A. Deksnys ir lietuvių katalikų vyskupas už Europos ribų V. Brizgys. Pastarasis rašo: "T. Žiburių" redaktoriui ir visiems, kurių pasišventimo dėka "Tėviškės Žiburiai" lanko lietuvius, linkiu malonių Kristaus Gimimo švenčių. Nuoširdžiai Kristuje — vysk V. Brizgys". Visiem sveikintojam maloniai dėkojame ir iš savo pusės linkime geriausios sėkmės.

Parama spaudai. Organizacijos, kurios naudojasi "TŽ" patarnavimais, Kalėdų bei N. Metų proga su šventiniais sveikinimais atsiuntė ir aukų. Be jau anksčiau skelbtųjų, $30 atsiuntė Toronto Vl. Pūtvio šaulių kuopa, $15 — Miami (Floridoje) Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas. Kanados Lietuvių Dienos rengėjų komitetas, įvertindamas informacines "TŽ" paslaugas didžiajam renginiui, atsiuntė $200 auką.

Lietuvių jaunimo sąjungos vadovybės prašymu Vasario 16 gimnazijos bendrabučiams (mergaičių ir berniukų) nuo 1977 m. sausio 1 d. siunčiama po 1 egz. "Tėviškės Žiburių". Vieną prenumeratą apmokėjo V. Ignaitis, o antrą — St. Prakapas. Tai jų dovana gimnazijai švenčių proga.

KLK Moterų Draugijos Prisikėlimo par. skyriaus susirinkimas-agapė metinės šventės proga įvyko š.m. gruodžio 12 d. Narės dalyvavo organizuotai su vėliava 11.30 v. Mišiose, po kurių įvyko agapė Parodų salėje. Susirinkimą pradėjo vicepirm. A. Kuolienė, sveikindama atvykusias, pirmininkauti kviesdama A. Sungailienę. Perskaičiusi praėjusio susirinkimo protokolą, A. Kuolienė padėkojo A. Puterienei ir G. Kaknevičienei už maisto agapei paruošimą, taip pat aukojusioms laimikius loterijai ir atnešusioms pyragus. Priminė, kad sausio mėn. įvyks naujos valdybos rinkimai, kuriuose raginamos visos dalyvauti. Pasivaišinus prie žvakėmis papuoštų stalų, A. Sungailienė pakvietė seselę Ignę paskaitai "Atsinaujinimas tikėjime". Seselei dėkojame už gilias ir prasmingas mintis. Agapė baigta malda. Didelė padėka ir mokytojai E. Krikščiūnienei, kurios paskaita apie vidurinių mokyklų sistemą Ontario provincijoje ankstyvesniame susirinkime buvo labai įdomi ir naudinga. **Kor.**

Delhi, Ontario

ATITAISYMAS. "TŽ" 1976 m. 49 nr. išspausdinta žinia, kad į tabako pardavimo vadybą (Tobacco Marketing Board) direktorės pareigom išrinkta Regina Kazokaitė-Homeniuk. Turi būti Regina Razokaitė - F. T. Homeniuk. **E. R.**

• **Lietuviškoji šeima yra mažoji Lietuva, kurioje auga ateities tauta**

TORONTO

Londono, Ont., spaudos baliaus rengėjų komitetas atsiuntė "TŽ" administracijai baliaus metu surinktas aukas — $106. "TŽ" leidėjai reiškia nuoširdžią padėką darbštiems spaudos baliaus rengėjams už energingą iniciatyvą ir aukotojams už duosnumą. Komiteto ižd. Pr. J. Tumosas, persiųsdamas surinktas aukas, rašo: "Lai 1977 m. "TŽ" mieli spinduliai pasiekia ne tik kiekvieną už Tėvynės ribų gyvenantį lietuvį, bet ir prasimuša pro XX š. gėdos bei neteisybės geležinę uždangą bei apšviečia meilės ir tiesos spinduliais mūsų pavergtus brolius ir seses Tėvynėje".

Ontario policijos mokyklon Toronte įstojo Romualdas Bernatavičius ir Andrius Kaknevičius.

Prieš besiplečiančią pornografiją Toronte kovą paskelbė katalikų arkiv. Ph. Pocock ir susilaukė stiprios paramos iš kitų tikybinių konfesijų, spaudos, televizijos, radijo, organizacijų. Prieš tokią arkivyskupo iniciatyvą pasisakė laiškų skyriuje dienraščiuose "The Globe a. Mail" ir "The Toronto Star" John A. Galinaitis, atstovaudamas kraštutiniam liberalizmui ir minėtą iniciatyvą vadindamas "raganų medžiokle". Panašias mintis išreiškė keletas kitų asmenų, bet dauguma stipriai pritarė arkivyskupo žygiui.

Zenonas Račiūnas prieš Kalėdas baigia teisės mokslus Osgood Hall. Liks tik baigiamieji egzaminai. Vėl turėsime naują advokatą. Jo tėvai gyvena Staynerio miestelyje prie Wasagos.

Toronto Vlado Pūtvio kuopos garbės šauliui
A†A
Jurgiui Preikšaičiui
mirus, žmonai MARIJAI, sūnums ALFONSUI ir ROMUI bei visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —
Vl. Pūtvio šaulių kuopa

A†A
Jurgiui Preikšaičiui
mirus, žmoną MARIJĄ, sūnus — ROMĄ ir ALFONSĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —
Marija ir Stasys Šenferai *Viktoras Štreitas*

Jurgiui Preikšaičiui
mirus, MARIJAI PREIKŠAITIENEI, sūnums — ALFONSUI ir ROMUI bei jų šeimoms reiškiame nuoširdžią užuojautą —
Matilda ir Augustinas Kuolai

HETHERINGTON KELIONIŲ AGENTŪROJE visus kelionių reikalus į betkurią šalį sutvarkys
Marius Rusinas (9 v.r. — 5.30 v.v.) **Tel. 531-4674**
1651 BLOOR STREET WEST, TORONTO, ONTARIO

ED. KONDRATAS, siuvėjas
Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)
1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario **Tel. 533-5454** **Lietuviams daroma NUOLAIDA**

Telefonai:
743-0100 arba 233-3323
Užmiesčio nuosavybės: ūkiai, sklypai, žemės investacijos
FRANK BARAUSKAS, F.R.I., R.P.A.
FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor
3828 Bloor Street West • Islington, Ontario

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir W. G. DRESHER REAL ESTATE • REALTOR
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — **V. Drešeris ir A. Mikšienė**
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v,v, šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
2224 Dundas Street W.,
Toronto, Ontario M6R 1X3
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v. r iki 7 v. v.

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West, Toronto, Ontario

TORONTO ONT

Anapilio žinios

Telefonas 277-1270

— Iš Toronto arkivyskupijos kurijos gautas gruodžio 15 d. raštas, kuriuo duodamas leidimas pradėti Lietuvos Kankinių šventovės statybą. Jau pasirašyta statybos sutartis su "Vyal" bendrove (A. Kazilis). Plačiau apie tai bus pranešta per pamaldas Kalėdų dieną Anapilyje ir sekančiame "TŽ" nr.

— Kristaus Gimimo ir N. Metų proga nuoširdžiausi sveikinimai ir linkėjimai iš Anapilio visiems bičiuliams ir geradariams.

— Bernelių Mišios Kūčių naktį — 12 v. Pirmą Kalėdų dieną pamaldos 10 ir 11 v. r. Autobusas nuo Islingtono požeminio kursuos tik sekmadienį, bet ne Kalėdose.

— N. Metų sutikimas Anapilyje bus gruodžio 31, penktadienį, 7.30 v. v. Pamaldos N. Metų dieną — sekmadienio tvarka.

— Tikybos pamokų vaikams nebus iki sausio 9 d.

— Informacinis jaunimo susitikimas Anapilio salėje įvyks sausio 11, antradienį, 7.30 v. v.

— Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidoti: a. a. Zuzana Daugvainienė, a. a. Jurgis Preikšaitis ir a. a. Kazimieras Zaras. Velionių šeimoms ir artimiesiems nuoširdi užuojauta.

— Naujosios šventovės statybos fondui aukojo $200: J. Barzdaitienė; po $100: S. Dabkus, J. Lapavičius (Stayner), P. Gulbinskas ir A. M. Neverauskai. Geradariams nuoširdi padėka.

— Nuoširdi užuojauta Teklei Sekonienei, eismo nelaimėje Lietuvoje žuvus jos broliui a. a. Mykolui Valiušiui.

— Pamaldos Kalėdų naktį už a. a. Liudą Stadį; pirmąją Kalėdų dieną: 10 v. už a. a. Daną Jonaitytę, 11 v. už a. a. Joną Bleizgį ir a. a. Česlovą Valiuką; sekmadienį: 10 v. r. už a. a. Kosta Pranckevičių (p. Valeškienės brolį), 11 v. už a. a. Oną Ališauskienę ir a. a. Jadvygą Kuprevičienę.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

Telefonas 277-2148

— Kūčių vakaro pamaldos gruodžio 24, 7 v. vak., su šv. Komunija. Gruodžio 26, sekmadienį, 9.30 v. r., Kalėdų pamaldos. Švenčių pamaldas atliks kun. sup. Povilas Dilys iš Čikagos.

— Pirmos pamaldos po N. Metų bus sausio 2 d., 9.30 v. r., su sekmadienio mokykla. Kun. A. Žilinskas tikisi galėsiąs atlaikyti šias pamaldas.

— Sausio 9 d., 9.30 v. r., Trijų Išminčių šventės pamaldos su šv. Komunija.

— Gruodžio 14 d. mirė a. a. Jurgis Preikšaitis, būdamas 74 m. amžiaus; palaidotas Šv. Jono liet. kapinėse gruodžio 17 d. Velionis paliko liūdinčią žmoną Mariją, sūnus Alfonsą ir Romą. Užuojauta šeimai. Apeigas atliko kun. A. Trakis iš Čikagos. Ilsėkis ramybėje.

Lietuvių Namų žinios

— Gruodžio 18 d. studentų vakare dalyvavo apie 350 lietuvių, latvių ir estų studentų. Studentės ir studentai buvo gražiai pasipuošę.

— Gruodžio 19 popietėje dalyvavo apie 250. Svečių knygoje pasirašė: inž. L. Mikulionis iš Detroito, E. Latvaitis iš Ročesterio, P. ir M. Venskai, A. Pranskūnienė iš Sudburio, B. Birštonai iš Staynerio.

— "Lokio" svetainė gruodžio 24 ir 25 neveiks. N. Metų dieną veiks sekmadienio tvarka — iki 10 v. v.

— Į N. Metų sutikimo balių dar yra apie 30 neparduotų bilietų. Kreiptis tel. 533-9030.

— Vajaus komiteto išleisti LN pažymėjimai, tinkami dovanoms įvairiomis progomis jau pardavinėjami. Jau parduoti 7 pažymėjimai po $10 ir vienas už $25. Gaunami LN raštinėje ir sekmadienių popietėse.

— LN skaityklai prenumeruojami Kanados ir JAV lietuvių laikraščiai. "T. Žiburiai" ir "N. Lietuva" platinami "Lokyje" ir sekmadienių popietėse. "NL" atvežama ketvirtadieniais.

— Koncertiniam fortepijonui gauta $30 auka. Trūksta tik $120.

— LN autoaikštei sutvarkyti dar vis reikia darbininkų. Darbas bus pradėtas 1977 m. sausio mėn. Bus gerai atlyginama. Suinteresuoti prašomi registruotis LN raštinėje tel. 533-9030.

— Kūčių vakarienei pakvietimai nebeparduodami, nes visos vietos jau užimtos.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Kristaus Gimimo švenčių ir N. Metų proga sveikiname parapijiečius ir visus tautiečius, linkėdami gausios Dievo palaimos.

— Sveikiname Paulių ir Valentiną Dalindas, kurie gausiam savo draugų būryje paminėjo 25 metų vedybų sukaktį.

— Gruodžio 17 d. iš mūsų šventovės palaidota Zuzana Daugvainienė; dukrai Daliai su šeima, seserims Marijai Gudaitienei ir Elzbietai Katilienei bei jų šeimoms reiškiame gilią užuojautą. Gruodžio 20 d. palaidotas Kazys Zaras; artimiesiems ir draugams nuoširdi užuojauta. Giliai užjaučiame Mariją Preikšaitienę, sūnus Alfonsą ir Romą, mirus Jurgiui Preikšaičiui.

— Praėjusį sekmadienį per 10 v. Mišias giedojo mergaičių ir moterų dainos grupė "Volungė".

— Pirmosios Komunijos pamokų nebus iki sausio 9 d.

— Bernelių Mišios Kalėdų naktį — 12 val. Prieš Mišias, 11.15 v. v., bus religinės muzikos koncertas. Dalyvaus solistai: J. Sriubiškienė, S. Žiemelytė, Algis Simanavičius, V. Verikaitis su instrumentalistų grupe ir par. choras.

— Kalėdų ir N. Metų dieną Mišios kaip sekmadieniais, išskyrus vakarines Mišias, kurių nebus.

— Pensininkų pobūviai švenčių metu nutraukiami. Pirmas pobūvis po švenčių — sausio 5 d., 4 v. p. p., Parodų salėje.

— Mišios Kalėdų dieną, 8 v. r. — už Juozą Martinaitį, užpr. žmonos; 9 v. — už Ireną Gurevičienę, užpr. vyro; 10 v. — už Joną ir Nataliją Baltakius, užpr. I. Vadauskienės; 11.30 v. — už Karoliną Priščepionkienę, užpr. vyro; sekmad., 8 v. — už Antaną ir Aušrą Sapijonius, užpr. B. Sapijonienės; 9 v. — už Joną Čapliką, užpr. J. J. Šarūnų; 10 v. — už Steponą Juodikaitį užpr. A. V. Grybų; 11.30 v. — Padėkos Mišios, užpr. M. E. Gegužių; 7 v. v. — už Kazimierą Kalinauską, užpr. B. S. Prakapų.

AČIŪ, AČIŪ!

Kad ir klausiau, niekas nepasakė, kas suruošė mano 70-to gimtadienio minėjimą 1976 m. lapkričio 21 d. Minėjimas buvo taip gerai ir gražiai suorganizuotas, kad trūksta žodžių išreikšti, kokį įspūdį man paliko. Tačiau nežinau vardų ir pavardžių, kam turėčiau už tai ypatingai padėkoti. Pats mačiau adv. Gerardą Balčiūną, gražiai su skaniu humoru pravedusį programą ir perskaičiusį sveikinimus laiškais bei telegramomis, mačiau ir girdėjau dr. Antaną Pacevičių, papasakojusį pagyrimų fone mano nueito gyvenimo kelią, mačiau p. Joaną Bubelienę, paruošusią skanius valgius ir nepaprastai gražų bufetą, girdėjau ir mačiau gražiais žodžiais mane sveikinusius savo bei organizacijų vardu, mačiau ir girdėjau skulptorių Jokūbą Dagį, padovanojusį įdomiai išdrožinėtą lazdą, gavau iš neužmirštamo asmens Elzės Jankutės Mažosios Lietuvos moterų dovaną Mažajai Lietuvai prisiminti, gavau mielo "Varpo" menišką albumą, gavau man neatskleistų asmenų meniškų krepšį — pyragą ir meniškų knygą — pyragą. Mane ir visus susirinkusius maloniai nuteikė graži "Atžalyno" dovana ir sveikinimas lietuviškais šokiais. Pagaliau gavau tris vokus ir sveikinimą Antano Sutkaičio eiliuotais žodžiais visų rengėjų vardu ir parašais. Daugelio parašų neiššifravau, bet priskaičiau jų gerokai per du šimtu. Tas pobūvis man praėjo kaip gražus, neužmirštamas sapnas. Namie mane pasveikino "Gintaras", įteikęs savo emblemą. Už visa tai dėkoju visiems rengėjams, sveikinusiems ir pobūvio dalyviams. Ačiū labai! **Jurgis Strazdas**

Pakeitimai "Paramoje". Nuo 1977 m. sausio 1 d. pakeičiamos pirmadienių darbo valandos. Pirmadieniais raštinė bus atdara tik nuo 10 v. r. iki 3 v. p. p. (buvo nuo 10 v. r. iki 6 v. v.); ketvirtadieniais ir penktadieniais darbo valandos — nuo 10 v. r. iki 8 v. v. Švenčių laikotarpyje "Parama" bus atdara: gruodžio 24, Kūčių dieną 9 v. r. — 1 v. p. p.; gruodžio 31, N. Metų išvakarėsi, 9 v.r. — 1 v. p. p.; gruodžio 27 ir sausio 3 d.d. — uždaryta (pirmadieniai).

Tautinių šokių sambūris "Atžalynas" priima mergaites ir berniukus nuo 6 metų amžiaus. Norintieji įsirašyti mažųjų grupėn prašomi kreiptis į Vidą Javaitę tel. 626-3764 arba J. Bubulienę 667-8260.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

JIEŠKAU ISSINUOMOTI kambario ir virtuvės. Skambinti tel. 531-8381 Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R.M. Npt. R.N.A.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

GĖLĖS ĮVAIRIOM PROGOM (pagal susitarimą), ypač vestuvėms — jaunajai, pamergėms, stalų papuošimui, korsažams ir kt. Skambinti V. Siminkevičienei, telefonu 763-6256 po 6 v.v. Toronte.

Iškilmingas Naujų Metų SUTIKIMAS

Anapilyje gruodžio 31, penktadienį

- šilta vakarienė, šampanas
- šaltas bufetas
- gera estų orkestro muzika
- žaviai išpuošta salė

• **Pradžia 7.30 v.v.**

Įėjimas — $15 asmeniui, studentui arba pensininkui $12

Bilietai gaunami Anapilio salėje sekmadieniais po pamaldų ir pas J. Jasinevičių tel. 769-5075

Visus dalyvauti kviečia — *Anapilio taryba*

Visi kviečiami iš arti ir toli į Naujų Metų

SUTIKIMĄ

TORONTO LIETUVIŲ NAMUOSE

Šilta vakarienė, šampanas, iškilmingas ir puošnus 24 patiekalų šaltas bufetas fontanų fone,

paruoštas "Candlelight Caterers" (lietuviai savininkai)

Gros visų mėgstamas orkestras, veiks baras

Asmeniui — $17.50
pensininkui — $16.00
studentui — $10.00

gruodžio 31, penktadienį, 7 val. vakaro. Vakarienė — 8 val. vakaro

Bilietai gaunami Lietuvių Namuose ir pas valdybų narius. Vietos numeruotos. Geriau užsisakyti iš anksto.

LIETUVIŲ NAMAI ir MOTERŲ BŪRELIS

Medžiotojų ir Žūklautojų Klubas "TAURAS"

maloniai kviečia į tradicinį

metinį BALIŲ

1977 m. sausio 15, šeštadienį, Prisikėlimo parapijos salėje,

Programoje:
tautinių šokių grupė "Atžalynas",
geras orkestras,
skanūs zuikių ir stirnienos pietūs,
turtinga loterija

Bilietai suaugusiems — $3.50, pensininkams ir studentams — $2

Bilietai gaunami pas parengimų vadovą V. Jankaitį tel. 767-8711 ir pas sekretorių V. Drešerį tel. 231-2661

1021 College St.

Pradžia — 7 v. vakaro

ŠIS PADIDINTAS "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" NUMERIS (52) yra 1976 metų paskutinis. Dėl Kalėdų švenčių pokalėdinę savaitę laikraštis neišeis. Sekantis numeris pasirodys 1977 m. sausio 6 d. data.

Generalinis Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas pasveikins savo tautiečius ir kitus ontariečius gruodžio 25, šeštadienį (pirmąją Kalėdų dieną), 4 v. p. p., per CBC radiją 160 banga.

JAV ir Kanados lietuvių jaunimo suvažiavimą rengia abiejų valstybių jaunimo sąjungų vadovybės š.m. gruodžio 29-31 d.d. Southfielde, Detroito priemiestyje (Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros Centre, 25335 W. Nine Mile Rd.; tel. 313-356-9721); Kanados ir JAV lietuvių jaunimas 16-30 m. amžiaus kviečiamas dalyvauti. Registracijos mokestis — $6. Nakvynės bus parūpintos lietuvių šeimose arba viešbučiuose. Tuo reikalu kreiptis: Viktoras Nakas, 1668 Bowers Ave., Birmingham, MI 48008, USA. Tel. 313-645-5926. Suvažiavimas prasidės gruodžio 29 d., 12 v. d. Programoje numatyta: aktualūs pranešimai, paskaitos, simpoziumai, pramoginis vakaras, N. Metų sutikimo balius. Pastarąjį rengia JAV L. Bendruomenės Detroito apylinkė. Įėjimas suvažiavimo dalyviams — $12.

Kanados paštas praneša, kad švenčių metu — gruodžio 25 ir sausio 1 d.d. neveiks. Ribota specialaus pristatymo tarnyba veiks gruodžio 26, sekmadienį, gruodžio 27, pirmadienį, gruodžio 28, antradienį, sausio 2, sekmadienį, ir sausio 3, pirmadienį. Šiame laikotarpyje pašto dėžučių klientai galės jomis naudotis normaliai. Reguliari pašto tarnyba prasidės sausio 4 d.

Didieji Toronto - Mississaugos laikraščiai plačiai aprašė Birutės Plučaitės laimėjimą Ontario stalo teniso čempijonato uždarame turnyre Etobicoke Olympium patalpose. "The Toronto Star" XII. 13 įdėjo didelę 4 skilčių B. Plučaitės nuotrauką ir platų varžybų aprašymą, pabrėždamas baigmines moterų varžybas su Glorija Nešukaityte. Didžiausias Misissaugos savaitraštis "The Mississauga News" XII. 15 sporto skyriuje įdėjo spalvotą B. Plučaitės nuotrauką ir varžybų aprašymą, pabrėždamas, kad ji yra naują Mississaugos gyventoja. Varžybose taip pat sėkmingai dalyvavo Paulius Klevinas (vyrų grupėje).

Laimingų ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ METŲ!

visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems linki —

Salomėja, Jonas Andruliai ir šeima
Janina, Kazys Kaknevičiai ir šeima
Genovaitė ir Vytautas Balčiūnai
Aldona ir Karolis Rusinai,
Liuda ir Marius

Kanados skulptorių sąjungos Toronto skyrius surengė savo narių darbų parodą York St. (visai arti ežero) 8 nr. Paroda atidaryta gruodžio 8 ir truks iki 30 d. Lankymo valandos nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v. r. — 5 v. p. p. Parodoje dalyvauja 28 dailininkai, atvykę į Kanadą iš įvairių kraštų, ir vietiniai kanadiečiai su 42 skulptūrom bei 17 piešinių. Darbų kompozicijos ir jų medžiagos labai įvairios, jų meniškasis lygis irgi labai nevienodas. Iš lietuvių šioje parodoje dalyvauja dail. Dagys su dviem statulom (padarytom Springhurste) ir dviem piešiniais.

A. a. Zuzana Daugvainienė palaidota 1976 m. gruodžio 17 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse, dalyvaujant gausiam būriui tautiečių, ypač katalikių moterų, kurių veikloje velionė aktyviai dalyvavo. Kurį laiką ji buvo KLK Moterų Dr-jos centro valdybos pirmininkė, ilgametė jos narė, "Moters" žurnalo redaktorė, vėliau korektorė, kalbos taisytoja, bendradarbė. Nekartą yra talkinusi ir "TŽ". Tai buvo stipri pajėga visuomeninėje veikloje. Jai skirtas nekrologas "TŽ" bus išspausdintas vėliau.

Staynerio - Wasagos apylinkėje gyvena apie 60 šeimų (vasaros metu šis skaičius labai padidėja). Lietuviai čia rengia bendrą N. Metų sutikimą Vasario 16 ir Motinos Dienos minėjimus taip pat lietuviškas pamaldas prieš Kalėdas ir Velykas. Apylinkėje yra 12 mokyklinio amžiaus vaikų. Linkėtina čia suorganizuoti šeštadieninę lietuvių mokyklą.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas Kalėdų ir N. Metų švenčių metu bus uždarytas š.m. gruodžio 25, 26 ir 27 d.d. ir 1977 m. sausio 1, 2 ir 3 d.d. Gruodžio 24 bus atidarytas nuo 9 iki 1 v. p. p., gruodžio 31 d. — nuo 10 v. r. iki 3 v. p. p. Kitomis dienomis įstaiga bus atidaryta normalia tvarka. Skyrius Anapilyje bus uždarytas du sekmadienius — gruodžio 26 ir sausio 2 d.d.

Nuo 1977 m. sausio 1 d. už santaupas bus mokamos sekančios palūkanos: term. indėliai 2 metų — 9½%, vienerių metų — 9%; registruotos pensijų ir namų s-tos — 9%; taupomosios sąskaitos — 7½%, čekių-depozitų s-tos — 6%.

Gruodžio 5 d. "Loto-Canada" loterijoje narys P. M., pirkęs bilietą mūsų įstaigoje, laimėjo $100,000.

J. Varanavičius, vedėjas

Maironio mokyklos VIIIa skyriaus mokiniai prieš Kalėdų šventes išleido duplikatoriumi spausdintą laikraštėlį "Varpas". Redagavo — Zita Prakapaitė, Jūratė Uleckaitė, Kristina Garbaliauskaitė, Aušra Greičiūnaitė. Iliustracijos — Aušros Greičiūnaitės, Aldonos Kasperavičiūtės, Rasos Slapšytės.

Rašytojas Andrius Mironas - Norimas ir žmona Ona siunčia visiems draugams bei pažįstamiems kalėdinius ir N. Metų sveikinimus iš Tahiti ir Moorea salų. Iš čia per N. Zelandiją išskrido Australijon, kur gruodžio 26 d. juodu skaitys A. Norimo kūrybos ištraukas literatūros vakare Melburne.

MONTREALQUE

VISUS MALONIAI KVIEČIAME DALYVAUTI

NAUJŲ METŲ Sutikime

1976 m. gruodžio 31 d., 9 val. vakaro

Montrealio AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS SALĖJE

PROGRAMOJE: gera vakarienė, baras, įvairūs gėrimai, loterija, puikus orkestras

ĮĖJIMAS: $7.50 — suaugusiems, $5.00 — jaunimui

Rengia: LK Mindaugo šaulių kuopa ir Aušros Vartų parapijos komitetas

Sol. Gina Čapkauskienė buvo nuvykusi į Torontą aptarti naujosios solistų trijulės programos. Šią trijulę sudaro: sol. G. Čapkauskienė, sol. V. Verikaitis, sol. R. Strimaitis. Ju akompaniatorius — pianistas J. Govėdas. Pirmasis koncertas numatomas ankstyvą 1977 m. pavasarį.

Šaulių biblioteka. Ričardas Simaniūkštis organizuojamai L. K. Mindaugo šaulių kuopos bibliotekai paaukojo 200 įvairių vertingų knygų. Kuopos valdyba maloniai prašo visus, turinčius atliekamų lietuviškų knygų ir norinčiu jas apsaugoti nuo sunykimo, paaukoti mūsų šaulių bibliotekai. Jos knygomis galės pasinaudoti kiekvienas lietuviškos knygos mylėtojas — skaitytojas. Biblioteka yra šaulių kuopos būstinėje Aušros Vartų parapijos salėje. Jos reikalu tvarkytoju yra R. Simaniūkštis (tel. 766-1395).

Kuopos valdyba

Kalėdų ir N. Metų proga abiejų parapiju klebonai, kunigai ir komitetai sveikina savo parapijiečius, linkėdami tyro džiaugsmo ir geriausios sėkmės bei palaimos 1977.

Kanados Lietuvių Dienai Rengti Komitetas baigė savo apyskaitas ir išreiškė savo džiaugsmą gražiai pavykusiu renginiu. Jo padėka priklauso visiems talkininkams ir visuomenei, rėmusiai tą iškilmę lėšomis ir gausiai joje dalyvavusiai. Komitetas, atsidėkodamas lietuviškajai spaudai už gausią informaciją, paskyrė auką.

Skulptorius Pr. Baltuonis gavo kvietimą surengti savo darbų paroda Paryžiuje "La Gallerie Mouffe" ir taip pat Biarritz mieste. P. p. Baltaduoniai svarsto galimybes ten nugabenti kūrinius. Neseniai Pr. Baltaduonio medžio šaknų skulptūru paroda buvo surengta Hamiltone ir Hartforde, JAV. Hartforde p. p. Baltaduoniai susipažino su Pranu ir Algiu Brazinskais.

Dr. Petras Lukoševičius ir Zigmas Lapinas už nuopelnus lietuviškoje veikloje vietinės šaulių kuopos dvidešimtmečio sukakties proga buvo apdovanoti LŠST šaulių žvaigždės ordinais (pažymėjimai įteikti sukakties minėjime).

Montrealio auksinio amžiaus klubo "Rūta" statutą paruošusi komisija. Sėdi iš kairės: federacinės valdžios atstovė J. F. Davies, sesuo Paulė; stovi: S. Kęsgaila, sesuo Oliveta, A. Ališauskas, V. Kačergis

Montrealio Lietuvių Kredito Unija "LITAS"

sveikina visus savo narius ir nares ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ proga bei linki pakilioje dvasioje praleisti didžiąsias šventes.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6,0%	Asmenines	11.0%
Taupomąsias s-tas	8.25%	Nekiln. turto	10.75%
Term. ind. 1 m.	9.5%	Čekių kredito	12.0%
Term. ind. 2 m.	9.75%	Investacines nuo	11%
Term. ind. 3 m.	10.0%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ik 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.